

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

Jaarrapport 2021

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

Postbus 90170

5000 LM Tilburg

E-mail: spd@achmea.nl

Telefoon: (013) 462 35 18

Internetsite: www.pensioenfondsdierenartsen.nl

INHOUDSOPGAVE

Pagina

BESTUURSVERSLAG

A	Voorwoord	4
B	Bestuursverslag	6
	1. Kerncijfers	7
	2. Karakteristieken van het pensioenfonds	9
	3. Hoofdlijnen	17
	4. Pensioenbeleid	28
	5. Beleggingen	39
	6. Financiële paragraaf	48
	7. Risicoparagraaf	50
	8. Toekomstparagraaf 2022	61
	9. Verantwoordingsorgaan	62
	10. Verslag van de visitatiecommissie	65

JAARREKENING

1	Balans per 31 december	71
2	Staat van baten en lasten	72
3	Kasstroomoverzicht	74
4	Algemene toelichting	75
5	Toelichting op de balans	82
6	Toelichting op de staat van baten en lasten	99

OVERIGE GEGEVENS

1	Statutaire resultaatbestemming	107
2	Actuariële verklaring	108
3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	110

BIJLAGEN

1	Verloopstaat deelnemers	118
2	Pensioenregeling	119

A VOORWOORD

VOORWOORD

In 2021 waren de gevolgen van de Corona pandemie wereldwijd nog volop voelbaar. Nieuwe varianten van het virus volgden elkaar op en veroorzaakten, ondanks een meervoudige vaccinatiestrategie, een lange nasleep. Inmiddels zijn de Corona maatregelen stevig versoepeld en keert iedereen langzaam terug naar de situatie van alledag. Een langdurige economische recessie veroorzaakt door deze pandemie is gelukkig uitgebleven. Dit heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het verdere herstel van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen (SPD) op financieel gebied. De dekkingsgraad is gestaag opgeklommen en wanneer dit herstel zich in het komende jaar voortzet komt indexatie in zicht.

Voor de deelnemers van SPD bracht de aanvang van 2021 een belangrijke wijziging met zich mee, de verhoging van de pensioenpremie. Hoewel het overgrote deel van de leden van Deelnemersvereniging Pensioenfonds Dierenartsen (DPD) heeft gestemd vóór het verhogen van de premie en hiermee het gelijk houden van de opbouw, blijkt dit type wijziging een communicatieve uitdaging. Zeker voor jongere deelnemers was er sprake van een stijging die voor een aantal van hen en hun werkgevers toch onverwacht kwam. In 2021 hebben rond de 250 dierenartsen een petitie ondertekend waarin ze hun bemerkingen uitten op de stijging van de premie en de communicatie over dit onderwerp. Dit heeft ertoe geleid dat er in het najaar een bijeenkomst is georganiseerd waar het DPD bestuur, bijgestaan door enkele SPD bestuursleden, in gesprek is gegaan met een aantal ondertekenaars van de petitie. Het is goed om vast te stellen dat veel onvrede gebaseerd is op onvolledige informatie en dat een dialoog de onvrede op een aantal punten goed kan wegnemen. Dit benadrukt nogmaals het belang van goede communicatie.

Ook op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) hebben enkele deelnemers van zich laten horen. Hoewel SPD aandacht heeft voor MVB en haar weg probeert te vinden in het samenspel van nieuwe wetgeving, mogelijkheden op gebied van inzichtelijk maken van de MVB status van haar beleggingen en de wensen van haar deelnemers werden voor sommige deelnemers te weinig stappen gezet. In het najaar van 2021 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen SPD en deze deelnemers. De (on)mogelijkheden van MVB zullen ook de komende jaren een stempel blijven drukken op de agenda van SPD.

De grootste wijziging die ooit in Nederland heeft plaatsgevonden op het gebied van pensioenen komt steeds dichterbij; een geheel nieuw pensioenstelsel op basis van de nieuwe Wet Toekomst Pensioenen (WTP). SPD is in 2021 samen opgetrokken in een werkgroep met het verantwoordingsorgaan (VO) en DPD om de al beschikbare informatie op basis van de concept wetgeving tot zich te nemen. Zo vertrekt elk van deze organen vanuit een gelijk startpunt op weg naar de mijlpalen die bereikt moeten worden om een goede overgang te waarborgen. Deze werkgroep is het erover eens dat de deelnemer in de overgang naar een nieuw stelsel absoluut centraal staat en zal zich vol overtuiging richten op het vergroten van de deelnemersbetrokkenheid.

Tot slot sta ik ook stil bij het neerleggen van de voorzittersfunctie door Hans Smit aan het einde van 2021. In heel 2021 heeft hij al uitgebreid stilgestaan bij het overdragen van zijn functie als voorzitter om een soepele overgang mogelijk te maken. Gelukkig kunnen we nog van zijn expertise gebruik maken van zijn laatste jaar als bestuurslid onder een nieuwe voorzitter.

Graag wil het bestuur iedereen die heeft bijgedragen aan het functioneren van ons fonds hartelijk bedanken en spreekt hierbij de wens uit dat dit ook in 2022 weer even enthousiast en constructief mag gebeuren.

Danse Sonneveld
Voorzitter Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

B BESTUURSVERSLAG

1. KERNCIJFERS

	2021	2020	2019	2018	2017
Deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden					
Deelnemers	4.484	4.357	4.168	4.014	3.883
Gewezen deelnemers	1.249	1.254	1.268	1.251	1.233
Gewezen deelnemers met uitstel ingang pensioen	56	60	54	30	31
Pensioengerechtigden	1.871	1.806	1.721	1.670	1.621
	<u>7.660</u>	<u>7.477</u>	<u>7.211</u>	<u>6.965</u>	<u>6.768</u>

Premiebijdragen, saldo overdrachten van rechten, pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (x €1.000)

Bijdragen van deelnemers inclusief opslag termijnbetaling	38.342	26.361	24.533	23.456	22.134
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfondsen	-86	160	-324	-1.624	-5
Pensioenuitkeringen	35.391	33.609	32.061	30.664	29.403
Pensioenuitvoeringskosten	2.504	2.494	2.468	2.219	2.107

Technische voorzieningen, stichtingskapitaal en reserves, vermogen (x €1.000) en dekkingsgraad (%)

Technische voorzieningen					
- voor risico fonds	1.724.734	1.846.390	1.638.947	1.418.789	1.380.716
Algemene reserve	214.524	26.451	79.190	35.493	90.756
Beleggingen					
- voor risico fonds	1.939.879	1.868.923	1.713.695	1.463.616	1.483.528
Overige activa	2.547	1.745	1.248	1.649	3.465
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	4.420	4.362	4.769	5.191	5.798
Saldo overige vorderingen en schulden	-7.588	-2.189	-1.575	-16.174	-21.319
Totaal vermogen	<u>1.939.258</u>	<u>1.872.841</u>	<u>1.718.137</u>	<u>1.454.282</u>	<u>1.471.472</u>
Actuele dekkingsgraad	112,4	101,4	104,8	102,5	106,6
Beleidsdekkingsgraad	107,8	98,2	102,6	105,8	105,0
Reële dekkingsgraad	87,5	80,7	82,9	85,8	85,2
Vereiste dekkingsgraad	116,0	116,7	117,0	118,3	117,6
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2	104,2	104,2	104,2	104,1

1 De financiële positie wordt bepaald op basis van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

1 In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het pensioenfonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig indexatiebeleid.

	2021	2020	2019	2018	2017
Verdeling beleggingsportefeuille voor risico fonds (x €1.000)					
Vastgoedbeleggingen	296.428	258.792	250.951	219.759	130.033
Aandelen	533.309	498.389	424.465	341.549	432.145
Vastrentende waarden	853.324	825.496	880.786	829.540	871.698
Derivaten	226.867	245.403	132.489	-7.181	-15.915
Overige beleggingen	25.099	40.620	24.593	65.512	45.767
Totaal beleggingen	1.935.027	1.868.700	1.713.284	1.449.179	1.463.728
Derivaten met een negatieve waarde, verantwoord onder overige schulden	4.852	223	411	14.437	19.800
Totaal beleggingen activa	1.939.879	1.868.923	1.713.695	1.463.616	1.483.528

Beleggingsopbrengsten en kosten vermogensbeheer risico fonds (x €1.000)

Directe beleggingsopbrengsten	8.867	9.420	15.739	19.308	20.448
Indirecte beleggingsopbrengsten	58.617	156.663	259.944	-22.633	42.324
Kosten van vermogensbeheer	-2.077	-2.034	-2.404	-3.011	-2.773
	65.407	164.049	273.279	-6.336	59.999

Beleggingsrendement voor risico fonds (%)

Werkelijk (inclusief resultaat valuta- en rentehedge)*	3,3	10,0	18,8	-	4,5
Werkelijk (exclusief resultaat valuta- en rentehedge)	10,8	3,7	13,0	-0,3	4,4
Benchmark rendement	9,8	3,7	11,6	-0,2	3,9

*Lees bij 2018 voor -: 0,0%

Kosten vermogensbeheer (vmb) in % van gemiddeld belegd vermogen

Directe kosten vmb	0,39	0,42	0,44	0,43	0,43
Transactiekosten vmb	0,07	0,07	0,09	0,13	0,05
	0,46	0,49	0,53	0,56	0,48

Uitvoeringskosten per deelnemer (x €1)

Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer in €	394	401	415	388	381
--	-----	-----	-----	-----	-----

2. KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS

Profiel

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen (SPD), statutair gevestigd te Utrecht is opgericht op 1 januari 1975. De laatste statutenwijziging was op 17 februari 2020. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41178388. SPD is een beroepspensioenfonds en is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

De stichting voert de pensioenregeling uit die op verzoek van de beroepspensioenvereniging "Deelnemersvereniging Pensioenfonds Dierenartsen" door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verplicht is gesteld voor iedere dierenarts die praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk. SPD heeft tot doel uitvoering te geven aan het pensioenreglement, zoals dat geldt voor de praktiserende dierenartsen (en gepensioneerde en gewezen praktiserende dierenartsen). SPD beperkt haar activiteiten tot het uitvoeren van (een) pensioenregeling(en) en het verrichten van werkzaamheden die daar rechtstreeks verband mee houden en die het pensioenfonds in staat stellen zijn maatschappelijke functie - het behoeden van (gewezen) deelnemers voor de financiële gevolgen van pensionering, overlijden of (naar keuze) arbeidsongeschiktheid op basis van solidariteit en collectiviteit - zo goed mogelijk uit te voeren. Het pensioenfonds ontwikkelt géén activiteiten die niet behoren tot de kerntaken van een pensioenfonds en oefent geen nevenactiviteiten uit.

SPD heeft haar doelstellingen vertaald in een concrete missie, visie en strategie, zoals bedoeld in de Code Pensioenfonds.

Missie

Het pensioenfonds voor dierenartsen draagt op een prudente wijze zorg voor een verplicht levenslang basispensioen (aanvullend op de AOW) voor praktiserende dierenartsen en hun eventuele nabestaanden. Het pensioenfonds streeft ernaar dat dit basispensioen waardevast blijft. Collectiviteit en solidariteit zijn de basiswaarden van het fonds en worden onderschreven door de deelnemers. De kosten voor de uitvoering van de regeling zijn marktconform.

Visie

Het fonds voert zelfstandig in de tweede pijler de verplichte pensioenregeling uit voor praktiserende dierenartsen. Het is een aan de wensen van de deelnemers getoetste regeling. Het fondsbestuur bestaat uit dierenartsen die bewezen voldoende geschikt zijn. Het bestuur houdt rekening met de ontwikkelingen binnen de veterinaire sector, de pensioensector en de politiek die van invloed zijn op het fonds. Er is voldoende draagvlak voor de pensioenregeling en de deelnemers onderschrijven daarmee de collectiviteits- en solidariteitskenmerken van het fonds. Maatschappelijk verantwoord beleggen is een belangrijke waarde in het beleggingsproces van het pensioenfonds voor dierenartsen.

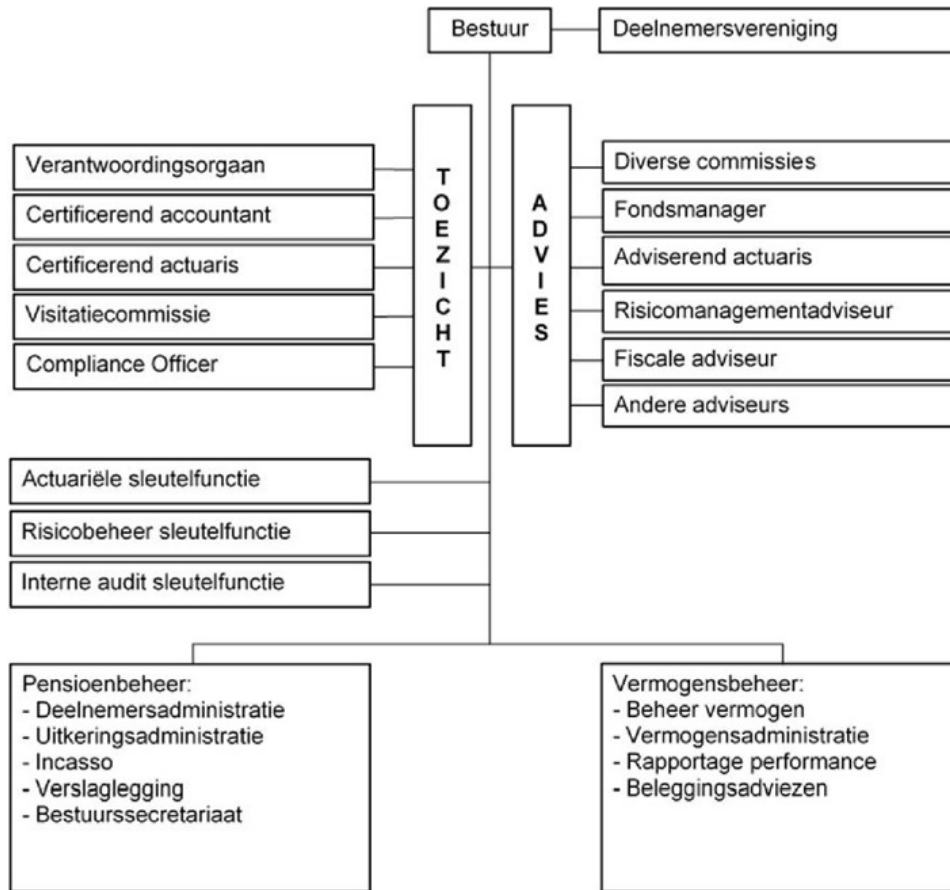
Strategie

De deelnemer en diens pensioen staan bij het pensioenfonds voor dierenartsen centraal. Pensioen en vermogensbeheer moeten zijn afgestemd op de wensen van de deelnemers, waarbij kosten en opbrengsten in de juiste balans worden gebracht door het pensioenfondsbestuur.

Organisatie van het pensioenfonds

Verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

In het vervolg van dit hoofdstuk beschrijven wij de huidige organisatie van ons fonds aan de hand van onderstaand schema.

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beheer van het pensioenfonds en het uitvoeren van de pensioenregeling, waaronder het doen van pensioenuitkeringen aan pensioengerechtigden. Onderdeel van deze verantwoordelijkheid is het uitvoeren van interne controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van het pensioenfonds. Het bestuur heeft, krachtens de statuten en reglementen, bevoegdheden tot het verrichten van betalingen en het aangaan van contractuele verplichtingen met derden.

Rooster van aftreden

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit ten minste vijf en maximaal zeven leden. Maximaal vijf bestuursleden worden gekozen uit de deelnemers en gewezen deelnemers die lid zijn van Deelnemersvereniging Pensioenfonds Dierenartsen (DPD) en wel door de algemene vergadering van deze deelnemersvereniging. Eén bestuurslid wordt gekozen door de pensioengerechtigden uit de gepensioneerden die lid zijn van DPD. Een bestuurslid van het pensioenfonds kan niet tevens bestuurslid zijn van DPD. Eén bestuurslid wordt voorgedragen door het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD). Dit bestuurslid is aan het pensioenfonds verbonden als (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, maar hoeft geen lid te zijn van DPD.

Aan het eind van het verslagjaar is de samenstelling van het bestuur als volgt:

	<i>In functie vanaf</i>	<i>Aftredend per</i>
De heer M. Smit (voorzitter)	1 januari 2012	31 december 2022 (3 ^e termijn)
Mevrouw A.C.M van Heuven-van Kats	1 januari 2012	31 december 2022 (3 ^e termijn)
Mevrouw L.A.M. Stark (namens KNMvD)	1 januari 2012	31 december 2022 (3 ^e termijn)
De heer J.A.M. van Gils	1 januari 2015	31 december 2022 (2 ^e termijn)
Mevrouw D.C. Sonneveld	1 januari 2020	31 december 2023 (1 ^e termijn)
De heer M.H.J.J. Westerhof	1 januari 2021	31 december 2024 (1e termijn)
De heer I.J.R. de Vries (secretaris)	1 januari 2011	Op 31 december 2021 afgetreden (3e termijn)

Aspirant bestuursleden

De heer B.A. Sloots, aspirant bestuurslid	1 september 2021
De heer F.P. Zwanenburg, aspirant bestuurslid	1 september 2021

Mede met het oog op de toekomstige bestuursamenstelling heeft het bestuur de heren Sloots en Zwanenburg op 1 september 2021 benoemd tot aspirant bestuurslid. Mevrouw Sonneveld is per 1 januari 2022 benoemd tot voorzitter en de heer Westerhof tot secretaris van het pensioenfonds.

Relevante nevenfuncties (aspirant) bestuursleden

De heer I.J.R. de Vries (tot eind 2021)	Lid Klantenraad Achmea Investment Management Lid Ledenraad Achmea Lid Commissie Ethiek van Achmea
De heer M. Smit	Voorzitter Auditcommissie Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten Voorzitter Klantenraad Achmea Pensioenservices
Mevrouw L.A.M. Stark	Benoemingsadviescommissie Pensioenfederatie

Mevrouw Stark fungeert als sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Het bestuur van SPD heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. Deze werkzaamheden betreffen vermogensbeheer, pensioenadministratie en bestuursondersteuning. Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb), verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

Dagelijks beleid

De voorzitter en de secretaris zijn samen belast met de uitvoering van de besluiten van het bestuur van SPD. Zij vertegenwoordigen gezamenlijk SPD in en buiten rechte. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van SPD, in overeenstemming met de vastlegging in de ABTN.

Deelnemersvereniging

Om het draagvlak van de verplicht gestelde pensioenregeling te kunnen toetsen is in 2006 de beroepspensioenvereniging DPD opgericht. DPD bepaalt de opzet van de regeling en benoemt de bestuursleden van SPD. Het bestuur van SPD overlegt minimaal een maal per jaar (in de meeste jaren vaker) met het bestuur van DPD.

Het bestuur van DPD bestaat ultimo 2021 uit:

- | mevrouw C. Buck (voorzitter)
- | de heer R. Baltussen
- | de heer G. Tacken

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt jaarlijks aan het verantwoordingsorgaan verantwoording af over het gevoerde beleid. Het verantwoordingsorgaan is een orgaan van het pensioenfonds en is op 31 december 2021 als volgt samengesteld:

- | de heer H. van Rossem (voorzitter)
- | mevrouw M.J. Wisse
- | de heer B. van Haaften

Naar aanleiding van het aftreden van de heer Van der Meij per 1 april 2021 is er een vacature ontstaan in het verantwoordingsorgaan. De vacature had betrekking op een zetel namens de gepensioneerde deelnemers. Het bestuur heeft ruim voor 1 april 2021 een verkiezingsprocedure opgestart. Twee kandidaten hebben zich gemeld en kwamen in aanmerking voor deze zetel. De gepensioneerde deelnemers hebben de heer Van Haaften verkozen. Het bestuur heeft hem op basis hiervan benoemd tot lid van het verantwoordingsorgaan.

Jaarlijks beoordeelt het verantwoordingsorgaan de werkwijze, het beleid en de keuzes van het bestuur van SPD. Het verantwoordingsorgaan geeft een schriftelijk en beargumenteerd oordeel. Vervolgens geeft het bestuur van SPD een schriftelijke en beargumenteerde reactie hierop. Zowel het oordeel van het verantwoordingsorgaan als de reactie van het bestuur is opgenomen in hoofdstuk A van dit jaarrapport.

Intern toezicht

Voor de inrichting van het intern toezicht heeft het bestuur gekozen voor intern toezicht door een visitatiecommissie. De visitatiecommissie bestaat uit drie leden die op bindend advies van het verantwoordingsorgaan door het bestuur zijn benoemd. In 2021 bestaat de visitatiecommissie uit de volgende leden:

- | de heer H.J.W.M. Peters (voorzitter)
- | de heer J.P.B. Brand
- | de heer A. van Coberen

Een samenvatting van het oordeel en de bevindingen van de visitatiecommissie is opgenomen in hoofdstuk A van dit jaarrapport.

Uitvoeringsorganisatie

Het bestuur heeft met inachtneming van de Beleidsregel uitbesteding pensioenfonds ervoor gekozen om de uitvoering van het pensioenbeheer, de beleidsvoorbereiding en de ondersteuning van het bestuur uit te besteden. Het pensioenbeheer en de bestuursondersteuning zijn uitbesteed aan Achmea Pensioenservices te Tilburg (APS). De overeenkomst met APS loopt tot en met 2022. APS is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE 3402-verklaring en een ISAE 3000 type 2-rapport (SOC2).

Het vermogensbeheer en de vermogensadministratie zijn uitbesteed aan Achmea Investment Management te Zeist (Achmea IM). De overeenkomst met Achmea IM heeft een looptijd voor onbepaalde tijd (opzegtermijn drie maanden). Achmea IM is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE 3402-verklaring. De verklaringen zijn rapportages van de onafhankelijke accountant van de uitvoeringsorganisatie, dat de betreffende organisatie de procedures volgt die deze moet volgen. Het bestuur neemt kennis van deze rapportage en bespreekt deze met de betreffende organisaties.

SPD heeft met alle uitvoeringsorganisaties overeenkomsten en Service Level Agreements (SLA's) vastgelegd. De afzonderlijke SLA's zijn zodanig ingericht dat het bestuur inzicht heeft in de wijze van inrichting en uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen en de daarin door de uitvoeringsorganisatie verankerde maatregelen van interne controle en risicobeheersing inclusief maatregelen gericht op fraudepreventie. Handhaving van de getroffen maatregelen, gericht op een beheerste en integere bedrijfsvoering, vindt plaats via interne en/of externe audits bij de uitvoeringsorganisaties. Over de uitkomsten van deze audits wordt het bestuur geïnformeerd. De relevante bestuurscommissies beoordelen de ISAE3402-verklaringen en eventuele andere auditverklaringen. Daarnaast heeft de externe accountant van SPD toegang tot alle gegevens en informatie betreffende de aan de pensioen- en vermogensbeheerders uitbestede werkzaamheden.

Commissies en werkgroepen

Om de werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren heeft het bestuur commissies en werkgroepen ingesteld die onder meer tot taak hebben besluiten, die het bestuur moet nemen, voor te bereiden en genomen besluiten op verzoek van het bestuur uit te voeren. Zij kunnen ook toezien op de uitvoering van door het bestuur genomen besluiten. Het bestuur kan besluiten dat externe deskundigen en niet-bestuursleden deel uitmaken van een commissie of werkgroep.

Op basis van actualiteit wordt gewerkt met werkgroepen (tijdelijke aard) en voor langdurige aandachtsgebieden met commissies (permanent). Op dit moment kent het bestuur de volgende vaste commissies, te weten:

- 1 beleggingsadviescommissie;
- 1 communicatiecommissie;
- 1 commissie pension fund governance;
- 1 risicoadviescommissie; en
- 1 monitoringscommissie pensioenbeheer.

De commissies werken op basis van een reglement met daarin een vastgestelde taakopdracht. Deze commissies bestaan uit bestuursleden van het pensioenfonds en worden ondersteund door adviseurs vanuit APS, Achmea IM en/of andere adviseurs. De beleggingsadviescommissie kent twee externe leden. Verder heeft SPD nog één permanente commissie: de commissie van geschillen.

Beleggingsadviescommissie

Het pensioenfonds kent een beleggingsadviescommissie met als mandaat het:

- 1 nader invullen van het strategische beleggingsbeleid;
- 1 formuleren van beleidsvoorstellen ter besluitvorming voor het bestuur, in samenspraak met de vermogensbeheerder;
- 1 monitoren van de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerder.

De commissie adviseert het bestuur over alle zaken die de beleggingen van SPD betreffen. De commissie is ultimo 2021 samengesteld uit leden van het bestuur, te weten de heren De Vries (voorzitter), Smit en Van Gils en twee externe leden, de heren K. Bakker en A. Blezer. Vanaf 1 januari 2022 nam de heer Van Gils de voorzittersrol over.

Relevante nevenfuncties externe leden commissie:

De heer A. Blezer	Chief Investment Officer Uninvest Company Member Investment Committee beleggingsfonds Uninvest FCP Board member beleggingsfonds Uninvest III Board member beleggingsfonds Uninvest IV
De heer K. Bakker	Risicomanager vermogensbeheer en fondsbeleid bij het bestuursbureau van ABP

Communicatiecommissie

Het pensioenfonds kent een communicatiecommissie die aandacht besteedt aan alle vormen en middelen van communicatie rondom de pensioenregeling en het pensioenfonds. Mede in het kader van de uitvoerige eisen van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) is het bestuur van mening dat het thema 'communicatie' extra aandacht verdient en in de toekomst blijft verdienen. Het bestuur heeft een communicatiebeleid vastgesteld ten behoeve van (de verbetering van) de informatieverstrekking en vergroting van kennis en acceptatie van de pensioenregeling bij de deelnemers. De uitvoering van dit beleid is door het bestuur gedelegeerd aan de communicatiecommissie.

In de commissie hebben ultimo 2021, vanuit het bestuur van het pensioenfonds, de heer Van Gils (voorzitter) en de heer De Vries zitting. Zij werden bijgestaan door een communicatieadviseur van APS.

Commissie pension fund governance

De commissie pension fund governance adviseert het bestuur over alle zaken die te maken hebben met goed pensioenfondsbestuur, intern toezicht, verantwoording en compliance. Ultimo 2021 hebben de bestuursleden mevrouw Sonneveld (voorzitter), mevrouw Van Heuven-Van Kats en de heer Westerhof zitting in deze commissie. Zij werden bijgestaan door een bestuursadviseur van APS. Vanaf 1 januari 2022 neemt mevrouw Van Heuven-Van Kats de voorzittersrol over.

Risicoadviescommissie

De sleutelfunctiehouder risicobeheer (tevens de voorzitter van de risicoadviescommissie) en de risicoadviescommissie hebben als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van het integraal risicomanagement en het formuleren van voorstellen om dit aan te passen. Daarnaast zijn ze verantwoordelijk voor de implementatie en werking van het integraal risicomanagement en het monitoren van beheersmaatregelen. De risicoadviescommissie bestaat ultimo 2021 uit de bestuursleden mevrouw Stark (voorzitter) en mevrouw Sonneveld. Zij werden ondersteund door adviseurs van APS en PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (PwC).

Monitoringscommissie Pensioenbeheer

De monitoringscommissie pensioenbeheer controleert de werkzaamheden die aan APS zijn uitbesteed en heeft hierover periodiek overleg. Verder heeft het bestuur de monitoringscommissie pensioenbeheer gemandateerd tot het beoordelen en het nemen van besluiten inzake individuele deelnemersdossiers waarin sprake is van een betalingsachterstand en inzake verzoeken van belanghebbenden om in een specifiek geval in het voordeel van de belanghebbende af te wijken van het pensioenreglement of invulling te geven aan een situatie die niet wordt geregeld in het pensioenreglement. De monitoringscommissie pensioenbeheer bestaat ultimo 2021 uit de bestuursleden mevrouw Van Heuven - van Kats (voorzitter) en de heer Van Gils.

Commissie van Geschillen

Het bestuur van SPD heeft een klachtenprocedure en een geschillenregeling opgesteld. Deze documenten zijn ook op de website geplaatst zodat het voor alle belanghebbenden eenvoudig te vinden is hoe en waar men een klacht of geschil kan indienen.

Een belanghebbende kan bij een geschil met het pensioenfonds vanaf 2008 in beroep gaan bij de commissie van geschillen, conform de bepalingen in het pensioenreglement. De commissie van geschillen bestaat uit een jurist, een actuaaris en een dierenarts. Zo nodig kan de commissie, per individueel geschil, een deskundige benoemen. De commissie heeft een permanent karakter; de leden zijn voor onbepaalde tijd benoemd door het bestuur van SPD.

De commissie van geschillen is in 2021 als volgt samengesteld:

- Mevrouw A.J. van Wulfften Palthe (voorzitter)
- Mevrouw M.C.M. Slabbers
- De heer T. de Graaf

Aan de commissie is een griffier verbonden, die geen deel uitmaakt van de commissie. De leden van de commissie worden benoemd en ontslagen door het bestuur van het pensioenfonds. Met inachtneming van de bepalingen in de statuten, de reglementen en de betreffende geschillenregeling is de commissie bevoegd tot het doen van een uitspraak in geschillen tussen het pensioenfonds en een bezwaarmaker. De commissie van geschillen oordeelt in volstrekte onafhankelijkheid.

Werkgroepen

De werkgroepen hebben, in tegenstelling tot de hiervoor genoemde commissies, een tijdelijk karakter en voeren een door het bestuur geformuleerde opdracht uit. Naast bestuursleden kunnen (externe) adviseurs deel uitmaken van de werkgroepen. De navolgende werkgroepen waren in het verslagjaar actief.

<i>Werkgroep</i>	<i>Leden</i>	<i>Opdracht</i>
Werkgroep Contracten	De heer De Vries De heer Smit Aangevuld met een ander bestuurslid uit een relevante bestuurscommissie	Het voeren van contractsonderhandelingen; resultaten worden ter definitieve goedkeuring voorgelegd aan het bestuur.
Werkgroep Sollicitatie	De heer Smit Mevrouw Stark Mevrouw Sonneveld	Het opzetten van een sollicitatietraject waarbij de leden van de werkgroep gesprekken voeren met sollicitanten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt voor een vacante functie en voldoen aan het gewenste profiel. Uit deze gesprekken selecteren de leden van de werkgroep een kandidaat waarna deze aan het bestuur wordt voorgesteld.
Werkgroep Accelerate	Mevrouw Sonneveld Mevrouw Stark Mevrouw Van Heuven-van Kats De heer Van Gils	De afstemming met de pensioenuitvoeringsorganisatie APS over de transitie naar een nieuwe administratieplatform en naar het nieuwe pensioenstelsel.

Compliance officer

De heer Van Nieuwkerk (van Charco & Dique) is als externe compliance officer voor het pensioenfonds aangesteld. Als onderdeel van compliance wordt de naleving van de gedragscode van het fonds gecontroleerd. De compliance officer toetst jaarlijks of de gedragscode wordt nageleefd en ziet in elke bestuursvergadering toe op de uitvraag naar meldingen omtrent de gedragscode. De compliance officer is op basis van de ontvangen informatie van oordeel dat er geen signalen zijn dat zich in 2021 situaties met een (schijn) van belangenverstremgeling hebben voorgedaan, zoals bedoeld in de gedragscode. De compliance officer heeft een compliancerapportage opgeleverd over het verslagjaar 2021. Het bestuur heeft deze rapportage in de bestuursvergadering op 25 januari 2022 besproken.

Daarnaast zijn onder meer de volgende zaken door de compliance officer opgepakt: (gedeeltelijk) bijwonen van commissie- en bestuursvergaderingen, het geven van compliance-advies bijvoorbeeld met betrekking tot nevenfuncties en de Sanctiewetvereisten, beoordeling gedragscodes PwC en Sprenkels & Verschuren, monitoring wet- en regelgeving, beoordelen meldingen in het kader van belangenverstremgeling en integriteit, monitoring incidenten en integriteitgerelateerde overtredingen, beoordelen van beleidsstukken die compliance raken (bijvoorbeeld het integriteitsbeleid), periodiek overleg met de compliance officers van de uitbestedingspartners van het pensioenfonds, het opstellen van de compliancerapportages en het evalueren van de dienstverlening van Charco & Dique.

Externe deskundigen

Het bestuur laat zich bijstaan door externe adviseurs op actuariel, juridisch en fiscaal terrein. Het bestuur blijft evenwel te allen tijde eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het pensioenfonds. SPD heeft een overeenkomst met enkele externe deskundigen.

Actuaris

Adviserend actuaire: de heer J.K. van Putten van Willis Towers Watson te Apeldoorn
Certificerend actuaire: de heer D. Kleinloog van Sprenkels & Verschuren te Amsterdam

Sleutelfunctiehouder actuariële functie: de heer D. Kleinloog van Sprenkels & Verschuren te Amsterdam

De certificerend actuaire rapporteert jaarlijks over de financiële positie van SPD en geeft een actuariële verklaring af. Ook controleert de certificerend actuaire de verslagstaten ten behoeve van DNB. Sprenkels & Verschuren vervult naast de rol van certificerend actuaire ook de actuariële sleutelfunctiehouder.

De adviserend actuaire, verder in dit verslag aangeduid als actuaire, geeft het bestuur advies rondom uiteenlopende onderwerpen, gerelateerd aan zijn werkgebied.

Interne audit

De heer D.N. Brouwer is als externe deskundige benoemd tot de interne audit sleutelfunctiehouder. 4PP Audit is vervuller op het gebied van interne audit.

Onafhankelijke accountant

De onafhankelijke accountant van SPD is BDO Audit & Assurance B.V. te Amstelveen, vertegenwoordigd door de heer W.J.P. Hoeve. APS stelt het jaarrapport op en de onafhankelijke accountant controleert dit rapport. De onafhankelijke accountant controleert ook de verslagstaten ten behoeve van DNB en doet verslag van zijn werkzaamheden in de vorm van een controleverklaring en een verslag aan het bestuur. Hierin zijn opmerkingen en aanbevelingen over de administratieve organisatie en interne controle van SPD opgenomen.

Herverzekering

Het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn via een stop-loss-verzekering ondergebracht bij Zwitserleven.

3. HOOFDLIJNEN

Financiële positie

Vanaf 1 januari 2015 is het gewijzigde Financieel Toetsingskader (FTK) van toepassing. Met deze regelgeving beoogt de wetgever het Nederlands pensioenstelsel minder gevoelig voor dagkoersen en daarmee stabiel te maken. De regels voor indexeren zijn sinds 2015 strenger geworden. Indexaties moeten vanaf 2015 toekomstbestendig zijn. Toekomstbestendig betekent dat niet alleen het komende jaar, maar ook naar verwachting de daaropvolgende jaren de verwachte indexatie kan worden toegekend.

Beleidsdekkingsgraad

Onder het FTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van de dagkoersen dan de actuele dekkingsgraad. Daar staat tegenover dat fluctuaties op de financiële markten 12 maanden zullen doorwerken. Op 31 december 2021 was de actuele dekkingsgraad 112,4% en de beleidsdekkingsgraad 107,8%. Het is belangrijk dat de beleidsdekkingsgraad waarop het bestuur stuurt, wordt berekend op basis van de juiste tussentijdse financiële informatie. Juiste en tijdige informatie is tevens van wezenlijk belang voor de maand- en kwartaalrapportages aan DNB. Daarom zijn afspraken gemaakt tussen SPD en APS over de manier van vaststelling van de beleidsdekkingsgraad en de verantwoording hierover in de ISAE 3402 type II-rapportage.

Financiële positie van SPD

Sinds het ontstaan van de financiële crisis in 2008 verkeert SPD in een tekort.

Per 31 december 2021 was de beleidsdekkingsgraad van SPD 107,8% en lag daarmee onder het vereist eigen vermogen van 116,0%. SPD heeft daarom in maart 2022 opnieuw een actualisatie van het herstelplan ingediend bij DNB. Uit het verloop van het herstelplan blijkt dat SPD binnen de gestelde termijnen uit herstel zal zijn. Op 19 mei 2022 heeft DNB ingestemd met het herstelplan van SPD.

Indien de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds op zes achtereenvolgende meetmomenten lager is dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen én voorts de actuele dekkingsgraad op dat moment eveneens lager is dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist vermogen dan dient het fonds op grond van artikel 135 van de Wvb een korting door te voeren. Per 31 december 2021 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan het minimaal vereist vermogen. Een dergelijke maatregel zou voor het fonds voor het eerst per 31 december 2027 van toepassing kunnen zijn als de beleidsdekkingsgraad de komende jaren onder deze grens blijft.

DNB voerde de Ultimate Forward Rate (UFR) vanaf 1 januari 2021 in vier gelijke jaarlijkse stappen in. Dit betekende in 2021 een eerste verlaging van de rentecurve. Effecten zijn een stijging van de technische voorziening en van kritische dekkingsgraden. De kritische dekkingsgraad is het punt waar vandaan het fonds niet meer binnen de gestelde termijn kan herstellen zonder te moeten korten.

Evenwichtigheid van de bijdrage van de pensioenpremie

Sinds 1 januari 2015 hoeft de pensioenpremie niet meer bij te dragen aan het financiële herstel van het pensioenfonds. Voor 2015 werd deze eis gesteld door de toezichthouder DNB. In de wetgeving die sinds 1 januari 2015 geldt, werd dit niet opgenomen. De verhouding tussen de ontvangen premie en actuariële koopsom van de in te kopen aanspraken noemen we de premiedekkingsgraad. Op basis van de geldende wetgeving kan de premiedekkingsgraad lager zijn dan 100%. De premiedekkingsgraad van SPD lag sinds 2015 steeds tussen 60% en 90%. De premie en de inkoopfactoren die voor 2021 zijn vastgesteld, hebben geresulteerd in een premiedekkingsgraad van 70%. Dit kan gezien de lange termijn horizon van pensioenfonds onderdeel zijn van een solide en evenwichtig stelsel van financieringsafspraken.

Echter, door landelijke afspraken ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel (Pensioenakkoord) is het duidelijk geworden dat een interne collectieve waardeoverdracht naar de nieuwe regeling (invaren) voor de meeste pensioenfondsen de standaard zal zijn. Het moment van invaren is een abrupt eindpunt van het huidige stelsel en van de huidige financieringsafspraken. Ondanks het feit dat de wetgeving ten aanzien van de (reken-)regels nog niet bekend was, heeft de actuaris het bestuur erop gewezen dat de premiedekkingsgraad van 70% betekent dat de premie in combinatie met de huidige inkoopfactoren tot negatieve bijdragen leiden voor de dekkingsgraad (jaarlijks -0,8%-punt). Het bestuur heeft in 2021 in meerdere vergaderingen besproken en onderzocht of dit evenwichtig is en wat de eventuele maatregelen kunnen zijn vanuit het oogpunt van evenwichtige belangenbehartiging: bijvoorbeeld het invoeren van een minimale premiedekkingsgraad of het maximaliseren van het negatieve effect op de dekkingsgraad.

Het bestuur is van mening dat de premiesystematiek ten aanzien van de lange horizon van het fonds evenwichtig is. De invoering van het nieuwe pensioenstelsel beperkt de horizon van het pensioenfonds in het huidige stelsel. Hierdoor kan het negatieve effect van de jaarlijkse inkoop van de pensioenaanspraken door de actieve deelnemers op de dekkingsgraad van het fonds leiden tot een enigszins negatief effect op de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Het bestuur is zich ervan bewust dat SPD een collectieve pensioenregeling heeft waarin verschillende generaties en deelnemersgroepen op verschillende manieren solidair zijn (geweest) met elkaar. De dekkingsgraad ligt al enige tijd op een laag niveau en de pensioengerechtigden gaan er door de inflatie en het ontbreken van indexatie op achteruit. Daarnaast bouwen de pensioengerechtigden geen pensioen meer op. De pensioengerechtigden hebben echter wel kunnen profiteren van de periode dat de premiedekkingsgraad boven de 100% lag. Toen heeft er geen correctie in het voordeel van de actieve deelnemers plaatsgevonden.

Indexatie heeft al enige tijd niet plaats kunnen vinden. In het verleden is echter door het pensioenfonds, inclusief de gepensioneerden, gekozen voor nominaal pensioen met een resultaatdeling. Bij aanpassing van de Wvb is deze omgezet in een voorwaardelijke indexatie. Er wordt alleen geïndexeerd als hiervoor ruimte is, en die is er niet geweest in de afgelopen jaren.

Het bestuur heeft na onderzoek van de mogelijkheden een voorgenomen besluit genomen om een minimum van 80% in te stellen voor de premiedekkingsgraad, in combinatie met een maximum dat gelijk is aan de actuele dekkingsgraad. Het bestuur heeft vervolgens advies gevraagd aan het verantwoordingsorgaan over deze wijziging van de premiesystematiek. Het verantwoordingsorgaan heeft een positief advies gegeven. Het besluit heeft als gevolg dat de opbouw van de actieve deelnemers in 2022 met 5,9% daalt, om zo de premiedekkingsgraad van 80% te behalen. Hierdoor wordt, voor het jaar 2022, het negatieve effect op de actuele dekkingsgraad beperkt tot 0,7%-punt. Het bestuur heeft het voornemen om de inactieve deelnemers te compenseren voor het jaarlijks negatieve effect op de actuele dekkingsgraad, op het moment van overgang naar een nieuw pensioenstelsel, tenzij de wetgeving dit verhindert. Het bestuur zal dit onderwerp in het algemeen en het cumulatief negatief effect op de dekkingsgraad van jaar tot jaar bekijken.

Premie voor de vrijwillige verzekering van premievrije opbouw bij arbeidsongeschiktheid

In 2021 heeft het bestuur opnieuw een onderzoek laten doen door de actuaris naar de premiestelling voor de vrijwillige verzekering van premievrije opbouw bij arbeidsongeschiktheid. Uit het onderzoek is gebleken dat de huidige premie niet voldoende zal zijn om de komende jaren de verwachte schades te dekken. De actuaris heeft geadviseerd om de premie te verhogen van 6% naar 9% van de basispensioenpremie. Het bestuur heeft nog onderzocht of het volledig herverzekeren van het risico dat gepaard gaat met deze vrijwillige dekking tot een lagere premie zou kunnen leiden. Dit was niet het geval. Vervolgens heeft het bestuur besloten om de premie te verhogen naar 9%.

Governance

Zorgvuldig bestuur

Het pensioenfondsbestuur is zich bewust van zijn verantwoordelijkheden. Daarnaast weet het bestuur hoe het deze verantwoordelijkheden moet dragen en aan wie het verantwoording aflegt. Onder de verantwoordelijkheden van het bestuur valt het naleven van de statuten, de reglementen, de relevante wet- en regelgeving en het beheersen van de risico's. Daarbij stelt het bestuur zich onafhankelijk op en werkt volgens de principes van evenwichtige belangenbehartiging. De eindverantwoordelijkheid voor de administratieve organisatie en de externe uitvoerders ligt bij het bestuur.

Klachtenprocedure en geschillenregeling

Het pensioenfonds beschikt over een klachtenprocedure en geschillenregeling en over een reglement voor de commissie van geschillen. Zowel de klachtenprocedure als de geschillenregeling zijn op de website gepubliceerd. Op de website staat een uitgebreide toelichting om het voor deelnemers zo eenvoudig mogelijk te maken om hun ongenoegen te uiten.

Als de deelnemer het niet eens is met de uitspraak van het bestuur, kan hij/zij zich wenden tot de Ombudsman Pensioenen. De Ombudsman Pensioenen behandelt klachten en geschillen over de uitvoering van de pensioenregeling en doet dat als onafhankelijke instelling. De Ombudsman Pensioenen probeert door bemiddeling te komen tot een redelijke en billijke oplossing. Het bestuur zal het advies van de Ombudsman Pensioenen in overweging nemen, maar kan daar gemotiveerd van afwijken.

Geschillen	Aantallen:	
Geschillen in behandeling 1 januari 2021:		0
Ingediende geschillen 2021:		0
• Bij de Ombudsman Pensioenen	0	
• Bij de bevoegde rechter	0	
• Bij de commissie van geschillen	0	
Afgewikkelde geschillen 2021:		0
• Waarvan aanpassing besluit	0	
• Waarvan handhaving besluit	0	
• Waarvan ingetrokken door deelnemer	0	
• Waarvan niet ontvankelijk	0	
In behandeling 31 december 2021:		0

Klachten	Aantallen:	
Klachten in behandeling 1 januari 2021:		0
Ingediende klachten 2021:		24
• In behandeling genomen door de administrateur	24	
• Waarvan daarna in behandeling genomen door het bestuur	0	
• Waarvan daarna in behandeling genomen door de Ombudsman Pensioenen	0	
Afgehandeld in 2021:		24
• Door de administrateur	24	
• Door het bestuur	0	
• Door de Ombudsman Pensioen	0	
In behandeling 31 december 2021:		0

Intern toezicht

Op 15 februari 2022 heeft de visitatie over het jaar 2021 plaatsgevonden. Van het rapport is de samenvatting in dit jaarrapport opgenomen.

Beoordeling van functioneren van bestuurders

Het bestuur bespreekt jaarlijks het eigen functioneren en het functioneren van de door het bestuur ingestelde commissies. Elk jaar vindt, onder begeleiding van een externe deskundige, een aparte bestuursevaluatie plaats binnen het bestuur als geheel. Tevens worden functioneringsgesprekken met de individuele bestuursleden gevoerd.

Op 29 juni 2021 heeft het bestuur de bestuursevaluatie gehouden waarbij het functioneren van het bestuur als geheel is besproken.

Gedragcode

Ter voorkoming van belangenconflicten, misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij SPD aanwezige informatie heeft SPD een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode geldt voor de bestuursleden, leden van het verantwoordingsorgaan, externe leden van de beleggingsadviescommissie en overige door het bestuur aangewezen verbonden personen. De compliance officer ziet toe op de naleving van de gedragscode. De compliance officer heeft in de bestuursvergadering van 25 januari 2022 zijn compliancejaarrapportage over 2021 gepresenteerd. In 2021 hebben zich geen compliance-incidenten voorgedaan.

Naleving wet- en regelgeving

In 2021 zijn geen dwangsommen of bestuurlijke boetes opgelegd. De toezichthouder heeft geen verplichting gegeven aan SPD door middel van een aanwijzing om binnen een door de toezichthouder gestelde redelijke termijn ten aanzien van in de aanwijzingsbeschikking aangegeven punten een bepaalde gedragslijn te volgen. De ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam heeft ook geen bewindvoerder aangesteld.

Voor zover bekend is bij het bestuur en de compliance officer zijn er geen overtredingen van wet- en regelgeving die het pensioenfonds betreffen, voorgekomen.

De overheid wil witwassen en financieren van terrorisme tegen gaan. Daarom kwam er een centraal register waarin mensen met zeggenschap bij verschillende organisaties worden ingeschreven. Het UBO-register is op 27 september 2020 van start gegaan. Bestaande pensioenfondsen kregen 18 maanden de tijd en moeten dus uiterlijk 27 maart 2022 de gevraagde informatie over hun bestuurders in het UBO-register hebben opgenomen. SPD heeft de gevraagde informatie in 2021 opgenomen in het UBO-register.

Privacy versterkt met Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

De wet- en regelgeving aangaande privacy voor pensioenfondsen is geregeld via de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Uitvoeringswet AVG en de Gedragslijn Verwerking persoonsgegevens pensioenfondsen.

Met ingang van 2020 dient SPD over de naleving van de Gedragslijn te rapporteren. Het fonds heeft ervoor gekozen om dat te doen via dit jaarrapport. Ter waarborging van de naleving van deze Gedragslijn heeft het pensioenfonds verschillende maatregelen getroffen: verwerkingsovereenkomsten met de verwerkers van het pensioenfonds, waarbij de verwerkers een verwerkingsregister bijhouden. Het pensioenfonds heeft naar aanleiding van de AVG een privacybeleid opgesteld, die laatstelijk gewijzigd is op 10 december 2019. Tevens beschikt het fonds over een privacyverklaring of privacystatement, te raadplegen via de homepage van de website van het pensioenfonds. De privacy officer (mevrouw Stark) adviseert het pensioenfonds en monitort de naleving van de Gedragslijn. Op 7 september 2021 heeft de privacy officer haar rapportage aangeboden aan het bestuur.

Door het gebruikmaken van bestaande interne controlemethodes bij het fonds zoals ISAE 3402-rapportages van APS en Achmea IM, de ISAE 3000-rapportage van APS, de privacyrapportage van APS en de niet-financiële risicorapportages van beide dienstverleners wordt door het bestuur getoetst of de Gedragslijn wordt nageleefd. Naar het oordeel van de privacy officer geven de geleverde auditrapporten op dit gebied voldoende zekerheid om de verklaring van SPD, over het naleven van de gedragslijn, te ondersteunen. Het bestuur verklaart ten aanzien van 2021 dat SPD de Gedragslijn naleeft. Hiervoor heeft het bestuur voldoende assurance gekregen.

In 2021 werd één datalek geconstateerd. Dit datalek is niet aan de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld. Het datalek had betrekking op het proces ten aanzien van waardeoverdracht. Er zijn onterecht persoonsgegevens aan een pensioenuitvoerder verstrekt. Het ging hierbij niet om gevoelige persoonsgegevens. De persoonsgegevens zijn verstrekt aan een professionele partij, waardoor het risico dat de gegevens onjuist gebruikt worden minimaal is. Naar aanleiding van dit datalek zijn maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen (hierna de Code) heeft tot doel het functioneren van de besturen van pensioenfondsen te verbeteren en inzichtelijker te maken. Hiertoe zijn door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid 83 normen voor 'goed pensioenfondsbestuur' geformuleerd. De Code is gebaseerd op het 'pas toe of leg uit'-beginsel. Bepalend voor de werking van de Code is hoe de pensioenfondsen met de intenties van de Code omgaan, niet de mate waarin ze die naar de letter naleven. Dit betekent dus dat er ruimte is om af te wijken van de Code, mits dit weloverwogen gebeurt. De Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen ziet toe op de naleving van de Code.

In slechts één geval wijkt SPD in 2021 (nog) af van de normen uit de Code Pensioenfondsen; namelijk:

norm 33: "In het bestuur en het verantwoordingsorgaan zitten ten minste één man en één vrouw en zowel mensen van boven als onder 40 jaar. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen".

Het bestuur is van mening dat geschiktheid boven diversiteit gaat. SPD heeft een leeftijdsgrens van 45 jaar opgesteld. Bij de selectie van nieuwe kandidaat-bestuursleden wordt hier extra aandacht aan besteed. Dit is ook vastgelegd in het stappenplan diversiteit. Per 1 januari 2020 heeft het bestuur een bestuurslid onder 45 jaar benoemd. Het nieuwe bestuurslid is ook jonger dan 40 jaar. Hierdoor voldoet het bestuur aan deze norm.

In 2020 werd via verkiezing een vrouwelijke kandidaat (boven 45 jaar) als nieuw lid van het verantwoordingsorgaan gekozen namens de actieve deelnemers. Alle kandidaten waren vrouwen en sommige kandidaten waren jonger dan 45 jaar. In 2021 werd via verkiezing een mannelijke kandidaat als nieuw lid van het verantwoordingsorgaan verkozen namens de gepensioneerde deelnemers. Alle kandidaten waren mannen.

In de onderstaande tabel ziet u de vindplaatsen van de rapportagenormen:

Rapportagenorm	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting bestuursverslag of website
<p>Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.</p>	Ja	Het bestuur rapporteert in het hoofdstuk 'Hoofdpijnen' van het bestuursverslag over het beleid dat het in 2021 voerde, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte.
<p>Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.</p>	Ja	Het bestuur rapporteert in het hoofdstuk 'Karakteristieken' en 'Hoofdpijnen' van het bestuursverslag over de samenstelling van fondsorganen en de diversiteit van de leden. De samenstelling is ook opgenomen op de website.
<p>Norm 33 In zowel het bestuur als in het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.</p>	Zie uitleg hierboven	Het bestuur rapporteert in het hoofdstuk 'Hoofdpijnen' van het bestuursverslag over de samenstelling van fondsorganen, de doelen ten aanzien van diversiteit en de stappen voor het bevorderen van diversiteit.
<p>Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.</p>	Ja	Een samenvatting van het oordeel en de bevindingen van de visitatiecommissie is opgenomen in hoofdstuk A van dit jaarrapport.
<p>Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.</p>	Ja	In het hoofdstuk 'Karakteristieken' beschrijft het bestuur de missie en visie van het fonds. De strategie van het fonds wordt beschreven in het hoofdstuk 'Hoofdpijnen'. De missie en visie zijn ook opgenomen in de abtn. De abtn is op de website gepubliceerd.
<p>Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.</p>	Ja	Het bestuur licht in de 'Beleggingenparagraaf' de overwegingen toe om maatschappelijk verantwoord te beleggen.
<p>Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.</p>	Ja	In het hoofdstuk 'Hoofdpijnen' rapporteert het bestuur over de naleving van de integriteitsregeling en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.
<p>Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.</p>	Ja	In het hoofdstuk 'Hoofdpijnen' wordt Gerapporteerd over de klachten en geschillen. Op de website wordt de procedure in begrijpelijke taal uitgelegd.

De normen die betrekking hebben op het Belanghebbendenorgaan en de Raad van Toezicht zijn voor SPD niet van toepassing.

IMVB-convenant

Op 13 november 2018 heeft het bestuur van het pensioenfonds ook besloten het IMVB-convenant van de Pensioenfederatie te ondertekenen. IMVB staat voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Met het ondertekenen van dit convenant geeft het pensioenfonds aan te willen toewerken naar een beter maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Het bestuur heeft eerder de deelnemers van het pensioenfonds ondervraagd op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en hieruit is geconcludeerd dat maatschappelijk verantwoord beleggen voor de deelnemers wenselijk is en dat hierbij wordt uitgegaan van een beleggingsresultaat dat vergelijkbaar zal zijn met een beleggingsbeleid zonder deze scope. Het bestuur komt voor de deelnemers, onder andere met het ondertekenen van het IMVB-convenant, aan deze wens tegemoet.

Strategie

De deelnemer en diens pensioen staan bij het pensioenfonds voor dierenartsen centraal. Pensioen en vermogensbeheer moeten zijn afgestemd op de wensen van de deelnemers, waarbij kosten en opbrengsten in de juiste balans worden gebracht door het pensioenfondsbestuur. Het bestuur zal dit, rekening houdend met het veranderende politieke landschap, blijven doen.

Achtereenvolgens wordt hierna aandacht besteed aan de grootte van het fonds, de kosten per deelnemer, de pensioenleeftijd, de politieke besluitvorming (waaronder nieuw pensioenstelsel en verplichtstellingscontrole), het gebrek aan pensioeninteresse bij de deelnemers, de complexiteit van de regeling in samenhang met de robuustheid van de administratie en de kansen op het gebied van keuzemogelijkheden en maatschappelijk verantwoord beleggen. Tot slot wordt stilgestaan bij de redenen waarvan het bestuur vindt dat die het bestaan van een eigen zelfstandig pensioenfonds voor dierenartsen rechtvaardigen.

Relatief klein pensioenfonds

Als gekeken wordt naar deelnemersaantallen is het pensioenfonds voor dierenartsen een relatief klein fonds. Met de omvang van het belegd vermogen behoort SPD tot de 100 grootste fondsen van Nederland. Deze grootte (zowel qua aantallen als vermogen) maken dat de bestuurders een grote verantwoordelijkheid hebben. Prudent beleggen en duidelijk communiceren zijn van essentieel belang voor de financiële toekomst van de deelnemers. De rendementen zijn goed geweest in de afgelopen jaren en het is van belang om de rendementen ook zo hoog mogelijk te houden. Op welke wijze de kennis in het pensioenfondsbestuur, die daarvoor nodig is, kan worden vastgehouden en verbeterd, is in het geschiktheidsplan opgenomen. Jaarlijks wordt het geschiktheidsplan geëvalueerd en waar nodig herzien. De mate van risico die het fonds mag lopen om tot het gewenste rendement te komen is onder meer afhankelijk van de gemiddelde risicohouding van de deelnemers die in 2020 is bepaald. Deze risicohouding is een van de uitgangspunten voor de ALM die in 2020 is uitgevoerd.

Een van de beleggingsbeginselen heeft te maken met het kostenaspect van beleggingen. Kosten zijn zeker en rendementen niet. Het is altijd van groot belang om de uitvoeringskosten per deelnemer en de beheerkosten als deel van het belegd vermogen zo laag mogelijk te houden. SPD tracht dit te bereiken met behoud van kwaliteit en door ten minste onder het landelijk gemiddelde te blijven vergeleken met vergelijkbare fondsen. Onder andere door van actief beleggen over te gaan naar passief beleggen (tenzij actief duidelijk voordelen biedt) heeft SPD de vermogensbeheerkosten aanzienlijk verlaagd.

Door het wegvallen van de btw-koepelvrijstelling voor pensioenfondsen enkele jaren geleden, zijn de kosten gestegen. SPD trekt samen met de Kring van Beroepspensioenfondsen binnen de Pensioenfederatie op om het wegvallen van de btw-vrijstelling ongedaan te maken en heeft ook op eigen initiatief hiervoor juridische stappen ondernomen.

Ook de kosten voor de uitvoering van de pensioenadministratie en de bestuursondersteuning, die zijn uitbesteed, worden scherp in de gaten gehouden. Kwaliteit en kosten zijn daarbij beide belangrijk. De kwaliteit van de uitvoering moet hoog zijn en voldoen aan de verwachtingen van de deelnemer. SPD monitort uiteraard voortdurend de kwaliteit van de uitvoering aan de hand van diverse rapportages. Het bestuur van SPD is tot nu toe tevreden over de pensioenuitvoerder. SPD evalueert, aan de hand van een standaard evaluatieformulier, in jaarlijkse gesprekken de samenwerking met de uitbestedingspartners.

Het nieuwe pensioenstelsel

De opzet van het nieuwe pensioenstelsel heeft lange tijd op zich laten wachten. Inherent aan het poldermodel dat we in Nederland hebben, is er veel en lang gediscussieerd over de verschillende mogelijkheden. Uiteindelijk is het mogelijk gebleken om tot consensus te komen en ligt er een nieuw pensioenakkoord. In het akkoord is afgesproken dat de doorsneepremie moet verdwijnen. De premie zal in het nieuwe stelsel een vaste premie worden. Dit systeem zal mogelijk een dalend effect hebben op het uiteindelijk te bereiken pensioen van mensen die al enige tijd deelnemen in onze regeling. Het SPD bestuur zal in de aanloop naar de transitie naar het nieuwe pensioencontract goed blijven monitoren in hoeverre de gemaakte keuzes effect hebben op de pensioenresultaten van alle deelnemers en de evenwichtigheid van de regeling.

Door het netwerk in de pensioensector goed te onderhouden en de communicatie vanuit ministerie en Pensioenfederatie op de voet te volgen, blijft het pensioenfondsbestuur op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en kan het als er aanpassingen nodig zijn snel schakelen. De detailuitwerking van het pensioenakkoord zal ongetwijfeld nog enige tijd in beslag nemen. Tot die tijd is niet helemaal duidelijk wat er mogelijk en nodig is. Het streven is om niet over één nacht ijs te gaan. Het bestuur kijkt eerst in samenwerking met de deelnemersvereniging naar beschikbare opties alvorens DPD de deelnemers een keuze voor zal leggen.

Verplichtstellingscontrole

Verder nog enkele overwegingen met betrekking tot de verplichtstellingscontrole: SPD probeert door het uitvoeren van verplichtstellingscontroles de beroepsgenoten zoveel mogelijk te wijzen op de verplichtstelling. Sinds enige tijd levert deze controle problemen op. In het verleden werd voor de verplichtstellingscontrole gebruikgemaakt van een bestand van de beroepsvereniging. Sinds de invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming heeft de beroepsvereniging aangegeven dat geen gebruik meer kan worden gemaakt van het bestand. Daarnaast is dit bestand verre van volledig nu de organisatiegraad van de praktiserende dierenartsen aan het afnemen is en dierenartsen niet meer vanzelfsprekend lid van de beroepsvereniging zijn.

In tegenstelling tot humane (para-)medische beroepen is er bij praktiserende dierenartsen geen actueel register van praktici. De openbare gegevens van het CIBG (veterinaire variant van het BIG-register) zijn onvoldoende specifiek. Sinds 2019 wordt de verplichtstellingscontrole uitgevoerd aan de hand van de openbare CIBG-gegevens. De controle is grotendeels onmogelijk gebleken en onnodig complex. SPD heeft, in samenwerking met de Pensioenfederatie (via de Kring van Beroepspensioenfondsen) aan SZW duidelijk gemaakt dat er sprake is van een gerechtvaardigd belang om toegang tot relevante registers te kunnen krijgen in het kader van de wettelijk verplichte verplichtstellingscontrole. SZW was het daar niet mee eens. Waar andere beroepspensioenfondsen via de verplichte registratie van de facturen aan hun klanten van een ander systeem gebruik kunnen en mogen maken, is SPD nog niets opgeschoten. SPD blijft, naast het zoeken naar een langjarige oplossing in samenwerking met de Pensioenfederatie, ervoor pleiten dat er sprake is van een gerechtvaardigd belang om op korte termijn een oplossing te krijgen voor deze problematiek.

Pensioeninteresse

Al jaren is een van de grotere communicatie-uitdagingen voor de hele pensioensector het gebrek aan pensioeninteresse bij de deelnemers. Doordat de gemiddelde deelnemer meer interesse heeft in het heden en minder geïnteresseerd is in de toekomst, is het moeilijk om de informatie die we als pensioenfonds verstrekken, tussen de oren van de deelnemers te krijgen. SPD streeft naar een hoge deelnemerstevredenheid. Het blijft een gezamenlijk speerpunt van het fondsbestuur en de deelnemersvereniging om de toegevoegde waarde van de collectiviteit en solidariteit onder de aandacht van de deelnemers te brengen. Daartoe wordt jaarlijks het communicatiebeleid geëvalueerd en zo nodig aangepast.

Complexiteit, regeling en robuuste administratie

Het pensioenfonds voor dierenartsen bestaat sinds 1975. De regeling is destijds gemaakt voor een deelnemersbestand dat totaal anders was dan het huidige. Het vak van dierenarts is onderhevig aan demografische veranderingen. Er zijn meer vrouwelijke collega's en zowel mannen als vrouwen willen meer parttime werken dan in het verleden het geval was.

Daarnaast kiezen dierenartsen er steeds vaker voor om niet meer als ondernemer hun vak uit te oefenen. Waar vroeger mensen na enkele jaren loondienst vrijwel altijd tot een maatschap toetraden, is tegenwoordig het grootste deel van de deelnemers in loondienst in de praktijk werkzaam. In de afgelopen jaren hebben private investeerders een groot deel van de Nederlandse praktijken overgenomen, waardoor enkele heel grote werkgevers zijn ontstaan. Dat is een nieuwe ontwikkeling in diergeneeskundig Nederland waaraan ook SPD zich zal moeten aanpassen. SPD zal door in gesprek te blijven met de grote werkgevers er alles aan doen om ook de deelnemers bij die werkgevers zo goed mogelijk te ondersteunen.

In de diergeneeskunde wordt van oudsher 2/3 deel van de pensioenpremie door de werkgever betaald. Voor een deelnemer, die in loondienst is bij verschillende werkgevers in een jaar of bij verschillende werkgevers tegelijk, blijft de persoonlijke pensioenadministratie complex, ondanks de doorgevoerde wijzigingen en verbeteringen bij de pensioenadministratie. In de nieuwste cao 2021 is de bijdrage van de werkgever verlaagd naar 60%.

Ondanks de voorwaardelijke indexatie-ambitie (ten gevolge van het economische klimaat in het laatste decennium en de lage rente) is de laatste jaren helaas geen toeslag mogelijk geweest. De impliciete verlaging van de pensioenen, in de vorm van een verminderde koopkracht, maakt de regeling soberder.

Mede daarom en omdat in de scenario-analyse naar voren is gekomen dat de moderne deelnemer andere en meer flexibele wensen heeft dan zijn/haar voorganger uit de vorige eeuw, is binnen het pensioenfonds een werkgroep opgericht. Deze werkgroep "Regeling" heeft in 2018 en 2019 gekeken welke eventuele aanpassingen of flexibilisering voor SPD haalbaar zouden kunnen zijn. Het verhogen van het maximum beroepsinkomen waarover pensioen mag worden opgebouwd en een eventuele vrijwillige bijspaarregeling maken daar deel van uit. In 2020 zijn de opties door de besturen van SPD en DPD besproken maar in afwachting van het nieuwe pensioenstelsel zijn er voorlopig geen verdere acties ondernomen. De pensioenadministratie wordt al sinds het eerste jaar door dezelfde uitbestedingspartner uitgevoerd, waardoor er op professioneel en persoonlijk niveau bij de deelnemersadministratie ervaring is met het deelnemersbestand en de beroepsgroep. Ondersteuning van de deelnemer vanuit de deelnemersadministratie gebeurt zowel schriftelijk, digitaal (inclusief mail) als telefonisch. Binnen het kader van "digitaal tenzij" wil het pensioenfonds voor dierenartsen de deelnemer zoveel mogelijk ondersteunen. Een deelnemer kan zich online inschrijven en lid worden van de deelnemersvereniging. In het deelnemersportaal zijn de afgelopen jaren de digitale mogelijkheden uitgebreid (nieuwe digitale klantbediening NDK), waardoor het portaal gebruikersvriendelijker is geworden en de deelnemers minder complexiteit ervaren.

Keuzemogelijkheden en maatschappelijk verantwoord beleggen

In de landelijke pers worden keuzemogelijkheden genoemd als methode om de betrokkenheid van deelnemers bij een pensioenfonds te verhogen. Bij SPD is al een aantal keuzemogelijkheden in de regeling opgenomen (uitruil partnerpensioen, vervroegen/ uitstellen, hoog-laag regeling, keuze voor deeltijdpensioen, keuze voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid). Op basis van het nieuwe pensioenakkoord kunnen deze mogelijkheden worden uitgebreid met bijvoorbeeld het opnemen van een deel van het bereikte pensioenbedrag in één keer op het moment van pensioneren.

De communicatieve uitdaging wordt ook hierin door SPD onderkend. Tot nu toe lijken de meeste deelnemers zich echt pas aan het einde van hun carrière met keuzes bezig te houden. Op het gebied van risicohouding is in de huidige regeling van SPD geen ruimte voor keuzemogelijkheden. In het verleden waren de deelnemers van SPD minder risicomijdend dan gemiddeld in Nederland werd gemeten.

Daarnaast heeft het fonds de afgelopen jaren van een klein aantal deelnemers het verzoek gekregen om een meer maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid te voeren.

In 2020 is in de deelnemersenquête naast de risicohouding ook de houding van de deelnemers op het gebied van verantwoord beleggen opgenomen. Deelnemers gaven daarin aan dat verantwoord beleggen gewenst was, mits het niet ten koste zou gaan van het rendement. Het bestuur van het fonds is en was van mening dat maatschappelijk verantwoord beleggen onderdeel is van een duurzaam pensioenfonds met een goede lange termijnvisie. Ook de trend in de pensioensector om meer maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen wordt door SPD ondersteund. SPD is echter een kleine speler en zoekt, vooral in samenwerking met de sector, naar invulling van die verantwoordelijkheid. Het bestuur heeft in 2018 het IMVB-convenant ondertekend dat door de Pensioenfederatie is uitgewerkt. In 2021 heeft SPD onder andere gewerkt aan de rapportagevereisten die daar onderdeel van uitmaken.

Een eigen, zelfstandig fonds

Jaarlijks kijkt het bestuur van het pensioenfonds tijdens de bestuursevaluatie onder andere naar de rechtvaardiging van het onderhouden van een eigen beroepspensioenfonds. Het bestuur ziet vooralsnog meer voordelen dan nadelen. De omvang van het fonds (zowel qua deelnemersaantallen als qua belegd vermogen) en de kosten per deelnemer geven geen directe aanleiding voor het zoeken naar alternatieven, ook de huidige uitvoeringskosten niet. De solidariteit onder de beroepsgenoten is naar de mening van de bestuurders meer dan voldoende om een zelfstandig fonds te rechtvaardigen.

Het bestuurlijk risico wordt door nieuwe (Europese) wetgeving de IORP 2-richtlijn sinds 2019 vergroot. Met name de invulling van de sleutelfunctieposities die in IORP 2 wordt beschreven wordt als een uitdaging gezien voor een fonds met een governancestructuur en omvang zoals SPD. SPD heeft de invulling van de sleutelfunctiehouders interne audit, actuariael en risicobeheer bij DNB aangemeld en DNB heeft de invulling goedgekeurd.

Om de governance passend te houden bij het fonds en tegelijkertijd te voldoen aan de deskundigheidseisen, is in het geschiktheidsplan rekening gehouden met een langere inwerktijd voor nieuwe (aspirant) bestuurders. In die inwerktijd wordt door de aspirant bestuurders ook een opleiding op deskundigheidsniveau A gevolgd.

In de scenario-analyse is het samengaan met andere fondsen als mogelijke implicatie gezien van het scenario waarbij een collectieve regeling in economisch zwaar weer het hoofd boven water moet houden. De huidige alternatieven van het fonds zoals samengaan met een vergelijkbaar fonds tot een groter fonds of het deelnemen aan een algemeen pensioenfonds zijn voor SPD op dit moment geen reële opties. Het is belangrijk deze mogelijkheden wel steeds voor ogen te houden. De verdere uitwerking van het nieuwe pensioencontract wordt uiteraard op de voet gevolgd.

Binnen de Kring van Beroepspensioenfondsen, waar mogelijk fondsen met vergelijkbare kenmerken in vertegenwoordigd zijn, worden ervaringen en kennis uitgewisseld op het gebied van de ontwikkelingen in de pensioensector. Het is gebleken dat ook andere beroepspensioenfondsen zich beraden op de toekomst als gevolg van de hogere regeldruk die in de laatste jaren is ontstaan. Vooralsnog is het fonds van mening, alle huidige ontwikkelingen in de pensioensector beschouwend, dat zelfstandigheid toegevoegde waarde heeft voor de deelnemers.

Communicatie

In 2021 lag de focus van het pensioenfonds op het laten groeien van het draagvlak en het bewustmaken van deelnemers over de ontwikkelingen in hun pensioen.

Nieuwe premie

Eind 2020 hebben de leden van DPD gekozen om de opbouw van hun pensioen te behouden en zodoende meer premie te willen betalen. In het begin van 2021 heeft dit qua communicatie impact gehad. Ondanks de zorgvuldige communicatietrajecten was een aantal deelnemers toch onaangenaam verrast door de hogere premie. Een petitie is zelfs opgestart om het ongenoegen hierover te uiten. 261 mensen ondertekenden deze. In het derde kwartaal van 2021 zijn al deze mensen uitgenodigd door DPD om in een persoonlijk (groeps-)gesprek hierover van gedachten te wisselen. Een paar deelnemers hebben hier gebruik van gemaakt.

Vergroten draagvlak

Het draagvlak bij de dierenartsen zit boven de minimumgrens. Het pensioenfonds heeft in 2021 de ontwikkeling van het draagvlak samen met DPD strak gemonitord. Er is een stagnering te zien in de daling van het draagvlakcijfer. In de eerste helft van 2021 koos bijna 70% van de nieuwe deelnemers voor een lidmaatschap van DPD. In de tweede helft van 2020 lag dit percentage lager, namelijk rond 58%. Het draagvlakcijfer blijft een zorg voor het pensioenfonds en voor DPD. De campagne Welkom zou nieuwe deelnemers moeten informeren over het lidmaatschap bij DPD en enthousiasmeren tot lidmaatschap. Helaas bracht dit geen extra nieuwe leden voor DPD.

Onderzoek

In 2021 besteedde SPD wederom aandacht aan onderzoek. Luisteren is immers een onmisbaar onderdeel van communiceren. En de inzichten vanuit de deelnemers helpen ons om onze dienstverlening en beleid beter in te kleuren. SPD heeft deelnemers geraadpleegd over hun ervaring met de Inkomensopgave, de website, het inloggen op het portaal. De feedback is, waar mogelijk, meegenomen in verbetering van de processen.

De website

De website blijft een belangrijk middel in de communicatiemix van SPD. De website bevat naast alle relevante informatie over de pensioenregeling ook Pensioen 1-2-3. Elke maand waren er één of meer nieuwsberichten over relevante pensioenonderwerpen, zoals over de financiële situatie van SPD. Ook werden er via de website regelmatig vacatures gepubliceerd en werden deelnemers geïnformeerd over bijvoorbeeld het extra veilig inloggen op hun persoonlijk portaal.

Ons Pensioen

Met Ons Pensioen probeert SPD het pensioen dichterbij de deelnemer te brengen. Ons Pensioen is de pensioenkrant met een naam die recht doet aan de collectieve en solidaire principes van het pensioenfonds. De inhoud van dit medium komt tot stand door gezamenlijk overleg tussen SPD en DPD en door naast aandacht voor nieuws rondom pensioen en de pensioenregeling, ook ruimte te creëren voor verhalen, vragen en opvattingen van deelnemers en interviews met bestuursleden over belangrijke onderwerpen.

Digitaal communiceren

Het uitgangspunt voor alle pensioencommunicatie van SPD is digitaal. Naast de digitale nieuwsbrief e-SPD, werden ook een uitnodiging voor de inkomensopgave, de vacature voor bestuurslid en de aankondiging voor de Algemene Vergadering van DPD per e-mail verzonden. Daarnaast kregen de relevante deelnemers e-mailberichten over het moment van pensioneren, pensioen & inkomstenbelasting, pensioen in combinatie met scheiden en arbeidsongeschiktheid. In deze e-mails stonden steeds links naar meer informatie op de website. DPD stuurde ook een selecte groep deelnemers via e-mail een reactie op hun petitie over de premieverhoging en nodigde hen later in 2021 uit voor een persoonlijk gesprek met het DPD-bestuur.

Overige communicatie

Het verkort jaarverslag is uitgevoerd in een infographic, met daarin de belangrijkste gegevens van het jaar overzichtelijk uitgebeeld. Deze deelden we met de deelnemers via een e-SPD. In het Tijdschrift voor Diergeneeskunde zijn in 2021 negen columns gepubliceerd namens DPD (en SPD).

4. PENSIOENBELEID

Pensioenregeling

SPD is een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub j van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1975 en is vastgelegd in het pensioenreglement. Het pensioenreglement is voor het laatst gewijzigd per 25 januari 2022. De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb.

Deelnemerschap

De deelnemer is iedere dierenarts die als zodanig - hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband -praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk, op 31 december 2006 nog geen 60 jaar was, en de vijfenzeftigjarige leeftijd nog niet heeft bereikt. Ook wanneer een dierenarts werkt als invaller, waarnemer of uitzendkracht voldoet hij aan de voorwaarden van deelname.

Premieregeling

De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb. Dat betekent dat de hoogte van de pensioenpremie het uitgangspunt is voor de berekening van de pensioenopbouw van de individuele deelnemer. De door de actieve deelnemer betaalde premie wordt in eerste instantie aangewend voor de inkoop van ouderdomspensioen, ingaande bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd, partnerpensioen (70% van het ouderdomspensioen) en wezenpensioen (20% van het partnerpensioen, tot 21 jaar).

Arbeidsongeschiktheid

Per 1 januari 2015 is de verzekering voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid niet meer verplicht, maar een vrijwillig element in de pensioenregeling van SPD. Dit is een direct gevolg van de gewijzigde fiscale wetgeving voor beroepspensioenfonds. De belastingdienst stelt zich op het standpunt dat premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid alleen mag worden verleend als er sprake is van een loonvervangende uitkering. Er is geen arbeidsongeschiktheidspensioen in de pensioenregeling, dus het hangt van de persoonlijke omstandigheden af of deelnemers aan deze fiscale eis voldoen.

In 2015 hebben alle nieuwe en bestaande deelnemers de mogelijkheid gekregen om hun keuze kenbaar te maken. Per 31 december 2021 is ongeveer 40% van alle deelnemers (vrijwillig) verzekerd voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Hierbij is geen significant verschil te zien tussen zelfstandigen en dierenartsen in loondienst. Ook verschillen de percentages nauwelijks per leeftijdscategorie.

Hieronder is een overzicht van de stand per 31 december 2021 weergegeven:

LOONDIENST	premiëvrijstelling verzekerd?				
	ja	%	nee	%	totaal
Jonger dan 30	247	37%	413	63%	660
30 tot 40	489	38%	794	62%	1.283
40 tot 50	253	42%	351	58%	604
50 tot 60	150	47%	170	53%	320
60 en ouder	45	39%	70	61%	114
	1.183	40%	1.798	60%	2.981

ZELFSTANDIG	premiëvrijstelling verzekerd?				
	ja	%	nee	%	totaal
Jonger dan 30	2	29%	5	71%	7
30 tot 40	72	44%	90	56%	162
40 tot 50	170	40%	259	60%	429
50 tot 60	202	42%	283	58%	485
60 en ouder	86	37%	146	63%	232
	532	40%	783	60%	1.315

Premiebeleid

Jaarlijks vooraf worden door het bestuur van het pensioenfonds nieuwe pensioeninkooppactoren vastgesteld op grond van een advies van en berekend door de adviserend actuaaris van het pensioenfonds. Deze pensioeninkooppactoren gelden ongewijzigd vanaf 1 januari van een boekjaar voor dat gehele jaar. De uitgangspunten en/of berekeningsgrondslagen staan opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van het pensioenfonds.

Bedragen x € 1.000	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Kostendekkende premie	62.041	48.816
Conform ABTN vastgestelde minimale vereiste premie	37.871	24.965
Feitelijke premie	37.962	25.971

Met de kostendekkende premie wordt de zuiver kostendekkende premie bedoeld. De kostendekkende premie 2021 is bepaald op basis van de DNB-curve ultimo 2020. De regeling is per 2021 gewijzigd. De inkoopfactoren zijn verhoogd. Deelnemersvereniging DPD heeft besloten om in 2021 ook de beschikbare premiestaffel te verhogen, waardoor per saldo de pensioeninkoop voor de deelnemers ongeveer gelijk is gebleven.

De feitelijke premie wordt bepaald op basis van de premiestaffel, welke in 2021 is verhoogd. De feitelijke premie in het boekjaar is hoger dan de conform ABTN vastgestelde minimaal vereiste premie.

Bedragen x € 1.000	<u>2021</u>	<u>2020</u>
De samenstelling van de kostendeekkende premie is als volgt:		
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	52.076	40.597
Opslag voor uitvoeringskosten	1.268	1.318
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	8.697	6.901
	<hr/> 62.041	<hr/> 48.816
De samenstelling van de conform ABTN vastgestelde minimale vereiste premie is als volgt:		
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	20.734	13.916
Opslag voor uitvoeringskosten	1.268	1.318
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	3.463	2.366
Voorwaardelijke onderdelen	12.406	7.365
	<hr/> 37.871	<hr/> 24.965
De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:		
Premie volgens beschikbare premiestaffel	37.036	25.325
Premie voor vrijwillige verzekering PVI	926	646
	<hr/> 37.962	<hr/> 25.971

Toeslagbeleid

SPD heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op het streven om de pensioenen waardevast te houden. Indien het bestuur een toeslag toekent, wordt deze per 1 januari van het jaar toegekend. De daarbij gehanteerde maatstaf is de prijsinflatie op basis van de consumentenprijsindex (afgeleid) over de direct voorafgaande periode juli - juli.

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Voor de toeslag per 1 januari van het jaar wordt gekeken naar de financiële positie ultimo september van het daaraan voorafgaande jaar. Er bestaat geen recht op toeslagen en er wordt hiervoor geen reserve aangehouden. Er kan alleen toeslagverlening plaatsvinden, voor zover dit toekomstbestendig is. Dat wil zeggen dat de financiële positie van het pensioenfonds zodanig is dat het te verlenen toeslagpercentage ook naar verwachting in de toekomst uitgekeerd kan worden.

Het bestuur hanteert voor een besluit over de feitelijke toekenning de onderstaande beleidsstaffel als leidraad:

Beleidsdekkingsgraad

Lager dan 110%
Tussen 110% en bovengrens
Boven de bovengrens

Toeslagverlening

Nihil
Naar rato
Volledige toeslagverlening + eventueel
inhaaltoeslagen en herstel van kortingen

De bovengrens wordt jaarlijks vastgesteld zodanig dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid. De vaststelling van de bovengrens is als volgt.

- 1 Contante waarde toeslagen (CWT) = de contante waarde van de kasstromen behorende bij de toeslagen indien de volledige maatstaf in elk jaar in de toekomst over de op de berekeningsdatum opgebouwde aanspraken wordt verleend. De contante waarde wordt bepaald op basis van het verwachte netto meetkundige rendement op zakelijke waarden;
- 1 De technische voorziening (TV) wordt bepaald op basis van de per de berekeningsdatum door het fonds gehanteerde actuariële grondslagen, inclusief de door DNB per die datum gepubliceerde rentetermijnstructuur;
- 1 Bovengrens toeslagbeleid = 110% + CWT / TV.

Bovenstaande beleidsstaffel is een leidraad, wat betekent dat het bestuur jaarlijks vaststelt of een toeslag zal worden verleend en wat de hoogte is van de toeslag. Het bestuur houdt zich het recht voor om het toeslagbeleid aan te passen. Toekomstige wijzigingen zijn bindend voor alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Per 1 januari 2021 en per 1 januari 2022 is er geen toeslag toegekend.

De historische indexatieachterstand ziet er als volgt uit (sinds de aanpassing van het indexatiebeleid in 2015):

- 1 Gemiste indexatie 1 januari 2016: 0,8%
- 1 Gemiste indexatie 1 januari 2017: 0,0%
- 1 Gemiste indexatie 1 januari 2018: 1,1%
- 1 Gemiste indexatie 1 januari 2019: 1,3%
- 1 Gemiste indexatie 1 januari 2020: 1,6%
- 1 Gemiste indexatie 1 januari 2021: 1,4%
- 1 Gemiste indexatie 1 januari 2022: 1,9%

Deze gemiste indexaties zullen zodra de financiële situatie dit toelaat op basis van de datum van de gemiste toeslagen worden ingehaald.

Haalbaarheidstoets

Met een haalbaarheidstoets kijkt het pensioenfonds of de afgesproken ambities worden gerealiseerd, of het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is en of het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft. Bij grote veranderingen zoals de invoering van het nieuwe FTK, een nieuwe pensioenregeling of een andere significante wijziging voert het pensioenfonds een aanvangshaalbaarheidstoets uit. Vervolgens doet het pensioenfonds ieder jaar de jaarlijkse haalbaarheidstoets en rapporteert uiterlijk 30 juni van het lopende boekjaar aan DNB.

De haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd als monitor van gestelde normen en beoordeelt of het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweerscenario in lijn zijn met de door het pensioenfonds zelf gekozen ondergrenzen. Deze zelfgekozen ondergrenzen moeten passen binnen de risicohouding van het pensioenfonds. In 2015 voerde het fonds de aanvangshaalbaarheidstoets uit op basis van de scenarioset van DNB. Het pensioenfonds stelde drie grenzen vast:

- 1 Een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de situatie dat precies aan de vereisten van het vereist eigen vermogen wordt voldaan. Deze is door het pensioenfonds vastgesteld op 77%. Dit is gelijk aan een jaarlijkse aanpassing van de pensioenen met 50% van de prijsinflatie;
- 2 Een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie. Deze is ook vastgesteld op 77%;
- 3 Een maximale afwijking van het pensioenresultaat in het slechtweerscenario. Het bestuur heeft deze vastgesteld op 35%.

Uitkomsten haalbaarheidstoets 2022

De haalbaarheidstoets 2022 geeft de volgende uitkomsten:

Het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkinggraad bedraagt 98,4%. Dit is ruim boven de ondergrens. De afwijking van het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkinggraad bedraagt in slecht weer (5% percentiel) 27,2%. Dit is minder dan de door het bestuur vastgestelde maximale afwijking.

Kostentransparantie

Pensioenuitvoeringskosten

Bedragen x € 1.000	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Administratiekosten	1.599	1.589
Adviseurs- en controlekosten m.u.v. controlekosten accountant	199	227
Controlekosten accountant	60	67
Bestuurskosten	341	341
Porti- en drukwerkkosten	25	18
Bijdragen toezichthouders	58	59
Overige kosten	222	193
Totale pensioenuitvoeringskosten	2.504	2.494
	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Deelnemers	4.484	4.357
Gewezen deelnemers	1.305	1.254
Pensioengerechtigden met uitstel ingang pensioen	56	60
Pensioengerechtigden	1.815	1.806
	7.660	7.477
	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Bedragen x € 1		
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer:		
- exclusief gewezen deelnemers	€ 394	€ 401
- inclusief gewezen deelnemers	€ 327	€ 334

Beheerkosten vermogensbeheer

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Gemiddeld belegd vermogen	€ 1.886 miljoen	€ 1.768 miljoen
Totale kosten (excl.transactiekosten)	€ 7,3 miljoen	€ 7,4 miljoen
Transactiekosten	€ 1,3 miljoen	€ 1,3 miljoen
Totale kosten (incl.transactiekosten)	€ 8,6 miljoen	€ 8,7 miljoen
Kosten % (excl. transactiekosten)	0,39%	0,42%
Transactiekosten %	0,07%	0,07%
Kosten % (incl. transactiekosten)	0,46%	0,49%

De totale kosten vermogensbeheer in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de kosten die worden gerapporteerd aan de Toezichthouder (jaarstaat J402). Bij het transparant maken van de kosten vermogensbeheer 2021 zijn de aanbevelingen en definities van de Pensioenfederatie in acht genomen. Dat wil zeggen dat de cijfers zijn gebaseerd op werkelijke kosten (indien aanwezig), hetzij een resultaat zijn van schattingen welke qua methodiek minimaal voldoen aan de vereisten van de Pensioenfederatie.

De kosten vermogensbeheer zijn te onderscheiden naar de kostencomponenten: beheerkosten, performance gerelateerde kosten en transactiekosten.

Transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om effectentransacties tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn veelal op basis van een schatting tot stand gekomen, omdat er, bijvoorbeeld bij transacties in de categorie vastrentende waarden, geen separate kosten in rekening worden gebracht, maar deze zich uiten in het verschil tussen de bied- en laatprijs.

De kosten omvatten naast de kosten, zoals gerapporteerd in de staat van baten en lasten, ook een uitsplitsing van de "onzichtbare" kosten voor beheer van onderliggende beleggingsfondsen, waarvan de kosten zijn verwerkt in het beleggingsrendement, en de schatting van de kosten van de individuele transacties. In de staat van baten en lasten worden alleen (directe) kosten getoond die SPD op factuurbasis betaalt aan de tegenpartijen, waardoor deze cijfers niet aansluiten bij de totale kosten vermogensbeheer in deze toelichting. Het doel van deze paragraaf is om extra inzicht in de kosten vermogensbeheer te verschaffen.

De volgende paragrafen gaan dieper in op de kosten over het afgelopen jaar 2021, waarbij een vergelijking wordt gemaakt ten opzichte van kosten over 2020 en eventuele verschillen ten opzichte van het jaar daarvoor worden toegelicht. Hierbij wordt ook meer inzicht gegeven in factoren die de hoogte van de kosten in belangrijke mate beïnvloeden.

Vergelijking kosten uitvoering Vermogensbeheer 2021 met 2020

Onderstaande tabellen geven een overzicht per beleggingscategorie van de totale kosten voor het vermogensbeheer over 2021 en 2020 uitgesplitst naar beheerkosten, performance gerelateerde kosten en transactiekosten.

Tabel 1. Kosten vermogensbeheer (in € x 1.000) in 2021

	Beheerkosten	Performance gerelateerde kosten	Transactiekosten (waarvan aan- en verkoopkosten)	Totaal
Vastrentende waarden	1.950	-	595 (386)	2.545
Aandelen	234	-	378 (342)	612
Vastgoed	3.052	162	6 (6)	3.220
Alternatieve beleggingen	49	15	1 (1)	65
Overige beleggingen	145	-	-	145
Derivaten	908	-	317 (158)	1.225
Overige vermogensbeheerkosten	837	-	-	837
Totaal	7.175	177	1.297 (893)	8.649

Tabel 2. Kosten vermogensbeheer (in € x 1.000) in 2020

	Beheerkosten	Performance gerelateerde kosten	Transactie- kosten (waarvan aan- en verkoopkosten)	Totaal
Vastrentende waarden	2.040	-	743 (157)	2.783
Aandelen	219	-	86	305
Vastgoed	2.873	395	74	3.342
Alternatieve beleggingen	138	-50	5	93
Overige beleggingen	108	-	15 (15)	123
Derivaten	771	-	341 (155)	1.112
Overige vermogensbeheerkosten	949	-	-	949
Totaal	7.098	345	1.264 (300)	8.707

Inzicht in beheerkosten

Er zijn meerdere factoren die van invloed zijn op de hoogte van de kosten. Onderstaand wordt een algemene beschouwing gegeven op factoren die in belangrijke mate impact hebben op de kosten.

Beleggingsmix

Het type belegging is in belangrijke mate bepalend voor de omvang van de beheerkosten. De belangrijkste drivers tussen verschillende type beleggingen zijn afwegingen tussen zakelijke waarden en vastrentende waarden, liquide versus illiquide beleggingen, traditionele versus alternatieve beleggingen en beleggingen in ontwikkelde markten versus opkomende markten. Bepaalde categorieën zijn weliswaar duurder, maar opgenomen in de beleggingsportefeuille omdat ze naar verwachting bijdragen aan een betere rendement-risicoverhouding van de totale portefeuille.

Schaalgrootte

Wanneer er door SPD of door de fiduciaire beheerder schaalvoordelen behaald kunnen worden, vallen de kosten doorgaans lager uit.

Actief / passief beleggen

Bij actief beheer krijgt de manager de doelstelling mee om de relevante benchmark te verslaan, wat een hoger verwacht rendement betekent. Hiertegenover staan hogere kosten omdat er veel tijd en energie gestoken wordt in onder andere het beleggingsproces, research en analisten.

Overige factoren

Het beheren middels een enkele manager of juist meerdere managers heeft impact op de kosten. Daarnaast kan de keuze tussen een discretionaire oplossing en/of een beleggingsfonds invloed hebben op de hoogte van de kosten.

Marktvergelijking vermogensbeheerkosten SPD en oordeel bestuur

In 2020 heeft SPD Sprenkels & Verschuren opdracht gegeven om de vermogensbeheerkosten van SPD te toetsen op marktconformiteit. Hiertoe zijn de management fees van de vermogensbeheerders van SPD vergeleken met de benchmarks hiervan. Uit deze toets kwam naar voren dat sommige fees hoger uitkwamen dan de benchmark en sommige lager, per saldo waren de vermogensbeheerkosten lager dan de gehanteerde benchmark hiervoor. Hierbij werd opgemerkt dat bij het bepalen van de benchmark veel aandacht is besteed aan de vergelijkbaarheid hiervan, maar dat er vrijwel altijd verschillen in de exacte dienstverlening die wordt aangeboden of in de complexiteit van het product zijn. Kosten dienen daarom niet in isolement te worden beoordeeld. Op basis hiervan heeft het bestuur beoordeeld dat de vermogensbeheerkosten van SPD passend zijn bij de aangeboden dienstverlening van de vermogensbeheerders van SPD.

Beheerkosten

Onderstaand wordt per categorie inzicht gegeven in de hoogte van de kosten aan de hand van bovenstaande factoren, hierbij wordt ook gekeken naar de kosten ten opzichte van het voorgaande jaar. De totale beheerkosten in 2021 bedroegen €7,2 miljoen, een stijging van 1% ten opzichte van deze kosten in 2020. Het totaal gemiddeld vermogen steeg in 2021 met 7%.

Vastrentende waarden

De beheerkosten van vastrentende waarden bedroegen in 2021 €2,0 miljoen, een lichte daling ten opzichte van 2020. Het gemiddeld belegd vermogen van vastrentende waarden steeg licht in 2021.

Aandelen

De beheerkosten van de categorie aandelen bedroegen in 2021 €0,2 miljoen, gelijk aan de kosten van 2020. Het gemiddeld belegd vermogen van aandelen steeg, waardoor de gemiddelde beheerkosten daalden in 2021.

Vastgoed

De beheerkosten van de categorie vastgoed bedroegen in 2021 €3,1 miljoen, een stijging van €0,2 miljoen ten opzichte van 2020. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door de stijging van het gemiddeld belegd vermogen van vastgoed in 2021 en licht hogere beheerkosten.

Alternatieve beleggingen

De beheerkosten van de categorie alternatieve beleggingen bedroegen in 2021 €0,1 miljoen, een daling ten opzichte van 2020. Deze daling wordt met name veroorzaakt door de daling van het gemiddeld belegd vermogen van alternatieve beleggingen in 2020. Deze daling is het gevolg van de keuze van SPD om deze beleggingen af te bouwen.

Overige beleggingen

De beheerkosten van de categorie overige beleggingen (liquide middelen) bedroegen in 2021 €0,1 miljoen en zijn daarmee licht gestegen ten opzichte van 2020. Deze stijging werd met name veroorzaakt door een herclassificatie van het bewaarloon dat daarvoor verantwoord werd onder Overige vermogensbeheerkosten.

Derivaten

De beheerkosten van de categorie derivaten bedroegen in 2021 €0,9 miljoen, een stijging van €0,1 miljoen ten opzichte van deze kosten in 2020. Deze stijging werd veroorzaakt door een stijging van het gemiddeld belegd vermogen in de LDI-fondsen en een stijging van de kosten voor de valuta afdekking.

Overige vermogensbeheerkosten

De beheerkosten van de categorie overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2021 €0,8 miljoen en zijn daarmee met €0,1 miljoen gedaald ten opzichte van 2020. Binnen deze kosten zijn met name de kosten fiduciair beheer gestegen. Daartegenover stond een daling van de kosten vermogensbeheer van het pensioenfonds en een hogere teruggave van te veel betaalde BTW over voorgaande jaren in 2021. Verder wordt het bewaarloon nu, zoals hierboven vermeld, verantwoord onder Overige beleggingen.

Performance gerelateerde kosten

De performance gerelateerde kosten bedroegen in 2021 €0,2 miljoen, dit is een daling van €0,1 miljoen ten opzichte van 2020. Dit werd met name veroorzaakt door de lagere performance gerelateerde kosten van vastgoed in 2021.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn de kosten die aan de beurs of aan een broker betaald moeten worden om een transactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn niet altijd direct helder zichtbaar omdat ze onderdeel kunnen zijn van een prijs waarin de transactiekosten reeds zijn meegenomen. De transactiekosten zijn dan onderdeel van de zogenaamde nettoprijs. Vermogensbeheerders zijn vanuit toezichtwetgeving verplicht om te komen tot een beste uitvoeringprijs. Hierdoor wordt per transactie bijgedragen aan het bereiken van lage kosten. De (deels) geschatte transactiekosten in 2021 bedroegen €1,3 miljoen, per saldo gelijk aan de transactiekosten in 2020. Uitgedrukt als percentage van het totaal gemiddeld vermogen komt dit neer op 0,07% (2020: 0,07%).

Vastrentende Waarden

De transactiekosten van vastrentende waarden bedroegen €0,6 miljoen, een daling met €0,1 miljoen ten opzichte van deze kosten in 2020. Deze daling werd met name veroorzaakt door lagere transactiekosten bij hypotheek, high yield obligaties en schulden opkomende markten.

Aandelen

De transactiekosten van aandelen bedroegen in 2021 €0,4 miljoen, een stijging van €0,3 miljoen ten opzichte van deze kosten in 2020. Deze stijging werd met name veroorzaakt door een stijging van transactiekosten aandelen wereld.

SPD moet voldoen aan de vereisten van de Shareholders' rights directive (Duurzaamheidswetgeving). Deze wet vraagt van pensioenfondsen dat zij betrokken zijn bij de bedrijven waarin zij via aandelen genoteerd aan een reguliere beurs in de Europese Unie beleggen. De beleggingen in deze aandelen moeten aansluiten bij de lange termijn doelstelling van het pensioenfonds. Om die reden wordt de prestatie van deze aandelenportefeuille jaarlijks beoordeeld waarbij specifiek wordt gemonitord op de omloopsnelheid van de portefeuille en de daaraan verbonden beheer- en transactiekosten.

SPD belegt passief in aandelen. De doelstelling van een passieve strategie is het zo nauwkeurig mogelijk volgen van het rendement van de geselecteerde benchmark. Bij passief beleggen zou de omloopsnelheid vergelijkbaar moeten zijn met die van de benchmark. Afwijkingen ten opzichte van omloopsnelheid van de benchmark zou verklaard moeten kunnen worden door aan- of verkopen en aanvullende beleggingsrestricties zoals bijvoorbeeld uitsluitingen. In 2021 liggen de omloopsnelheid en de daarbij behorende transactiekosten van deze aandelenportefeuille in lijn met de lange termijn doelstelling van SPD.

Vastgoed

De transactiekosten van vastgoed zijn in 2021 gedaald tot €6k.

Alternatieve beleggingen

In 2021 waren er vrijwel geen transactiekosten van alternatieve beleggingen, zoals ook in 2020 het geval was. Dit is in lijn met de afbouw van deze beleggingen.

Overige beleggingen

De transactiekosten van de categorie overige beleggingen bedroegen zijn in 2021 verantwoord onder de transactiekosten van vastrentende waarden om in lijn te zijn met andere rapportages aan DNB. Dit betrof transactiekosten ter hoogte van € 15k (in 2020: € 15k).

Derivaten

De transactiekosten van derivaten bedroegen in 2021 ca. € 0,3 miljoen, licht lager dan deze kosten in 2020. De bovengenoemde herclassificatie droeg € 15k aan deze daling mee.

Aansluiting met de jaarrekening

De aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie nemen naast de directe kosten ook de indirecte kosten mee en maken expliciet onderscheid tussen de vermogensbeheerkosten en transactiekosten. In de jaarrekening zijn alleen de kosten die direct bij SPD (€ 2,1 miljoen) in rekening zijn gebracht opgenomen. De deels geschatte direct toe te rekenen beleggingskosten binnen de beleggingsfondsen en transactiekosten van € 6,5 miljoen maken in de jaarrekening onderdeel uit van de waardeveranderingen van de beleggingen. In voorgaande opstelling van de vermogensbeheerskosten zijn daarnaast de kosten opgenomen van advisering inzake vermogensbeheer.

5. BELEGGINGEN

Terugblik economie en financiële markten

Vaccins ondersteunen sterk herstel in 2021

De eerste helft van 2021 stond vooral in het teken van een sterk economisch herstel na de economische krimp in 2020. Door grootschalige vaccinatiecampagnes werden de coronabeheersingsmaatregelen versoepeld en gingen economieën steeds verder van het slot. In combinatie met forse begrotingsstimulansen en een zeer ruim monetair beleid zorgde dit voor hoge groeicijfers. Keerzijde hiervan was dat de inflatie wereldwijd sterk opliep. Zorgen over deze hoge inflatie kenmerkten vooral de tweede helft van het jaar. Daarnaast deden in de tweede helft van het jaar nieuwe varianten van het coronavirus hun intrede. Deze varianten bleken besmettelijker dan de eerste variant van het coronavirus waardoor versoepelingen gedurende het jaar in veel landen deels moesten worden teruggedraaid.

Inflatie leidt tot draai in het monetaire beleid

De beleidsmakers van de centrale banken waren het grootste deel van het jaar van mening dat de hoge inflatie van tijdelijke aard zou zijn. In de laatste maanden van 2021 hebben de meeste centrale banken hun mening hierover bijgesteld. In Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk is daarom eind 2021 al een begin gemaakt met het verhogen van de beleidsrente. Ook in veel opkomende landen zijn centrale banken begonnen met het normaliseren van het monetaire beleid. Naar verwachting zal de Amerikaanse centrale bank (Fed) dit voorbeeld in 2022 volgen. De ECB is vooralsnog vrij terughoudend in normalisatie van het monetaire beleid. Door de inflatieontwikkelingen zijn de renteniveaus gedurende het jaar opgelopen.

Internationale aandacht voor klimaatverandering

Met de inauguratie van Joe Biden als 46e president van de Verenigde Staten in januari ging er een andere wind waaien in Washington. Biden liet de Verenigde Staten weer toetreden tot het klimaatakkoord van Parijs, een overeenkomst waar zijn voorganger Donald Trump zijn land enkele maanden eerder uit had teruggetrokken. In november kwamen verschillende landen in Glasgow om afspraken te maken over de aanpak van klimaatverandering in de COP26. Het streven blijft nog steeds om de opwarming van de aarde te limiteren tot 1,5°C. De top bracht echter geen grootse nieuwe plannen. Wel zegden China en de Verenigde Staten toe hun CO₂-uitstoot te zullen verminderen.

Portefeuille

SPD sluit de beleggingsportefeuille zoveel mogelijk aan bij de strategische portefeuille. In 2021 is de normportefeuille vrijwel gelijk gebleven aan die van 2020. Enkel het gewicht van staatsobligaties is iets toegenomen in verband met de hogere afdekking van het renterisico. Hiermee komt de portefeuille nog iets meer in lijn met de strategische portefeuille. De benchmark en portefeuille worden elk jaar op 1 april gerebalanced naar de vaste normgewichten (fixed benchmark). Mocht, in de periode vóór de datum waarop wordt gerebalanced, de volatiliteit op de markten scherp oplopen, dan komt de vermogensbeheerder met een alternatief rebalancingvoorstel. In tegenstelling tot 2020, toen in verband met de coronacrisis de rebalancing werd uitgesteld, heeft in 2021 een reguliere rebalancing plaatsgevonden.

In 2021 heeft SPD een portefeuilleconstructiestudie (PC-studie) laten uitvoeren. Hierin is onder andere gekeken naar het effect van het toevoegen van Inflation linked Bonds (ILB). Uit de ALM-studie van 2020 kwam naar voren dat verhoging van de inflatiegevoelige portefeuille tot een verbetering van het risicorendementsprofiel leidt. Deze PC-studie heeft niet geleid tot aanpassingen van de portefeuille. Wel zijn er aanpassingen gedaan in de hypotheekportefeuille om het verwachte rendement te verhogen.

Verder heeft SPD een begin gemaakt met het monitoren van MVB-karakteristieken van de portefeuille, door het laten uitvoeren van een nulmeting hiervan.

Portefeuillewaarde

De waarde van de portefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën, aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar, wordt weergegeven in onderstaande tabel:

Bedragen x € 1.000.000	2021		2020	
	Bedrag	Percentage	Bedrag	Percentage
Vastgoed	297	15%	259	14%
Aandelen	533	28%	498	27%
Vastrentende waarden	853	44%	826	44%
Overige beleggingen	25	1%	41	2%
Derivaten en LDI	227	12%	245	13%
Totaal	1.935	100%	1.869	100%

Aansluiting met de jaarrekening

In bovenstaande opstelling zijn de derivaten gesaldeerd weergegeven; in de jaarrekening zijn de negatieve derivaten verantwoord onder overige schulden conform RJ 610 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Rendementen

Onderstaande tabel geeft de performance weer uitgesplitst naar de verschillende beleggingscategorieën waarin door SPD wordt belegd.

	2021		2020	
	Portefeuille	Benchmark	Portefeuille	Benchmark
Vastgoed	16,9%	18,8%	-2,1%	-0,6%
Aandelen	27,3%	26,7%	8,4%	6,8%
Vastrentende waarden	0,7%	-1,2%	2,6%	2,7%
Alternatieve beleggingen	7,4%	3,3%	-3,5%	2,3%
Totaal	10,8%	9,8%	3,7%	3,7%
Totaal incl. derivaten en LDI	3,3%		10,0%	

Afdekking renterisico

Het renterisico is één van de grotere en belangrijker risico's op de balans van een pensioenfonds. SPD beheert dit risico door te beleggen in staatsobligaties euro, niet-staatsobligaties euro, hypotheeklen en de overlayfondsen (LDI-fondsen). SPD maakt gebruik van een strategie waarbij 60% van het renterisico van de dekkingsgraad wordt afgedekt (op basis van de door DNB gepubliceerde rekenrente). Gedurende 2021 is dit beleid niet aangepast.

De swaprente steeg gedurende 2021 flink. De 30-jaars swaprente steeg in 2021 bijvoorbeeld van -0,02% naar 0,48%. SPD dekt het renterisico niet volledig af. Hierdoor had de rentestijging een positieve impact op de dekkingsgraad aangezien de waarde van de technische voorziening sterker in waarde afnam dan de waarde van de beleggingen.

Afdekking valutarisico

De beleggingsportefeuille van SPD bevat beleggingen die in buitenlandse valuta's genoteerd zijn. Hierdoor ontstaat valutarisico. Valutarisico is het risico dat de buitenlandse valuta's dalen en de beleggingen omgerekend in euro in waarde dalen. De belangrijke buitenlandse valuta's waarin belegd wordt, zijn de Amerikaanse dollar, Britse pond en Japanse yen. Het valutarisico van deze valuta's wordt binnen aandelen wereld voor 75% afgedekt naar de euro. Voor de beleggingscategorieën vastgoed internationaal, global high yield, obligaties in opkomende markten (in harde valuta) en infrastructuur wordt het valutarisico volledig afgedekt. Andere valuta's worden niet afgedekt.

Per saldo droeg de valuta afdekking negatief bij aan het resultaat van de portefeuille over 2021. De valuta afdekking beschermt namelijk tegen een daling van de afgedekte valuta's. Als deze valuta's stijgen, dan levert de valuta afdekking een negatieve waarde op. Dit was voor de meeste valuta's het geval in 2021. Alleen de Japanse yen daalde 3,7% in waarde. De stijging in de overige vreemde valuta's was flink. De stijging van de Amerikaanse dollar met 6,9%, was bepalend voor het resultaat van de valuta afdekking, omdat dit de grootste valutapositie is. Per saldo bedroeg de bijdrage van de valuta afdekking -1,6% over 2021.

Vastrentende waarden

Euro staatsobligaties

SPD belegt alleen in staatsobligaties van de Europese kernlanden. Het jaar 2021 stond voornamelijk in het teken van herstel van de wereldeconomie en stijgende inflatiecijfers. De Eurozone headline inflatie bereikte eind 2021 een nieuw record van 5%. De algemene inflatiestijging in 2021 kwam voornamelijk door energie, grondstoffentekorten en voortdurende problemen aan de aanbodzijde. In 2021 sloot de Duitse rente het jaar af op -0,18% ongeveer 0,40% hoger dan het jaar ervoor.

De portefeuille heeft over 2021 een outperformance behaald van 0,04% ten opzichte van de benchmark. Het absolute rendement van de portefeuille was -3,6% voor kosten. De outperformance kwam onder andere door een juiste visie op hogere rentes en renteversillen tussen de landen en het innemen van posities hierop.

Bedrijfsobligaties

Voor de creditmarkten was 2021 over het algemeen een onbewogen jaar. Sterker nog, we moeten terug naar de periode voor de grote financiële crisis om een periode terug te vinden waar de volatiliteit in de creditmarkten zo laag was. Risico-opslagen van de verschillende segmenten liepen op. Bij bedrijfsobligaties viel dit eigenlijk nog mee, slechts drie basispunten spreadstijging. Echter bij de veilige segmenten semistaat en gedekte obligaties was de spreadstijging aanzienlijk groter met respectievelijk 11 en 13 basispunten. Dat de veilige segmenten het slecht deden is in grote mate te wijten aan de staatsrente, want deze segmenten bewegen, in tegenstelling tot bedrijfsobligaties, doorgaans mee met swaps. De portefeuille behaalde met een rendement van -1,6% versus een benchmarkrendement van -2,0% een outperformance van 0,4%.

Hypotheke

Vanuit het perspectief van een institutionele belegger is er in tijden van lage/negatieve (risicovrije) rente op obligaties een zoektocht naar alternatieve 'veilige havens'. Het beleggen in Nederlandse hypotheke is hierop nog steeds een goed antwoord vanwege:

- 1 Het geringe kredietrisico bij het beleggen in hypotheke: Historische data laten zien hoe robuust de categorie is (lage achterstanden en defaults op woninghypotheke);
- 1 Ondanks de onzekerheid met betrekking tot het macro-economische klimaat blijven de risico's zeer beperkt;
- 1 Nauwelijks een stijging van achterstanden als gevolg van corona;
- 1 De aantrekkelijke marge;
- 1 Huizenprijzen stijgen vooralsnog door, ook tijdens de coronacrisis;
- 1 Aanhoudende tekort aan woningen, structurele onbalans tussen vraag en aanbod, blijft de woningmarkt stimuleren.

De gemiddelde transactieprijs (van door NVM-makelaars verkochte woningen) bedroeg in het 4e kwartaal EUR 438.000, een stijging van 20,7% ten opzichte van een jaar eerder. Dit is het derde kwartaal op rij dat de jaar-op-jaar stijging rond de 20% ligt. Waar de prijsstijgingen in voorgaande kwartalen het hoogst waren voor appartementen en vrijstaande woningen, was de stijging het laatste kwartaal het hoogst voor tussenwoningen. Het aanbod van te koop staande woningen is ten opzichte van een jaar geleden maar liefst een derde lager. Aan het eind van het 4e kwartaal stonden er 15.600 woningen te koop. Op jaarbasis worden er ruim 141.000 woningen op de markt gebracht, dit lag jarenlang rond de 170.000 woningen.

De Nederlandse economie herstelt in rap tempo van de lockdowns als gevolg van de pandemie. De werkloosheid is eveneens gedaald naar pre-coronaniveaus. We zien dan ook weinig effect van de coronacrisis op achterstanden en kredietverliezen.

De portefeuille van SPD heeft een positieve absolute performance laten zien door met name de rente inkomsten. In 2021 zijn de swaprentes (de benchmark) gestegen. Hierdoor is de spread gedaald waardoor de relatieve performance sterk positief was. Dit effect is zichtbaar bij zowel AEGON, SAREF als Dynamic Credit. SPD heeft in het 4e kwartaal een extra commitment ingelegd om op het normgewicht van hypotheekleningen te blijven. Deze allocatie wordt gestuurd naar leningen met een hogere LTV (lening/onderpand) zodat een hogere spread kan worden gerealiseerd.

High Yield obligaties

In 2021 behaalden wereldwijde high yield obligaties een positief rendement. Het positieve rendement werd vooral behaald in de eerste jaarhelft, toen de markt positief gestemd was door positieve groeicijfers, de heropening van de economie en de komst van verschillende COVID-vaccins. In de tweede jaarhelft bleef het rendement dicht bij het nulpunt. Hierbij speelden zorgen over de Deltavariant, oplopende inflatie en onzekerheid over de reductie van het opkoopprogramma van de Amerikaanse centrale bank een negatieve rol. Het rendement kwam grotendeels voort uit couponbetalingen. Over het jaar gemeten presteerden risicovollere high yield obligaties aanzienlijk beter dan de meest veilige obligaties in het high yield spectrum. Met name obligaties met een CCC-kredietbeoordeling stegen fors in prijs. Bedrijven uit sectoren die het sterkst konden profiteren van de heropening van de economie, zoals bijvoorbeeld de transportsector, behaalden de hoogste rendementen. De energiesector profiteerde van de enorme stijging van verschillende grondstoffen, zoals olie en gas. Qua rendement bleven Europese high yield obligaties in 2021 achter bij Amerikaanse high yield obligaties. Dit werd mede veroorzaakt door het lagere risicoprofiel van Europese high yield obligaties en de beperktere rol die de energiesector in Europa speelt. Doordat de twee meest offensief gepositioneerde externe managers binnen het fonds de eigen regionale benchmarks ruimschoots wisten te verslaan, behaalde het fonds als geheel een outperformance. De netto outperformance was 0,3%. Het absolute rendement van het fonds over 2021 kwam uit op 4,5%.

Schulden opkomende markten

Het totaalrendement op staatsobligaties van opkomende landen stond afgelopen jaar onder druk door de stijging van de rente. De vrees voor inflatie stak de kop op in de Verenigde Staten, wat voor de nodige volatiliteit zorgde. Energie exporterende landen profiteerden van de sterk gestegen grondstofprijzen. Daarnaast presteerden semi-staatsobligaties beter dan staatsobligaties. Door de sterke stijging van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro sloot de EMD HC-index het jaar af met een positief rendement in euro's van 5,7%. Het rendement in Amerikaanse dollar was echter negatief.

Obligaties opkomende landen, genoteerd in lokale valuta, daalden in euro's met 1,8%. Dit is volledig toe te schrijven aan de renteverhogingen in de verschillende opkomende landen als Polen, Colombia en Brazilië. Daarentegen droegen de lokale staatsobligaties in China, Indonesië en Zuid-Afrika positief bij aan het rendement. Dit was echter niet voldoende om het verlies te compenseren. De euro daalde per saldo ook ten opzichte van de opkomende-landervaluta's waardoor het rendement op valuta circa 1% positief was. Wel waren er grote verschillen. Zo steeg de Chinese renminbi met ruim 11% ten opzichte van de euro, terwijl de Turkse lira met 40% daalde ten opzichte van de euro. De combinatie van de twee EMD LC managers in portefeuille leverde een beter resultaat op dan de benchmark.

Per saldo heeft de vastrentende waardenportefeuille over 2021 een rendement behaald van 0,7% hiermee presteerde de portefeuille beter dan de benchmark die een rendement behaalde van -1,2%.

Aandelen

Voor aandelenbeleggers was het kalenderjaar 2021 een uitstekend beleggingsjaar. De steun vanuit centrale banken en overheden alsmede het optimisme over het herstel van de economische groei stuwden de koersen van de aandelenbeurzen fors hoger. De sectoren die in 2020 mede als gevolg van de coronacrisis aanvankelijk onder druk stonden, herstelden sterk in 2021 waaronder de sectoren energie, financiële dienstverlening en vastgoed. Aandelenportefeuilles met een MVB-tilt presteerden over het algemeen licht beter. Het rendement in de ontwikkelde markten werd vooral gedreven door aandelen uit de energie- en de technologiesector. De rendementsontwikkeling van aandelen in opkomende markten bleef daarentegen ruimschoots achter bij aandelen uit ontwikkelde markten. Vooral de Chinese, Turkse en Peruaanse aandelenmarkten stonden afgelopen jaar onder druk.

Per saldo heeft de aandelenportefeuille in 2021 een rendement behaald van 27,3%. De benchmark behaalde een rendement van 26,7%.

Alternatieve beleggingen

Private equity

Omdat aan deze beleggingscategorie geen strategisch gewicht is toegekend worden geen nieuwe verplichtingen (commitments) aan fondsen afgegeven. Deze categorie bevindt zich in een afbouwfase. Voor komend jaar verwachten we verdere uitkeringen door verkopen van onderliggende belangen in ondernemingen. Hierdoor zal de totale waarde van de portefeuille verder afnemen. Op de private equityportefeuille is in 2021 een rendement behaald van 31,0%.

Infrastructuur

Ook deze categorie wordt afgebouwd. Er zijn nu nog twee fondsen in de portefeuille, PEIF I en MEIF II, met elk nog één onderliggende investering. Bij PEIF I gaat het om een belang in een Engels waterbedrijf en bij MEIF II om een belang in een Engels bedrijf actief in de communicatiesector. Voor beide investeringen worden momenteel actief kopers gezocht. Een gecompliceerde aandeelhoudersstructuur bij beide bedrijven voorkomt een snelle verkoop. De verwachting is dat eind 2022 de resterende posities verkocht zullen zijn. Het rendement op de portefeuille bedroeg in 2021 8,3%.

Fagoed

Ook aan deze categorie wordt geen gewicht toegekend in de strategische portefeuille van SPD. Er is besloten om Fagoed uit te faseren. Dit houdt in dat aflopende pachtcontracten niet worden verlengd en beschikbare kasgelden worden uitgekeerd aan de participanten. Gedurende 2021 heeft Fagoed twee keer extra kapitaal aan de participanten uitgekeerd. Het rendement op de portefeuille bedroeg in 2021 3,3%.

Per saldo heeft de portefeuille alternatieve beleggingen in 2021 een rendement behaald van 7,4%. De benchmark haalde een rendement van 3,3%. De outperformance werd met name behaald door de positieve bijdrage van infrastructuur.

Vastgoed CBRE

De portefeuille is verdeeld in Nederlands vastgoed, ca. 25% (inclusief gecommitteerde beleggingen) en internationaal vastgoed, ca. 75%. Per jaareinde heeft SPD vier holdings in de portefeuille. De gerealiseerde spreiding Nederland en internationaal is respectievelijk 25,5% en 74,5%. Over 2021 is de allocatie tussen Nederlands en internationaal vastgoed verder richting de streefallocatie gekropen ondanks dat de portefeuille volledig belegd is. De reden voor de verandering in de allocatie is dat het internationale vastgoed sterker heeft geredeneerd over het jaar en daarmee een grotere positie heeft gekregen in de portefeuille.

De Nederlandse allocatie (€ 72,4 miljoen) is gericht op het defensieve deel van de portefeuille en wordt met name belegd in woningen (twee holdings in de portefeuille). Daarnaast is SPD sinds augustus 2019 belegd in een fonds dat zich toelegt op zorgvastgoed: een strategie die met de typische lange huurcontracten een stabiel rendement genereert, zonder daarbij gebruik te maken van vreemd vermogen. Deze strategie past goed binnen het lage risicoprofiel van de Nederlandse portefeuille en geeft daarbij ook invulling aan het actuele vraagstuk van maatschappelijk investeren. De Nederlandse portefeuille behaalde over 2021 een totaalrendement van 8,9%. Het rendement werd met name gedreven door herwaarderingswinsten, met name in de Randstad, door het olopend tekort aan betaalbare woningen.

Voor het internationaal vastgoed belegt SPD in het CBRE Global Alpha Fund, een internationaal gespreid vastgoedfonds (€ 212,1 miljoen). Het Global Alpha Fund belegt wereldwijd in kantoren, winkels, woningen en industrieel vastgoed. Per jaareinde had het fonds 51 investeringen in de portefeuille met ruim 2.200 onderliggende vastgoedobjecten verspreid over 24 landen en vier continenten en weet daarmee een sterke diversificatie op portefeuilleniveau te behalen. De performance van het fonds over 2021 was 11,8%. Ook in 2021 leverden de logistieke investeringen wereldwijd de belangrijkste bijdrage aan het rendement. Koploper waren de logistieke investeringen in Amerika.

Het geconsolideerde totaalrendement van de vastgoedportefeuille over 2021 was 16,9%, 1,9% lager dan het benchmarkrendement. NB Dit betreft het rendement berekend door de fiduciair beheerder, dit wijkt af van het rendement berekend door CBRE waarop de hierboven gegeven toelichting is gebaseerd. Deze afwijking ontstaat doordat de berekening hiervan op een ander moment plaatsvindt en daardoor herwaarderingswinsten van fondsen wel of niet zijn meegenomen daarin.

Verantwoord Beleggingsbeleid

SPD is zich bewust van haar maatschappelijke functie en verantwoordelijkheden. SPD vindt het daarom belangrijk invulling te geven aan MVB. Om de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen, wil SPD de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze beleggen (lange termijn waardecreatie). Centrale doelstelling is om het risico dat niet aan de verplichtingen kan worden voldaan (risico op onderdekking) en het risico op reservetekort te beheersen.

Internationale normenset als uitgangspunt voor verantwoord beleggen

Als uitgangspunt voor het verantwoord beleggingsbeleid kiest SPD voor de principes van het UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de guiding principles on Business and Human Rights. Daarvoor gebruikt SPD onder andere het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad. Met deze uitgangspunten houdt SPD rekening met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.

MVB-uitgangspunten

SPD heeft voor het verantwoord beleggen uitgangspunten opgesteld (MVB-investment beliefs). Het bestuur evalueert jaarlijks de beleggingen van SPD op basis van deze uitgangspunten. SPD ziet het als haar taak om het vermogen op maatschappelijk verantwoorde wijze te beleggen. Daarnaast kan maatschappelijk verantwoord beleggen een positieve invloed hebben op de rendements/risicoverhouding. SPD houdt bij het invullen van het beleggingsbeleid rekening met ESG-factoren (Environment, Social, Governance). SPD wil een bijdrage leveren die passend is bij de omvang van SPD en de daarvoor beschikbare middelen. SPD legt periodiek aan de deelnemers verantwoording af over het MVB-beleid.

Het MVB-beleid wordt als volgt ingevuld:

- 1 SPD vindt het belangrijk om ESG-factoren mee te nemen bij de invulling van het beleggingsbeleid, in het bijzonder op die delen van de portefeuille waarbij die toepassing relatief eenvoudig is.
- 1 SPD onderschrijft de Principles of Responsible Investment (PRI) en heeft het IMVB-convenant medeondertekend.
- 1 SPD verlangt van vermogensbeheerders dat deze ten minste de Principles of Responsible Investment onderschrijven.

Reikwijdte van het MVB-beleid

Gezien haar omvang en beperkte middelen maakt SPD een keuze voor haar ambitieniveau. Er worden MVB-instrumenten ingezet bij de verschillende beleggingsfondsen waarin SPD belegt. SPD past op vastgoed en staatsobligaties geen eigen maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid toe (naast het eventueel eigen MVB-beleid van de managers hiervan).

Externe vermogensbeheerders

SPD verlangt van vermogensbeheerders dat zij bij hun beleggingsbeslissingen criteria voor duurzaamheid in overweging nemen, zoals van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen en de Guiding Principles on Business en Human Rights. Daarnaast verwacht SPD dat de externe vermogensbeheerders de Principles for Responsible Investment hebben getekend. Bij het selecteren van vermogensbeheerders houdt SPD rekening met haar uitgangspunten. Bij de selectie van vastgoedfondsen wordt rekening gehouden met de duurzaamheidsbenchmark GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark).

Achmea IM Wereldwijd High Yield fonds

Uitsluitingen worden vormgegeven vanuit het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van Achmea IM. De uitsluitingen hebben betrekking op producenten van controversiële wapens, op ondernemingen die structureel de internationale normen schenden, tabaksproducenten en ondernemingen die een substantiële omzet genereren uit het delven of gebruik van steenkolen en bij de winning van olie/gas uit teerzanden, schalieolie en -gas en olie- en gaswinning in Arctisch gebied. De lijst van uitgesloten ondernemingen wordt per jaar of half jaar herzien en is terug te vinden op de website van Achmea IM.

BlackRock Wereldwijd Aandelenfonds ESG screened

Naast uitsluitingen op het gebied van controversiële wapens sluit de manager van dit fonds ook aandelen uit van bedrijven die mensenrechten en arbeidsnormen schenden, die betrokken zijn bij corruptie en bedrijven die onvoldoende begaan zijn met het milieu. Verder maakt BlackRock gebruik van het stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen voor de aandelen in het beleggingsfonds. Op de website van SPD is een link geplaatst waarin staat hoe BlackRock heeft gestemd op de aandeelhoudersvergaderingen.

Binnen de niet-staatsobligatieportefeuille die door Achmea IM wordt beheerd, wordt ESG-integratie toegepast. Dat betekent dat er binnen het beleggingsproces rekening wordt gehouden met E (Environmental) S (Social) en G (Governance) informatie om zo tot een betere beleggingsbeslissing te komen. Daarnaast hanteert SPD sinds 2020 een eigen uitsluitingsbeleid voor de niet-staatsobligatieportefeuille. Zo wordt de portefeuille elk jaar gescreend op ondernemingen die de internationale normen schenden, zoals op de onderwerpen mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie. Wanneer er een schending is vastgesteld en deze langer duurt dan 2 jaar, wordt de onderneming uitgesloten van beleggingen.

Binnen de staatsobligatieportefeuille die door Achmea IM wordt beheerd, wordt met name belegd in de kernlanden. Daardoor heeft het sturen op ESG-scores geen significant effect. Bij de beleggingsanalyse wordt overigens wel rekening gehouden met ESG-ontwikkelingen.

Sinds 2020 publiceert SPD op de website een lijst van alle beleggingen. Vanaf 2021 maakt SPD gebruik van de Achmea IM ESG-meter. Deze tool geeft SPD inzicht in de beleggingsportefeuilles op het gebied van ESG-beoordelingen (Ecologische, Sociale en Governance risico's), klimaatrisico's en controverses en stelt SPD in staat om de ontwikkeling van ESG-risico's in de portefeuille te monitoren.

Sustainable Finance Disclosure Regulation

Sinds maart 2021 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation Level 1 van kracht. In het kader van deze wetgeving en de EU-taxonomieverordening heeft SPD de volgende tekst opgenomen op haar website:

SPD neemt de ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren nog niet in aanmerking. Op dit moment is het onvoldoende duidelijk aan welke informatievereisten moet worden voldaan. Wanneer deze informatievereisten definitief bekend zijn, zal SPD opnieuw bekijken hoe zij hieraan kan voldoen. Daarbij zal SPD ook rekening houden met mogelijke kosten die deze rapportage met zich meebrengt.

SPD streeft ernaar om de rendementseffecten van duurzaamheidsrisico's periodiek te analyseren. Zo heeft SPD in 2020 in de evaluatie van de beleggingsportefeuille doorgerekend welk effect een klimaatcrisis zou hebben op het verwacht rendement hiervan voor de komende vijf jaar. Dit klimaatcrisisscenario is een risicoscenario waarin het politieke draagvlak voor de energietransitie fors toeneemt. Dat leidt tot een snelle stijging van de belasting op het gebruik van fossiele brandstoffen.

De waarschijnlijke effecten van duurzaamheidsrisico's op het rendement van de portefeuille van SPD kunnen leiden tot een aanpassing van de portefeuille. Afgelopen jaar was dat niet nodig.

Taxonomieverordening

In de Taxonomieverordening staat of een economische activiteit duurzaam is of niet. Op basis van deze verordening geven pensioenfondsen vanaf 1 januari 2022 aan of zij ecologisch duurzaam beleggen. De taxonomieverordening hangt dus nauw samen met de SFDR. Voor onze pensioenregeling geldt dat de onderliggende beleggingen van dit financiële product geen rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Vooruitblik 2022

Groei lager dan 2021, maar nog steeds relatief hoog

Na een jaar met een sterk economisch herstel liggen de groeiramingen voor 2022 lager dan de groei in 2021. Over het algemeen liggen de verwachtingen voor 2022 nog wel hoger dan de groei in de jaren voorafgaand aan de coronapandemie. Echter als gevolg van de oorlog in de Oekraïne heeft de OECD de verwachte economische groei voor de wereldeconomie naar beneden bijgesteld. De verwachte inflatie voor 2022 komt door het conflict juist hoger uit dan waar in eerdere ramingen rekening mee werd gehouden. Onderliggend zijn er qua groei grote verschillen tussen de landen. Ontwikkelde landen hebben betere toegang tot vaccins en hebben daardoor een aanzienlijk groter deel van de bevolking gevaccineerd dan opkomende landen. Dit maakt ontwikkelde landen resistenter tegen het opnieuw oplaaien van het virus. Opkomende landen zullen hierdoor waarschijnlijk meer tijd nodig hebben om volledig te herstellen. Binnen landen zijn er duidelijke verschillen tussen sectoren die geprofiteerd hebben van de coronapandemie en sectoren die juist te lijden hebben onder lockdowns. Onder andere de luchtvaart en de toeristische en culturele sectoren zijn qua omvang nog steeds kleiner dan eind 2019.

Handelsverstoringen luiden het einde van het tijdperk van ruim monetair beleid in

Sinds de financiële crisis in 2008 hebben centrale banken een zeer ruim monetair beleid gevoerd om de vraagkant van de economie te stimuleren. Omdat de aanbodkant in staat was de vraag bij te benen, leidde dit beleid niet tot hoge inflatie. Het losbarsten van de pandemie heeft echter geleid tot verstoringen in de handelsketens, waardoor aan verschillende grondstoffen en producten tekorten zijn ontstaan. Dit heeft de inflatie afgelopen jaar verder doen stijgen. Waar centrale banken er eerder vanuit gingen dat deze verstoringen van tijdelijke aard zouden zijn, is de consensus nu dat de verstoringen langer aanhouden. Centrale banken maken daarom stappen om het ruime beleid af te bouwen. De opkoopprogramma's worden gereduceerd of helemaal stopgezet. Daarnaast worden beleidsrentes stapsgewijs verhoogd. De Britse en Noorse centrale banken hebben deze stappen al gezet. De Fed zal hoogstwaarschijnlijk in maart een eerste renteverhoging doorvoeren. Alleen de ECB lijkt zich nog niet aan renteverhogingen te willen committeren.

Geopolitieke wrijving - naar een multipolaire wereld

Sinds het uiteenvallen van de Sovjet-Unie hadden de Verenigde Staten op het wereldtoneel een vrijwel onaantastbare positie. De opkomst van China en de militante opstelling van Rusland hebben hier echter verandering in gebracht. Daarnaast heeft het presidentschap van Donald Trump traditionele Amerikaanse bondgenoten duidelijk gemaakt dat ze niet altijd op de Verenigde Staten kunnen rekenen. Dit verhoogt de kans op geopolitieke conflicten. China en Rusland hebben de krimpende machtsrol van de Verenigde Staten recentelijk aangegrepen om hun territoriale claims kracht bij te zetten. China uit steeds nadrukkelijker provocerende taal richting Taiwan. En de Russische president Vladimir Poetin laat zijn invloed over Oekraïne steeds nadrukkelijker gelden. De levering van Russisch gas aan Europa is hierbij een belangrijk pressiemiddel.

De energietransitie krijgt steeds meer aandacht

Alhoewel de internationale klimaatop COP26 in Glasgow nog weinig concrete stappen heeft opgeleverd, wint het onderwerp in steeds meer landen aan urgentie. De EU heeft begin 2020 al plannen gelanceerd om de CO₂-uitstoot in 2030 met 55% te verlagen. Deze plannen zullen in 2022 leiden tot nadere invulling in nationale wetgeving. In Nederland moeten onder andere rekeningrijden en de bouw van nieuwe kerncentrales bijdragen aan de reductiedoelstelling. Ook lanceren steeds meer multinationals plannen om net zero te worden. In november dit jaar zal er weer een klimaatop zijn in Egypte (COP27). De verwachting is dat dan concretere afspraken zullen worden gemaakt over het reduceren van het gebruik van fossiele brandstoffen.

De oorlog in Oekraïne zet de geopolitieke verhoudingen op scherp

Eind februari viel Rusland buurland Oekraïne binnen. In de Russische lezing was dit om de genocide in Oekraïne te stoppen. De schijn wekt echter de indruk dat de Russische president Vladimir Poetin vreest dat Oekraïne zich aansluit bij de Westerse wereld en daardoor uit de Russische invloedssfeer verdwijnt. Door stugge Oekraïense weerstand verliep de inval aanzienlijk minder voortvarend dan Rusland waarschijnlijk had voorzien. Rusland richt zich daardoor steeds nadrukkelijker op het treffen van de Oekraïense infrastructuur en schuwt burgerslachtoffers daarbij niet. Wereldwijd - en met name in het Westen - is de inval scherp veroordeeld. Tegen Rusland zijn de zwaarste economische sancties ooit getroffen. Assets van Russische oligarchen zijn bevroren, Russische banken waaronder de centrale bank zijn verstoten uit het internationale betaalverkeer en verschillende Westerse multinationals staakten hun activiteiten in Rusland. Als gevolg van de oorlog liepen de prijzen van verschillende grondstoffen sterk op. Onder andere olie, gas en tarwe zijn sinds het begin van het conflict sterk in prijs gestegen. Als laatste pressiemiddel kan Europa de import van Russisch gas staken. Dit zou de Europese economie op korte termijn een flinke klap geven, maar lijkt steeds waarschijnlijker naarmate de oorlog en de Russische excessen voortduren. Een stagflatiescenario van hoge inflatie en lage economische groei dreigt. Vredesonderhandelingen kunnen de situatie mogelijk de-escaleren. De wereldwijde politieke verhoudingen - zelfs als deze onderhandelingen uitkomst bieden - kunnen nog lange tijd verstoord blijven.

6. FINANCIËLE PARAGRAAF

Bij de beoordeling van de financiële positie door de certificerend actuaris is de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds kan voldoen aan de verplichtingen aangegaan tot balansdatum bepalend. Daarbij wordt in aanmerking genomen het streven inzake voorwaardelijke toeslagen, zoals aan de actieven en niet-actieven gecommuniceerd en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria.

De actuaris heeft verklaard dat de vermogenspositie van het pensioenfonds naar haar mening onvoldoende is, vanwege het reservetekort. De beleidsdekkingsgraad is hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Daardoor is geen sprake van een situatie van dekkingstekort.

Dekkingsgraad

	31-12-2021	31-12-2020	31-12 2019	31-12 2018	31-12 2017
	%	%	%	%	%
Actuele dekkingsgraad	112,4	101,4	104,8	102,5	106,6
Beleidsdekkingsgraad	107,8	98,2	102,6	105,8	105,0
Reële dekkingsgraad	87,5	80,7	82,9	85,8	85,2
Vereiste dekkingsgraad	116,0	116,7	117,0	118,3	117,6
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2	104,2	104,2	104,2	104,1

- De financiële positie wordt bepaald op basis van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.
- Daarnaast moet ook de reële dekkingsgraad per jaareinde worden gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank. In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het pensioenfonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig indexatiebeleid.

Actuariële analyse van het resultaat

De samenstelling van het resultaat blijkt uit het volgende overzicht (x € 1.000):

	2021	2020
Rendement en wijziging rentetermijnstructuur	197.326	-50.355
Premies	-15.417	-15.974
Waardeoverdrachten	10	45
Kosten	-	-2
Uitkeringen	-68	-60
Kanssystemen	3.647	1.503
Wijziging actuariële grondslagen	-	12.150
Incidentele mutaties	2.572	-
Andere oorzaken	3	-46
Resultaat	188.073	-52.739

Rendement en wijziging rentetermijnstructuur

Het beleggingsresultaat is het saldo van de beleggingsopbrengsten en de benodigde inresttoevoeging aan de technische voorzieningen (€ 75.758) en het saldo uit hoofde van wijziging RTS (€ 121.568). Dit leidt tot een jaarresultaat beleggingsopbrengsten van € 197.326.

Premie

Het resultaat op premie is het verschil tussen de feitelijke premie en het voor de tijdsevenredige opbouw van de pensioenaanspraken benodigde bedrag. Aangezien de feitelijke premie lager is dan de zuiver kostendeckende premie (waarin tevens een solvabiliteitsbuffer begrepen is) is het resultaat € -15.417.

Waardeoverdrachten

Het resultaat op inkomende waardeoverdrachten (€ 380) bedraagt € 22; het resultaat op uitgaande waardeoverdrachten (€ 466) bedraagt € -12. Per saldo een positief resultaat op waardeoverdrachten van € 10.

Uitkeringen

Het resultaat op uitkeringen bedraagt € -68 en bestaat uit het verschil in gedane uitkeringen (€ 35.391) en de vrijval uit de voorziening ten behoeve van de uitkeringen (€ 35.323).

Kanssystemen

Het resultaat op kanssystemen is € 3.647. Dit is een combinatie van resultaat op sterfte (€ 2.804), het resultaat op arbeidsongeschiktheid (€ 495) en het resultaat op mutaties (€ 348).

Incidentele mutaties

In 2021 heeft een aanpassing van de regeling plaatsgevonden. Zowel de premiestaffel als de inkoopfactoren zijn verhoogd. Voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers geldt dat de vrijgestelde premie wordt vastgesteld op het moment van ziek worden en deze is gebaseerd op de dan geldende premiestaffel. Deze vrijgestelde premie stijgt vast met 3%. Omdat de inkoopfactoren zijn verhoogd, kan voor de vrijgestelde premie minder toekomstig pensioen worden ingekocht. De schadereserve (de contante waarde van de toekomstige premievrijgestelde opbouw) neemt hierdoor af, waardoor de technische voorziening afneemt. Het resultaat op incidentele mutaties is hiermee € 2.572.

Andere oorzaken

Het resultaat op andere oorzaken ad € 3 bestaat uit de overige baten uit de resultatenrekening.

7. RISICOPARAGRAAF

Het bestuur heeft integraal risicomanagement (IRM) verankerd in de organisatie, processen en de planning van het fonds. Door middel van vastlegging in het IRM-beleidsdocument en opzet van een risicoadviescommissie laat het bestuur het risicomanagement integraal onderdeel uitmaken van alle processen en besluiten binnen het pensioenfonds.

Het IRM-beleidsdocument beschrijft de invulling van de governancestructuur, de doelstellingen en overall risicobereidheid van SPD. Ook is er een risk assessment, control assessment, een implicatieprocedure en een incidentenprocedure. Daarnaast bevat het document een risicoregister: dit is een lijst van de geïdentificeerde risico's inclusief beheersmaatregelen.

Jaarlijks worden de risicocategorieën en de beheersmaatregelen door de verschillende bestuurscommissies geëvalueerd. De input van de verschillende bestuurscommissies wordt verzameld en getoetst door de risicoadviescommissie en samen met de risicoanalyse verwerkt in het IRM-beleidsdocument. Vervolgens stelt het bestuur de inhoud van het risicoregister vast. Op 25 januari 2022 heeft het bestuur het IRM-beleidsdocument geactualiseerd.

Sinds 2016 hebben het bestuur en de risicoadviescommissie tijdens een aantal bijeenkomsten jaarlijks gekeken naar de rollen, taken en verantwoordelijkheden van het bestuur, de diverse commissies, adviseurs en dienstverleners. De uitkomst wordt jaarlijks vastgelegd volgens de RACI-methodiek (Responsible, Accountable, Consulted en Informed). Verder heeft het bestuur in 2021 ten aanzien van de volgende risico's vastgesteld dat het risico (kans en/of impact) in 2021 hoog was of hoger is geworden:

- 1 Marktrisico aandelen
- 1 Renterisico
- 1 Omgevingsrisico
- 1 Bestuurlijk risico
- 1 IT-risico

Het bestuur heeft geen nieuwe risicocategorieën geïdentificeerd als gevolg van de coronapandemie.

Eigenrisicobeoordeling (ERB)

Proces

Het fonds heeft in boekjaar 2021 voor het eerst een eigenrisicobeoordeling (ERB) uitgevoerd. Het gehele bestuur heeft in december 2020 een ERB-beleid opgesteld en vervolgens een planning voor de ERB besproken en vastgesteld, waarbij de sleutelfunctie risicobeheer een inventarisatie heeft gemaakt van de te nemen stappen. De eerder uitgevoerde SWOT-analyse (2017), de scenario-analyse (2018) en ALM-studie (2020) zijn als input meegenomen in de uitvoering van de ERB. Daarnaast heeft het gehele bestuur op een aantal momenten in 2021 stilgestaan bij onderdelen van het risicomanagement en daarmee de input voor de ERB gegenereerd. In heel 2021 zijn op verschillende momenten, steeds samen met het bestuur van de deelnemersvereniging, kennisbijeenkomsten geweest ter voorbereiding van de transitie naar het nieuwe pensioencontract. Op 19 april 2021 vond een workshop over ESG-risico's plaats en op 29 juni en 7 juli 2021 heeft het bestuur als geheel in een aparte sessie de risico-analyse van 2021 uitgevoerd. Uitgebreid is stilgestaan bij alle risico's met speciale aandacht voor het bestuurlijk risico. In het derde kwartaal van 2021 is het ERB-verslag opgesteld door de sleutelfunctiehouders risicobeheer. In het vierde kwartaal zijn de sleutelfunctiehouders actuariael en internal audit en het intern toezicht geconsulteerd over het concept ERB-verslag. Het ERB-verslag is vastgesteld op 7 december 2021 en vervolgens binnen 2 weken aan DNB toegezonden.

Risicoanalyse

De ERB geeft een antwoord op de centrale vraag: is er in het nieuw te vormen pensioenlandschap nog voldoende onderbouwing te vinden voor de eigen beroepspensioenregeling voor praktiserende dierenartsen?

Het antwoord op deze centrale vraag is op te delen in twee onderdelen. Financieel: is de ambitie van het fonds haalbaar uitgaande van de meest waarschijnlijke economische scenario's? Het antwoord is ja. De financiële situatie van het fonds, de ALM-studie, het herstelplan, de haalbaarheidstoets en het kortingsbeleid/financieel crisisplan geven geen aanleiding om deze vraag negatief te beantwoorden. Strategisch: is de huidige governance nog de beste optie voor de deelnemers van SPD?

Er zijn zeker risico's die invloed hebben op de beantwoording van die vraag. Omgevingsrisico, bestuurlijk risico, IT-risico, communicatierisico en ESG-risico moeten voldoende beheerst kunnen worden om ook op het tweede deel van de vraag een positief antwoord te kunnen geven. SPD is zich bewust van het veranderende pensioenlandschap waarin steeds minder fondsen actief zijn. Jaarlijks kijkt het bestuur van het pensioenfonds daarom tijdens de bestuursevaluatie onder andere naar de rechtvaardiging van het onderhouden van een eigen beroepspensioenfonds. Het bestuur ziet vooral nog meer voordelen dan nadelen. De directe communicatie met de deelnemer, de homogene groep, de mogelijkheid het beleggingsbeleid daarop aan te passen en de directe betrokkenheid van dierenartsen in het bestuur van het fonds worden als voordeel gezien. De solidariteit onder de beroepsgenoten is naar de mening van de bestuurders meer dan voldoende om een zelfstandig fonds te rechtvaardigen. De omvang van het fonds (zowel qua deelnemersaantallen als qua belegd vermogen) en de kosten per deelnemer geven geen directe aanleiding voor het zoeken naar alternatieven. Het antwoord is dus ja. De huidige governance is nu nog de beste optie voor de deelnemers van SPD. Aandachtspunten hierbij zijn duidelijk: kosten, communicatie (algemeen en over maatschappelijk verantwoord beleggen) en deskundigheid. Hiermee werd de centrale vraag positief beantwoord.

Beheersmaatregelen

De ERB heeft geleid tot het definiëren van een aantal acties voor het bestuur. Het bestuur gaat, ter onderbouwing van de keuzes die gemaakt moeten worden, de consequenties voor vermogensbeheer, uitvoering en kosten in nieuwe pensioenstelsel meer in kaart brengen, ter onderbouwing van de keuzes die gemaakt moeten worden. Daarnaast zal er meer focus aangebracht worden ten aanzien van duurzaam beleggen in het MVB-beleid. Het bestuur zal kennis blijven uitwisselen en zal de mogelijkheden onderzoeken binnen de Kring van Beroepspensioenfonds. Het bestuur zal de communicatie in aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel ook actief oppakken.

Risicomanagement proces niet-financiële risico's

Strategische niet-financiële doelstellingen

SPD heeft een lage risicobereidheid met betrekking tot de risico's die de tevredenheid van deelnemers kunnen verlagen en meet deze tevredenheid door middel van een tevredenheidsonderzoek dat periodiek herhaald wordt. SPD accepteert in beperkte mate restrisico's die het draagvlak voor en de reputatie van het pensioenfonds kunnen verminderen. SPD accepteert in principe alleen risico's waarbij beheersmaatregelen tegen aanvaardbare kosten uitvoerbaar zijn. SPD accepteert in principe alleen risico's die transparant zijn voor het bestuur, in voldoende mate beheerst kunnen worden en die uit te leggen zijn aan belanghebbenden. SPD accepteert minimale risico's met betrekking tot het niet kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.

De evaluatie door het bestuur en de verschillende bestuurscommissies kan een aanleiding vormen voor aanpassing van de beheersmaatregelen voor de niet-financiële risico's. Als onderdeel van het standaard proces kunnen het bestuur en de bestuurscommissies door het jaar heen continu nieuwe maatregelen nemen ten aanzien van de verschillende risico's. Het risicomanagementproces niet-financiële risico's wordt niet als apart onderdeel van het IRM-beleidsdocument gezien maar is integraal opgenomen in het risicomanagement bij SPD.

Omgevingsrisico

Het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van politieke besluitvorming, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat met als mogelijk gevolg financiële of reputatieschade. Draagvlakrisico en sectorrisico maken hier ook onderdeel van uit.

Beheersmaatregelen:

- 1 SPD is aangesloten bij de Pensioenfederatie en daarbinnen bij de Kring van Beroepspensioenfondsen, met als doel om (maatschappelijk/ politiek) invloed te kunnen uitoefenen.
- 1 SPD en DPD proberen de aanmeldprocedure bij DPD zo eenvoudig mogelijk te maken.
- 1 Twee keer per jaar vindt er reguliere afstemming plaats tussen SPD en DPD en vaker indien nodig.
- 1 DPD en SPD werken nauw samen ten opzichte van de communicatie met deelnemers en leden.
- 1 Eens per jaar wordt het draagvlak berekend en bekend gemaakt door DPD.
- 1 Eens in de vijf jaar moet DPD een draagvlaktoets uitvoeren.
- 1 SPD heeft een strategisch beleidsplan inclusief scenario-analyse.

Bestuurlijk risico

Alle risico's die samenhangen met het besturen van het pensioenfonds. Beschikbaarheidsrisico en deskundigheidsrisico maken hier ook onderdeel van uit.

Beheersmaatregelen:

- 1 SPD heeft een geschiktheidsbeleidsplan waarin staat opgenomen waaraan het bestuur van SPD en de andere organen dienen te voldoen. Daarnaast vindt er jaarlijks, onder externe begeleiding, een bestuursevaluatie plaats over het functioneren van het bestuur van SPD.
- 1 De beheersmaatregelen en het bestuursmodel worden geëvalueerd tijdens de jaarlijkse bestuursevaluatie. Het functioneren van individuele bestuursleden wordt ook jaarlijks in individuele gesprekken geëvalueerd.
- 1 SPD heeft een rooster van aftreden om het continuïteitsrisico in het bestuur te beheersen. Als onderdeel hiervan werkt SPD met een verlengde periode voor aspirant bestuursleden.
- 1 Het beloningsbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd.

IT-risico

Het risico dat automatiseerde bedrijfsprocessen en informatievoorzieningen onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden uitgevoerd en worden ondersteund met als mogelijk gevolg financieel nadeel of reputatieschade.

- 1 SPD zorgt ervoor op de hoogte te zijn van de geldende en aanstaande wet en regelgeving door berichtgeving vanuit de pensioensector goed te volgen. SPD vraagt in dat kader actief aan APS/Achmea IM of de wettelijke eisen worden geïmplementeerd en houdt daar toezicht op. Bij APS is een speciale projectgroep wettelijk ingericht. Maandelijks wordt er een overzicht wettelijke wijzigingen gestuurd met daarin de status en de voortgang. Dit overzicht staat steeds op de agenda van de bestuursvergadering van SPD.
- 1 Monitoring van de rapportages niet-financiële risico's en de ISAE3402 vindt plaats door de monitoringscommissie pensioenbeheer en de beleggingsadviescommissie. Op deze manier ontvangt SPD informatie over het IT-risico. Het informatiebeveiligingsbeleid en het IT-beleid moeten voldoen aan algemeen geaccepteerde standaarden en richtlijnen.
- 1 De risicoadviescommissie heeft de BIV-classificatie met APS besproken.
- 1 In het ISAE3000 type 2 rapport dat jaarlijks wordt opgemaakt geeft APS inzicht in de IT-organisatie, de IT-dienstverlening, de IT-governance en de IT-uitgangspunten.
- 1 Jaarlijks verstrekt Achmea Internal Audit 'Assurance' bij de beheersing van de IT-dienstverlening van Achmea IM&IT aan APS. Hiertoe verstrekt Achmea Internal Audit jaarlijks een Assurancerapportage. Deze rapportage is onderdeel van de ISAE3402 type II rapportage door APS. De monitoringscommissie pensioenbeheer bespreekt deze rapportage als onderdeel van de ISAE3402-rapportage met APS.
- 1 IT-beleid SPD (inclusief) BIV-classificatie wordt getoetst bij de uitbestedingsrelaties.
- 1 De sleutelfunctiehouder interne audit wordt meegenomen in de informatievoorziening.
- 1 Bestuursleden van SPD zijn aanwezig tijdens overleggen met betrekking tot de afstemming met APS over de migratie naar het nieuwe administratieplatform van APS.

Risicomanagementproces financiële risico's

Het risicomanagementproces is erop gericht het algehele balansrisico van SPD te beheersen. Hierbij wordt het actuele risicoprofiel van de portefeuille vergeleken met het lange termijn risicoprofiel, zoals vastgesteld in de ALM-studie en de portefeuilleconstructie. Dit kan afwijken als gevolg van marktontwikkelingen en/of ontwikkelingen in de (samenstelling van de) portefeuille.

Zie voor meer informatie ten aanzien van de effecten van risico's die zich in het jaar hebben voorgedaan, het hoofdstuk 'Beleggingen'.

Risicobeheersing financiële risico's

In alle stappen van het beleggingsproces heeft SPD beheersmaatregelen vastgelegd, die SPD in staat stellen de verschillende financiële risico's te monitoren en te beheersen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen harde limieten en waarschuwingssignalen.

- 1 Harde limieten (limieten) zijn vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen en worden op dagbasis gemonitord. Hierop is het breachbeleid van toepassing. Dit betekent dat overschrijding van een limiet per direct wordt gemeld en dat de fiduciair beheerder uiterlijk 10 werkdagen na constatering van de overschrijding een schriftelijk advies opstelt.
- 1 Waarschuwingssignalen (signalen) worden maandelijks gemonitord en gerapporteerd in de risicorapportage en dienen als signaalfunctie zonder dat directe bijsturing van de portefeuille vereist is. Door middel van de vaststelling van limieten krijgt SPD een indicatie of bepaalde risico's (in historisch perspectief) hoog of laag zijn. Deze limieten dienen als managementinformatie en als input ter bespreking in de beleggingsadviescommissievergadering.

Met de risicobeheersingsmaatregelen zoals beschreven in deze paragraaf wordt gewaarborgd dat het risicoprofiel van het beleggingsbeleid aansluit bij de governancestructuur, doelstellingen en overall risk appetite van SPD zoals deze zijn geformuleerd in het Risk Control Framework.

Belangrijkste financiële risico's

Onderstaand zijn de financiële risico's vermeld, de risicobereidheid ten aanzien van deze risico's, de beheersmaatregelen om deze risico's af te dekken of te mitigeren en de impact ervan. Dit maakt onderdeel uit van het risicomanagementsysteem zoals hierboven is beschreven.

Renterisico

Het risico dat rentefluctuaties - als gevolg van ontoereikende afstemming tussen rentegevoelige activa en passiva op het gebied van rentelooptijden en rentevoet - leiden tot ongewenste effecten op de balans en het resultaat met als gevolg een mogelijk financieel nadeel voor SPD.

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico voor een deel. Periodiek (eens per drie jaar) wordt met behulp van een ALM-studie het afdekkingsbeleid voor dit risico bepaald. Het huidige beleid is om het renterisico voor 60% van de dekkinggraad (o.b.v. UFR-curve) af te dekken. Hieraan ligt de huidige visie ten grondslag dat de rente op lange termijn stijgt. Het renterisico wordt gemitigeerd. Aangezien SPD geen tactische visie heeft ten aanzien van renteontwikkelingen, worden geen actieve (afwijkende) posities ten opzichte van het afdekkingsbeleid ingenomen.

Risicobeheersing

1. Het renterisico wordt gemitigeerd door het renterisico voor 60% van de dekkinggraad (o.b.v. UFR-curve) af te dekken door middel van vastrentende waarden (staats- en niet-staatsobligaties en hypotheke) en overlayfondsen. Dit wordt op kwartaalbasis bijgestuurd als het afdekkingpercentage buiten de daarvoor vastgestelde bandbreedte valt (op totaal- en looptijdniveau).
2. De beleggingsadviescommissie kijkt periodiek de ontvangen rapportages en beoordeelt of het gehanteerde renteaafdeckingsbeleid in lijn is met het gedefinieerde beleid in het beleggingsplan en de beleggingsrichtlijnen. De beleggingsadviescommissie monitort overschrijdingen van de verschillende karakteristieken zoals gesignaleerd door Achmea IM en bespreekt mogelijke acties. Dit wordt vervolgens door de beleggingsadviescommissie teruggekoppeld aan Achmea IM en het bestuur.

Marktrisico

Het risico van veranderingen in de waarde van beleggingen binnen de portefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen of waarderingen.

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico voor een deel. Hieraan ligt de ambitie van SPD ten grondslag om een extra verwacht rendement te halen om een betaalbaar pensioen mogelijk te maken.

Risicobeheersing

1. Dit risico wordt gemitigeerd door diversificatie over verschillende beleggingen (categorieën, regio's, sectoren en valuta's).
2. Bij het sturen op risico wordt op basis van het dekkinggraadirisico (tracking error vs. verplichtingen) beoordeeld of het risico van SPD binnen de bandbreedtes beweegt. Door middel van een bandbreedte rondom het strategisch vastgestelde risicoprofiel wordt het balansrisico beheerst doordat wordt gesignaleerd wanneer het risicoprofiel op korte termijn significant afwijkt van het beoogde risicobudget. Bij overschrijding van de bandbreedte ontvangt SPD van haar fiduciair beheerder een advies over het (middel-)lange-termijnrisico, de korte-termijnvooruitzichten en de mogelijk te nemen acties.
3. Met behulp van een stressindicator wordt het marktrisico gemonitord. SPD heeft een limiet vastgesteld dat als waarschuwingssignaal moet dienen ter indicatie van een hoog marktrisico en een krachtige trend in de marktbevingen. Het raken van de trigger geeft een signaal dat analyse van de economische situatie en beoordeling van het balans- en beleggingsbeleid gewenst is.
4. SPD monitort de gevoeligheid van de dekkinggraad in stress scenario's door middel van inzicht in de dekkinggraadimpact bij marktschokken op zakelijke waarden en rente. Als de dekkinggraad in een stress scenario onder de kritische ondergrens zakt wordt een waarschuwingssignaal gegeven en ontvangt SPD een advies van de fiduciair beheerder over de mogelijk te nemen acties.
5. De beleggingsadviescommissie kijkt periodiek de ontvangen risico- en beleggingsrapportages waar bovengenoemde beheersmaatregelen worden gemonitord en zo nodig aangepast. Jaarlijks in het beleggingsplan beoordeelt de beleggingsadviescommissie of bijsturing van de portefeuille nodig is. In de navolgende tabel (opgesteld ultimo 2021) wordt de gevoeligheid van de dekkinggraad weergegeven door de impact van specifieke marktbevingen. Enerzijds worden zakelijke waarden (aandelen) geschokt, anderzijds de rente. Dit geeft een goed inzicht van het effect van bepaalde marktbevingen op de dekkinggraad, waardoor eventuele aanpassingen in het beleid of uitvoering hiervan binnen de gestelde bandbreedtes overwogen kan worden.

		Zakelijke waarden						
		-50 %	-30 %	-10 %	0 %	10 %	30 %	50 %
Rente	+150bp	92	106	120	127	134	147	161
	+100bp	90	103	115	122	128	140	153
	+50bp	88	100	111	117	123	134	146
	0bp	86	96	107	112	118	128	139
	-50bp	84	94	103	108	113	123	132
	-100bp	82	91	100	104	108	117	126
	-150bp	81	89	96	100	104	112	120

Actief managersrisico

Het risico dat de vermogensbeheerder(s) door het voeren van een actief beleggingsbeleid een afwijkend netto portefeuilerendement behaalt in vergelijking met het rendement op de benchmark.

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico deels. Vanuit de investmentbeliefs van SPD gaat de voorkeur uit naar passief beheer, tenzij actief beheer toegevoegde waarde heeft. SPD beoordeelt dit per beleggingscategorie.

Voor de aandelenmandaten en EMD HC is dit passief ingericht. Voor de vastrentende categorieën biedt actief beheer toegevoegde waarde.

Risicobeheersing

1. Actief risico wordt gemitigeerd door restricties in beleggingsrichtlijnen en mandaatrichtlijnen.
2. Het actieve risico wordt beheerst door middel van limieten op de tracking error bij actieve mandaten. Hiermee wordt de afwijking ten opzichte van de benchmark van de betreffende manager gelimiteerd.
3. In de maandrapportages en kwartaalrapportages staan ex-ante en de werkelijke tracking errors van de verschillende mandaten opgenomen en daarnaast rekent Achmea IM met VaR analyses. De BAC monitort overschrijdingen van de verschillende karakteristieken zoals gesignaleerd door Achmea IM en bespreekt mogelijke acties.

Valutarisico

Het risico dat SPD wordt blootgesteld aan verliezen als gevolg van onvoldoende afstemming tussen activa en passiva op het gebied van vreemde valuta met als gevolg financieel nadeel.

Risicostrategie en beleid

SPD mitigeert dit risico grotendeels. Hieraan ligt de overtuiging ten grondslag dat valutarisico op de lange termijn geen extra risicopremie oplevert.

Risicobeheersing

1. De valuta's GBP, JPY en USD worden afgedekt. Voor aandelen wereld (ontwikkelde markten) gebeurt dit voor 75%, voor direct vastgoed internationaal, infrastructuur, high yield obligaties en obligaties opkomende landen (EMD) in harde valuta (HC) gebeurt dit voor 100%. Voor valuta in EMD in lokale valuta (LC) wordt het valutarisico niet afgedekt omdat dit naar verwachting op lange termijn een positieve bijdrage aan het rendement oplevert.
2. Er wordt gebruikgemaakt van fx-forward- en spotcontracten met verschillende tegenpartijen om het valutarisico te mitigeren. Looptijden tot maximaal één jaar zijn toegestaan. Er vindt spreiding over meerdere looptijden plaats om het liquiditeitsrisico te beheersen. Aansturing vindt plaats op maandbasis.

3. De beleggingsadviescommissie bekijkt periodiek de ontvangen beleggingsrapportages en risicorapportages. SPD ontvangt rapportages van Achmea IM waarin de posities van de valutatermijncontracten worden uitgesplitst. SPD ontvangt op kwartaalbasis de waardeontwikkeling van de valutacontracten.

4. De beleggingsadviescommissie evalueert jaarlijks de mandaatrichtlijnen aan de hand van de uitkomsten van de meest recente ALM-studie.

Kredietrisico

Het risico dat een kredietnemer zijn afgesproken betalingen niet nakomt of dat de kredietwaardigheid van een kredietnemer afneemt, waardoor de kredietverstrekker financiële schade oploopt.

Risicostrategie en beleid

In de ALM-studie en portefeuilleconstructie wordt op basis van risicomaten een allocatie naar vastrentende waarden bepaald en een verdeling binnen deze categorie.

Risicobeheersing

1. Door middel van een bandbreedte rondom de creditspread wordt het kredietrisico gemonitord, zodoende wordt signaleerd wanneer het kredietrisico in historisch perspectief significant afwijkt van het gemiddelde.
2. Binnen de beleggingsportefeuilles zijn limieten opgenomen op kredietwaardigheidsratings van beleggingen in instrumenten, landen en/of sectoren. De rating wordt bepaald conform het geldende ratingbeleid van de fiduciair beheerder, berekend aan de hand van de beschikbare Moody's, S&P en Fitch ratings.
3. Monitoring vindt plaats op basis van de risicorapportage.
4. Kredietrisico wordt in de risicorapportage inzichtelijk gemaakt aan de hand van de ontwikkeling van de creditspread. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de basisportefeuille en de overige vastrentende waarden. De bandbreedte bij de basisportefeuille betreft de afwijking ten opzichte van 'risicovrij', wat een indicatie is van de mismatch tussen vastrentende waarden en de swaprente.

Tegenpartijrisico (collateral)

Het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen bij derivatencontracten niet nakomt met als gevolg dat SPD financieel nadeel ondervindt.

Risicostrategie en beleid

SPD is risicoavers ten aanzien van dit risico. Er wordt niet bewust extra risico geaccepteerd omdat hier geen verwacht rendement tegenover staat.

Risicobeheersing

1. Kredietwaardigheid tegenpartijen. Bij bestaande en nieuw af te sluiten derivaten wordt gekeken naar de kredietwaardigheid van de tegenpartij. Achmea IM monitort de kredietwaardigheid van tegenpartijen op dagelijkse basis en kan een tegenpartij op een watchlist plaatsen wanneer er aanwijzingen zijn dat die tegenpartij een downgrade zal krijgen naar een rating lager dan A-. Onderstaande tabel geeft het beleid aan per rating. De rating die wordt gebruikt is de Achmea IM compositerating.

Rating tegenpartij	Bilaterale Derivaten
A- of hoger en staat niet op de watchlist	Transacties zijn mogelijk
BBB-, BBB, BBB+ of staat op watchlist	Geen exposure verhogende transacties ¹
BB+ of lager	Binnen 10 werkdagen komt Achmea IM met een voorstel hoe hiermee om te gaan

¹ Slechts toegestaan zijn vervangende transacties, of het doorrollen van valutaderivaten.

Bij (vermoeden van) een default van een tegenpartij, zal Achmea IM handelen conform haar DefaultProcedure.

2. Spreiding. Bij een faillissement van een tegenpartij worden posities in derivaten en de bijbehorende zekerheden vroegtijdig beëindigd, waarbij rechten en plichten die partijen uit de transacties jegens elkaar hebben, worden gesaldeerd. Vervolgens wordt de gewenste exposure bij andere tegenpartijen opgebouwd. Deze vervangingsperiode kan enige Werkdagen duren. Binnen het door Achmea IM gehanteerde model voor tegenpartijrisico wordt het mogelijke verlies voor SPD, als gevolg van marktbevingen gedurende deze vervangingsperiode ingeschat. Dit ingeschatte verlies wordt aangeduid als 'Potential Future Exposure' ("PFE"). Om de PFE per tegenpartij te mitigeren wordt namens SPD de transacties in Derivaten over meerdere tegenpartijen verspreid. Voor het afsluiten van OTC-Derivaten door Achmea IM namens SPD geldt dat de PFE per tegenpartij niet meer mag bedragen dan het percentage van het totaal belegd vermogen van SPD vermeld in onderstaande.

PFE-limieten voor bilaterale OTC-Derivaten als percentage van het belegd vermogen*

Rating tegenpartij	Limiet bilaterale derivaten
AAA	4,0%
AA-, AA of AA+	3,5%
A+ en lager	3,0%

*De limieten in deze tabel moeten in samenhang gezien worden met de tabel "Credit ratingbeleid voor bilaterale OTC-Derivaten".

Maandelijks zal Achmea IM monitoren of er wordt voldaan aan bovenstaande spreidingsnormen. In geval van overschrijding van een PFE-limiet zal Achmea IM binnen 10 werkdagen na constatering van die overschrijding met een voorstel komen om de ontstane situatie zo goed mogelijk te beheersen. In de tussenliggende periode mag een transactie die Achmea IM namens SPD afsluit, niet leiden tot een vergroting van de reeds ontstane overschrijding.

3. Onderpand. Bij het afsluiten van documentatie door Achmea IM in naam van SPD ten behoeve van het beheer van bilaterale valutaderivaten, hanteert Achmea IM de volgende uitgangspunten met betrekking tot onderpand:

- Cash wordt als onderpand geaccepteerd;
- Euro-gednomineerde staatsobligaties met een minimale AA- kredietstatus (gebaseerd op de kredietstatus afgegeven door minimaal één van de volgende instellingen: Moody's, S&P en Fitch) uitgegeven door een van de eurozonelanden worden als onderpand geaccepteerd;
- Waardering van derivatenposities en onderpand en uitwisseling van onderpand dienen elke Werkdag plaats te vinden.
- Het Minimum Transfer Amount (MTA; i.e. de minimale uitwisselingswaarde) mag maximaal € 250.000 zijn.

4. In de risicorapportage staan de posities van de verschillende tegenpartijen weergegeven. De beleggingsadviescommissie monitort overschrijdingen van de verschillende karakteristieken zoals gesignaleerd door Achmea IM en bespreekt mogelijke acties.

Liquiditeitsrisico

Het risico dat SPD niet over voldoende liquide middelen beschikt om op korte termijn zonder hoge kosten aan financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico deels doordat SPD slechts een gedeelte van de portefeuille in illiquide beleggingen belegt. Dit kan SPD doen omdat SPD vanwege de lange horizon een illiquiditeitspremie kan benutten.

Risicobeheersing

1. Het liquiditeitsrisico wordt beheerst door voldoende onderpand beschikbaar te hebben voor OTC-derivaten, zodanig dat een extreme negatieve marktschok opgevangen kan worden.
2. Het liquiditeitsrisico wordt bewaakt met behulp van twee toetsen. Deze geven inzicht in de mate waarin de portefeuille over voldoende liquiditeit beschikt om bij extreme marktschokken voldoende onderpand te kunnen storten. Indien SPD niet slaagt voor één of beide toetsen volgt advies vanuit de fiduciair beheerder.
3. SPD belegt op een verantwoord niveau in illiquide beleggingen.
4. De beleggingsadviescommissie bekijkt periodiek (op maandbasis en op kwartaalbasis) de ontvangen beleggings- en risicorapportages.
5. Analyse van waardeparticipaties binnen de overlayfondsen.

Concentratierisico

Het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld negatief effect heeft op de waarde van de portefeuille. De concentratie kan betrekking hebben op een geografische concentratie, een sectorale concentratie, een concentratie op één specifieke belegging en/of een concentratie op één specifiek risico.

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico in beperkte mate. Diversificatie van de beleggingsportefeuille is belangrijk voor SPD.

Risicobeheersing

1. Het belegde vermogen wordt gespreid over verschillende beleggingscategorieën. Dit wordt binnen de beleggingsportefeuille verder uitgerold naar verschillende valuta, regio's en kredietwaardigheid.
2. Jaarlijks wordt de portefeuille gerebalanced naar de afgesproken gewichten zodat opgelopen concentraties van beleggingscategorieën worden teruggebracht.
3. Ter beheersing van het concentratierisico worden concentratielimiets voor landen en sectoren gehanteerd, wat als waarschuwingssignaal dient.
4. De beleggingsadviescommissie bekijkt periodiek de ontvangen risico- en beleggingsrapportages. Hierin neemt de fiduciair manager overzichten op van de verschillende karakteristieken van diversificatie (o.a. kredietwaardigheid, sector, valuta en uitgevers). De beleggingsadviescommissie monitort en signaleert allocaties naar bepaalde sectoren/ regio's. Hierover wordt discussie gevoerd met Achmea IM tijdens de vergaderingen van de beleggingsadviescommissie en wordt mogelijk actie ondernomen.

Modelrisico

Het risico dat gehanteerde kwantitatieve risicomodellen (bv. ALM) ten onrechte voor juist en toereikend worden aangezien met als gevolg dat:

1. deze leiden tot een verkeerde premie, een foutieve beleggingsmix, en/of een onjuiste verwachting van rendementen,
1. deze leiden tot verkeerde vaststelling van verplichtingen en/of de waarde van de beleggingen, met als mogelijk gevolg verkeerde beslissingen, onjuiste informatieverstrekking, reputatieschade of aanmerkingen van de toezichhouders.

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico. SPD heeft geen expliciet beleid gedefinieerd ten aanzien van de modellen die gehanteerd worden.

Risicobeheersing

1. Periodiek zal SPD een toetsing uitvoeren op de gehanteerde modellen. Hier wordt voor de ALM gevraagd naar de resultaten van de ALM-validatie die is uitgevoerd. Daarnaast geeft SPD input tijdens de doorrekening van de ALM-studie: denk hierbij aan het stellen van vragen ten aanzien van de gehanteerde rendementen, correlaties en aan kwalitatieve filtering van de ALM-output aan de hand van de uitgangspunten van SPD.
2. Voor de hypotheekportefeuille en de vastgoedportefeuille wordt de valuation manual opgevraagd om te toetsen of de gehanteerde methodieken aansluiten bij de verwachtingen van SPD.
3. Het bestuur toetst of de modellen achter de ALM-studie zijn gevalideerd door een externe partij (voor uitvoering van elke ALM-studie).
4. De uitvoering voor bovenstaande toetsing ligt bij de risicoadviescommissie van SPD.
5. In de review van de ISAE 3402 verklaringen wordt getoetst of de validatie van de verschillende modellen opgenomen is in de scope van deze ISAE 3402 documentatie.
6. De adviserend actuaris toetst elk jaar of het standaard model ten aanzien van de berekening van het vereist eigen vermogen nog past bij SPD.

Actuarieel risico

Het risico dat uitkeringen (nu of in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premieopbrengsten of beleggingsopbrengsten als gevolg van onjuist of onvolledige technische aannames en grondslagen bij de ontwikkelingen van de premiestelling van SPD met als mogelijk gevolg financiële en reputatieschade.

Het langlevensrisico maakt ook onderdeel uit van het actuarieel risico (risico dat pensioenuitkeringen langer gedaan moeten worden dan werd voorzien).

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico en past waar nodig maatregelen toe.

Risicobeheersing

1. Bij onderwerpen die impact hebben op het actuarieel risico wordt altijd de adviserend actuaris van Willis Towers Watson geraadpleegd. De adviserend actuaris is vaste deelnemer van de reguliere bestuursvergaderingen. Hij geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies.
2. De werkzaamheden ten aanzien van actuarieel advies, actuariële uitvoering en actuariële certificering zijn gescheiden en zijn belegd bij verschillende personen en bedrijven.
3. Dit risico wordt geëvalueerd tijdens de jaarlijkse (risico-)evaluatie van het bestuur.
4. Het bestuur bepaalt op welke manier de aanbevelingen van de certificerend actuaris worden opgevolgd. De status van de aanbevelingen wordt continu bijgehouden en elke bestuursvergadering besproken.
5. Meerdere analyses door de adviserend actuaris inzake betreffende grondslagen.
6. Sleutelfunctiehouder actuarieel met bijbehorende werkzaamheden.

Inflatierisico

Het risico dat SPD onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van (verwachte aanpassing aan) inflatie te financieren waardoor SPD niet volledig kan indexeren. Hiertoe behoort ook het risico dat andere pensioenfondsen wel indexatie verlenen en SPD dit niet doet.

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico. SPD heeft een voorwaardelijk doel tot behoud van koopkracht door het volgen van de prijsindex.

Risicobeheersing

1. De indexatie ambitie wordt in de ALM getoetst.
2. De kans op indexatie wordt per kwartaal in de risicorapportage inzichtelijk gemaakt.
3. SPD heeft beleggingscategorieën in de portefeuille waarvan het rendement gevoelig is voor scherpe toenames van de inflatie.
4. Het inflatierisico wordt niet actief afgedekt.
5. SPD communiceert over de inflatie, de indexatieambitie en de indexatieverwachtingen in het Pensioen123 en via het Uniform Pensioenoverzicht.

ESG-risico

Het risico dat SPD nadeel ondervindt omdat het beleggingsbeleid onvoldoende stilstaat bij kenmerken die impact hebben op de maatschappij, het klimaat of de omgeving.

Risicostrategie en beleid

SPD accepteert dit risico, gegeven het huidige MVB-beleid van SPD.

Risicobeheersing

1. SPD heeft een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid opgesteld.
2. SPD heeft het IMVB-convenant ondertekend.
3. Bij het aanstellen van nieuwe vermogensbeheerders worden ESG-criteria meegenomen als onderdeel van het selectieproces door SPD.
4. De fiduciair manager van SPD maakt op continue basis aanpassingen aan de rapportages om aan de ESG-richtlijnen onder IORP 2 te voldoen en SPD te informeren over ESG-karakteristieken in de beleggingsportefeuille.
5. SPD heeft een ESG-nulmeting uitgevoerd voor wat betreft de huidige portefeuille.
6. Het afgelopen jaar heeft SPD al enkel stappen genomen, bijvoorbeeld de switch van de grootste aandelenportefeuille bij Blackrock naar een meer IMVB-gerichte variant en het investeren in Nederlands zorgvastgoed.
7. De CBRE-vastgoedportefeuille heeft een duidelijke stap voorwaarts gemaakt in het kader van duurzaamheid en MVB het afgelopen jaar.
8. Periodieke ESG-studiedag voor het gehele bestuur van SPD.

8. TOEKOMSTPARAGRAAF 2022

In 2022 verwachten we dat de effecten van de Corona pandemie langzaam wegebben. In het eerste deel van dit jaar bleef de economische veerkracht zichtbaar. Na de inval van Rusland in de Oekraïne ontstond een nieuwe situatie met mogelijk wereldwijde economische gevolgen. Tot op heden zijn de negatieve effecten wel voelbaar maar in relatief beperkte mate.

Vanwege de gestegen rente is het negatieve effect van de Oekraïne crisis op de dekkingsgraad van SPD tot nu toe teniet gedaan. De dekkingsgraad is inmiddels zelfs gestaag doorgestegen tot het hoogste punt sinds jaren. De mogelijkheid om indexatie toe te passen lijkt steeds dichterbij te komen, ook gezien de nieuwe en versoepelde wetgeving op dit gebied. Wanneer de wetgeving definitief is zal het SPD bestuur de mogelijkheden tot indexatie verkennen en wellicht voor het eerst sinds jaren de pensioenen kunnen verhogen. Vanwege de fors gestegen inflatie die ook het hoogste punt sinds decennia heeft bereikt zal dit helaas maar een klein gebaar zijn.

De overgang naar het nieuwe pensioenstelsel komt ook voor SPD steeds dichterbij. De werkgroep die zich richt op deze grote wijziging bestaat uit het bestuur van SPD, het verantwoordingsorgaan (VO) en DPD. Binnen deze werkgroep is geconcludeerd dat de overgang, wanneer de lagere wetgeving tijdig bekend is en zich geen andere vertragende factoren voordoen, in 2025 plaats zal kunnen vinden. De komende periode zal moeten blijken of dit voor alle betrokken uitvoerende partijen haalbaar blijkt.

De deelnemer zal centraal staan in dit hele proces en wordt vanaf dit jaar actief betrokken om input te leveren. In eerste instantie zal met deze reden een klankbordgroep door DPD gevormd worden. De komende jaren zal de werkgroep alles in het werk stellen om zoveel mogelijk dierenartsen meer betrokken te krijgen bij hun pensioen en de keuzes die gemaakt moeten worden. Een uitdaging die vooral op het gebied van communicatie veel werk met zich mee zal brengen.

Hoewel SPD veel energie steekt in de overgang naar de nieuwe wet toekomst pensioenen blijft er ook aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Het beleid dat op hoofdlijnen gevormd is zal moeten worden verfijnd en geconcretiseerd om verder aan te kunnen sluiten bij de wensen van de deelnemers.

Het bestuur kijkt ernaar uit de dialoog met deelnemers nog actiever aan te gaan en te luisteren naar de behoeften van de mensen om wie het draait: (voormalig) praktiserende dierenartsen. Boven alles hoopt het bestuur op een gezond en zo mogelijk coronavrij jaar voor iedereen.

Houten, 1 juni 2022

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen
Het bestuur

Mevrouw D.C Sonneveld
Voorzitter

De heer M.H.J.J. Westerhof
Secretaris

Mevrouw A.C.M. van Heuven-van Kats

Mevrouw L.A.M. Stark

De heer J.A.M. van Gils

De heer M. Smit

9. VERANTWOORDINGSORGAAN

Verslag verantwoordingsorgaan over het jaar 2021

Overeenkomstig onze wettelijke opdracht hebben wij als verantwoordingsorgaan (VO) van de Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen (SPD) het door het SPD bestuur uitgevoerde beleid en de beleidsvoornemens met de daarbij behorende belangenafwegingen beoordeeld namens alle deelnemers (Sectie Onze activiteiten).

Daarnaast hebben wij adviezen uitgebracht over die vraagstukken, waarover het bestuur ons advies verplicht moest inwinnen (Sectie Adviezen (gevraagd)).

Verder doen we een aanbeveling aan het bestuur voor het komende jaar (Sectie Onze aanbeveling) en hebben we de opvolging van de aanbeveling van vorig jaar beoordeeld (Sectie Opvolging aanbevelingen van VO 2020).

Onze activiteiten

Met ondersteuning van onze bestuursadviseur, de heer Harts van Achmea Pensioenservices (APS), hebben wij twee vergaderingen belegd over een aantal punten waarop we de verantwoording van het bestuur wilden vernemen.

Deze vragen betroffen:

- 1 de stand van zaken met betrekking tot de ketens
- 1 het beleggingsplan i.v.m. maatschappelijk verantwoord beleggen
- 1 de petitie over herstemming over de premieverhoging
- 1 de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid
- 1 het transitie FTK (financieel toetsingskader)
- 1 diverse kleinere punten, die voor ons toelichting behoeften
- 1 de communicatie

Vervolgens hebben wij deze vragen in twee vergaderingen aan het bestuur voorgelegd. Ze zijn over het algemeen naar onze tevredenheid beantwoord en het bestuur gaf blijk van een zorgvuldige afweging alvorens ze tot de diverse besluiten waren gekomen. Alleen van de verantwoording over communicatie naar de (in)actieve deelnemers en gepensioneerden over het nieuwe Pensioenakkoord vonden wij dat deze niet helemaal toereikend was.

Daarnaast hebben we samen met de besturen van SPD en DPD deelgenomen aan diverse kennissessies onder de deskundige en bezielende leiding van APS. Deze gingen met name over het nieuwe Pensioenakkoord en alles wat daarbij komt kijken, zoals bijvoorbeeld de keuze tussen het solidaire en het flexibele contract. Bij deze sessies is door de heer Bodó van APS een plan van aanpak voor dit traject opgesteld waarin alle gemaakte en toekomstige stappen zorgvuldig worden bijgehouden. Tevens heeft hij een naslagwerk gemaakt waarin alle mogelijke informatie terug te vinden is. Het bestuur begeleidt deze stappen op de voet en draagt er actief aan bij.

In april is de heer van der Meij afgetreden als VO-lid onder dankzegging voor zijn gewaardeerde bijdrage en is de heer van Haaften toegetreden tot het VO.

Als VO-leden hebben wij diverse cursussen, presentaties en webinars gevolgd om een breder inzicht te verkrijgen en om ons verder te bekwamen in al onze taken.

Adviezen (gevraagd)

Conform de wettelijke bepalingen heeft het bestuur het VO op de volgende punten om advies gevraagd:

1. de aanstelling van een nieuw lid van de visitatiecommissie ter opvolging van de heer Peters
2. het aangepaste beloningsbeleid voor de bestuursleden van SPD en DPD en de leden van het VO
3. om een minimum van 80% van de premiedekkingsgraad en met als bovengrens de actuele dekkingsgraad in te voeren voor het bepalen de premiedekkingsgraad

Ad 1. Wij hebben de heer Brand voorgedragen met een bindend advies, wat door het bestuur is overgenomen.

Ad 2. Wij hebben positief geadviseerd over het voorstel voor het nieuwe beloningsbeleid.

Ad 3. Op dit punt was er een meningsverschil over de evenwichtige verdeling van de gevolgen van de tekortkoming van de voorgestelde premiedekkingsgraad in de toekomst. Deze zouden nadeliger uitpakken voor de oudere generaties. Hierover is een aparte vergadering belegd. Daarin heeft het bestuur het VO overtuigd van hun zorgvuldige afweging bij de vaststelling van deze premiedekkingsgraad. Bovendien heeft het bestuur daarbij ingestemd met ons voorstel om de intentie tot compensatie van de oudere generatie scherper te formuleren en om ieder jaar opnieuw de hoogte van de premiedekkingsgraad in dit licht te bekijken.

Onze aanbeveling

In 2021, maar ook nog de jaren hierna, verandert er veel omtrent het pensioen. Het Pensioenakkoord maakt dat iedereen te maken zal krijgen met een verandering. Het VO is van mening dat momenteel er nog te weinig informatie wordt gedeeld vanuit SPD met de (in)actieve deelnemers en de gepensioneerden. De informatie die gedeeld wordt sluit niet altijd aan bij hetgeen de deelnemers en gepensioneerden willen weten. Om die reden hebben wij de volgende aanbeveling:

Maak de communicatie naar de (in)actieve deelnemers en gepensioneerden over het nieuwe Pensioenakkoord frequenter, zichtbaarder, informatiever en transparanter.

Opvolging aanbevelingen van VO 2020

Vorig jaar zijn aanbevelingen gedaan over:

1. een vrijwillige bijspaarregeling en
2. een premieverhoging voor de PVI (premie vrijstelling bij invaliditeit/arbeidsongeschiktheid)

Ad 1. Het bestuur heeft aangegeven dat het in verband met de overgang naar het nieuwe pensioen systeem nu niet meer zinvol is om voor die laatste paar jaar nog een vrijwillige bijspaarregeling op te zetten en dat het nu nog niet te overzien is hoe die daarna in het nieuwe systeem geïmplementeerd zou moeten worden.

Ad 2. De PVI is verhoogd van 6% naar 9%. Het bestuur heeft met behulp van de actuaaris ingeschat dat de premie daarmee kostendekkend zou moeten zijn, met de kanttekening dat exacte prognoses door de geringe aantallen statistisch niet heel zuiver te maken zijn.

Het VO is van mening dat het bestuur deze aanbevelingen goed heeft overwogen c.q. opgevolgd.

Tot slot

Ook in 2021 hadden we als VO een uitstekende samenwerking met het SPD-bestuur en APS. Zowel van het bestuur als van APS kregen we alle gegevens die nodig waren om onze taak als VO te vervullen. Wij vinden dat het bestuur kundig, gemotiveerd en adequaat opereert. Het VO dankt het bestuur voor de goede en prettige samenwerking en hoopt deze in het komende jaar voort te kunnen zetten.

Dordrecht, 28 april 2022

Harold van Rossem
Ineke Wisse
Bregje Witlox
Bas van Haaften

Reactie van het bestuur

Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor de constructieve en prettige samenwerking in de afgelopen periode en voor het uitbrengen van een verslag over 2021. Het bestuur zal aandacht blijven besteden aan de door het VO aangedragen aanbeveling: het frequenter, zichtbaarder, informatiever en transparanter maken van communicatie naar de (in)actieve deelnemers en gepensioneerden over het nieuwe Pensioenakkoord. Het VO heeft in 2021 wederom vragen gesteld aan het bestuur. Deze vragen worden twee keer per jaar schriftelijk naar het bestuur gestuurd. De bespreking van de antwoorden op deze vragen tijdens de gezamenlijke vergadering heeft, naast het afleggen van verantwoording door het bestuur aan het VO en de deelnemers, een positieve bijdrage aan discussies over de beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben. Het bestuur hecht grote waarde aan de vragen van het VO.

10. VERSLAG VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Samenvatting visitatierapport

De taak van de Visitatiecommissie (hierna VC) bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen (hierna het fonds, of SPD), op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

De VC heeft de periode januari 2021 tot en met december 2021 onderzocht. De VC volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichhouders Pensioensector (hierna VITP). De VC is door het bestuur benoemd, nadat het verantwoordingsorgaan (hierna VO) een bindende voordracht heeft gedaan voor de benoeming van de leden van de VC. De VC legt jaarlijks haar bevindingen vast in een rapport en legt verantwoording af aan het VO en aan het bestuur.

Het functioneren van de governance

Oordeel

De VC is van oordeel dat de verschillende organen van het fonds goed zijn ingericht en dat de inrichting en verantwoordelijkheden van de verschillende organen op juiste wijze statutair zijn vastgelegd. Uit de verslagen stelt de VC vast dat de verschillende organen naar behoren functioneren en dat sprake is van een respectvolle samenwerking binnen de verschillende organen. De uitkomsten van het DNB beleggingsonderzoek uit 2020 is in 2021 voortvarend opgepakt, middels een plan van aanpak. De uitvoering van het plan van aanpak heeft ertoe geleid dat de aanbevelingen zijn opgevolgd en naar tevredenheid van DNB zijn afgehandeld.

De reglementen en diverse fonds- en beleidsdocumenten worden periodiek geactualiseerd. Het paritair bestuursmodel functioneert naar tevredenheid. Echter, aan het eind van 2022 zijn er nog drie bestuursleden die het einde van hun derde termijn bereiken. Weliswaar heeft het fonds in 2021 twee nieuwe aspirant bestuursleden gevonden, maar de VC stelt vast dat met het vertrek van opnieuw drie bestuursleden veel kennis en ervaring verloren gaat. In één van de bestuursverslagen wordt het idee geopperd dat bestuurslid mv. L.M. Stark die als SFH Risk fungeert, na het aflopen van haar derde termijn, SFH Risk kan blijven, maar dan niet meer als bestuurslid. De VC vindt dat het bestuur tijdig moet vaststellen of met het aftreden van drie ervaren bestuursleden de aansturing van het fonds een probleem kan worden en of oplossingen zoals gesuggereerd uitvoering dienen te krijgen.

De VC vindt het een goede zaak dat het fonds veel tijd besteedt aan de toekomst en de mogelijke gevolgen voor het fonds. Wel adviseert de VC om een en ander nader te concretiseren. Aandacht wordt besteed aan mogelijke bedreigingen, de continuïteit van bestuur en oplopende kosten, en eventuele alternatieve oplossingen. Verdere uitwerking of alternatieven ook inderdaad alternatieven zijn, kan helpen in de discussie en besluitvorming over de toekomst. Veel tijd en aandacht zal de komende tijd blijven uitgaan naar NPS/ WTP. Een duidelijke keuze omtrent de toekomst van het fonds maakt tijd vrij om zich volledig op het NPS/ WTP te kunnen richten. De VC stelt vast dat het fonds begin 2022 met het plan van aanpak WTP verdere stappen heeft gezet in de voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel. Belangrijk onderdeel is dat binnen de structuur voor de aanpak, een werkgroep is ingericht met daarin vertegenwoordiging van SPD, DPD en het VO van het fonds.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- 1 Tijdig het vertrek van drie bestuursleden eind 2022 te agenderen en vast te stellen of het vertrek de aansturing van het fonds kan gaan belemmeren en zo ja, om tijdig tot een oplossing te komen;
- 1 Nader onderzoek te doen naar de kosten van de dienstverlening van SPD in verhouding tot kosten bij andere fondsen, hierbij gebruik makend van bestaande onderzoeken en rapportages;
- 1 Te onderzoeken of alternatieven zoals samenwerking met andere partijen een serieuze optie kan zijn en besluiten of het fonds daar werk van wil maken.

Het functioneren van het bestuur

Oordeel

De VC is van oordeel dat het bestuur goed functioneert. Het bestuur laat zich adviseren door deskundigen, vergaderingen worden voorbereid middels memo's en presentaties en voor de verschillende onderwerpen wordt er een proloog opgesteld. De VC stelt vast dat het bestuur voldoende zelfkritisch is, afgaande op het verslag van de zelfevaluatie. Terugkerend element in de zelfevaluatie is wel de grote hoeveelheid onderwerpen die in de bestuursvergadering ter sprake komen, de hoeveelheid stukken en de werkverdeling tussen de verschillende commissies en de bestuursvergadering. Het bestuur heeft het streven om via het BOB (Bewustwording-Oordeelsvorming-Besluitvorming) principe meer focus te krijgen in discussies. De VC adviseert het bestuur te blijven onderzoeken of een verdere aanscherping van de taakverdeling tussen de commissies en het bestuur tot minder werkdruk voor het bestuur als geheel kan leiden. De VC constateert dat het bestuur begin 2022 de eerste stappen heeft gezet om tot een verdere aanscherping te komen van de taakverdeling tussen bestuur en commissies. In de PFG-commissie zijn begin 2022 nieuwe concept richtlijnen besproken voor de BAC. In deze concept richtlijnen wordt het mandaat voor besluitvorming door de BAC in meer detail vormgegeven. Formele besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden. De VC beveelt aan duidelijke criteria te gebruiken bij de uiteindelijke vaststelling van de nieuwe reglementen door het bestuur en deze in de notulen vast te leggen; wat zijn de randvoorwaarden om besluitvorming te kunnen delegeren aan een commissie.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- 1 Te onderzoeken over een betere werkverdeling tussen de verschillende commissies en het bestuur mogelijk is om de werkdruk voor het bestuur als geheel te verminderen;
- 1 Bij de uiteindelijke besluitvorming door het bestuur over het delegeren van bevoegdheden in aan te passen reglementen, duidelijke criteria te hanteren en deze in de notulen vast te leggen voor het delegeren van bevoegdheden.

Het beleid van het bestuur

Oordeel

Het bestuur heeft het document missie, visie en strategie in maart 2021 verder aangescherpt. De VC stelt vast dat het bestuur probeert het document zo actueel mogelijk te houden. Dit geldt eveneens voor de overige beleidsdocumenten. De verschillende commissies en het bestuur zorgen op gestructureerde wijze voor het bijwerken van de verschillende beleidsdocumenten op basis van een jaarplan.

Aanbeveling:

Geen

Algemene gang van zaken in het fonds

Oordeel

De VC is van oordeel dat het bestuur 'in control' is. Het bestuur komt regelmatig bij elkaar. In 2021 waren er 10 bestuursvergadering en tweemaal een vergadering tussen het bestuur en DPD en tweemaal een overleg tussen het bestuur en het VO. De verschillende onderwerpen die in het bestuur worden besproken, worden gedegen voorbereid door de verschillende commissies. De goede voorbereiding in de commissie en de deelname daarin van bestuursleden maakt dat het bestuur in staat is een grote hoeveelheid onderwerpen op een efficiënte wijze af te handelen. Uit de zelfevaluatie komt naar voren dat het bestuur zelf van mening is dat op het punt van taakverdeling tussen commissies en focus in vergaderingen nog ruimte is voor verbetering. De evaluatie van dienstverleners is onderwerp geweest van de strategiedag van het bestuur op 28 september 2021. Daarnaast houden de verschillende commissies zich bezig met de voor hen relevantie uitbestedingspartijen.

Aanbeveling:

Geen

Beleggingsbeleid

Oordeel

De gestructureerde aanpak van het bestuur is ook terug te zien in het beleggingsbeleid: de in 2020 uitgevoerde ALM-studie is doorvertaald naar het strategisch beleggingsbeleid. De VC beoordeelt de continue aandacht voor ESG/MVB, alsmede het uitwerken van het beleid, ook als positief. Hoe de in 2021 opgestelde MVB uitgangspunten zich verhouden tot de algemene beleggingsuitgangspunten is de VC nog niet helder; tevens ontbreekt in de MVB uitgangspunten een perspectief op de eventuele rendementsconsequenties. De VC geeft m.b.t. de nog openstaande aanbeveling (in hoeverre de beleggingsportefeuille voldoet aan de risico-rendementsverwachtingen van het fonds) de suggestie om de samenstelling van de portefeuille en de kosten van beheer ervan af te zetten tegen de behaalde rendementen en die te vergelijken met externe benchmarks en andere fondsen (bijv. het jaarlijkse rendements-kosten vergelijk van LCP).

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- 1 De ESG/MVB uitgangspunten te integreren in de beleggingsuitgangspunten; de geïdentificeerde focusgebieden nader te concretiseren en over het ESG/MVB beleid structureel naar deelnemers te communiceren;
- 1 Bij het vaststellen in hoeverre de beleggingsportefeuille voldoet aan de risico-rendementsverwachtingen van het fonds de verhouding tussen rendement en kosten af te zetten tegen externe benchmarks en andere fondsen.

Adequate risicobeheersing en ERB

Oordeel

Het bestuur heeft de bevindingen uit het DNB onderzoek voortvarend opgepakt en ze kan de bevestiging van DNB eind 2021 dat het onderzoek formeel is afgesloten als een mooie mijlpaal beschouwen.

De VC stelt vast dat Integraal Risicomanagement goed is doorgevoerd in SPD, en oordeelt positief over de actieve opstelling van het gehele bestuur bij risicobeheersingsvraagstukken.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- 1 De ontwikkelingen m.b.t. het Accelerate traject bij APS nauwgezet en actief te volgen, en in test- en implementatiefase zeker te stellen dat aan de door het fonds gestelde functionaliteitseisen rond de integriteit van de pensioenadministratie, databeheer en -toegang wordt voldaan.

Evenwichtige belangenafweging

Oordeel

De VC vindt dat het in de tijd naar voren halen van de haalbaarheidstoets en het gebruik maken van onderscheid naar verschillende leeftijdscategorieën illustreert dat het bestuur er naar streeft om een zo zorgvuldig mogelijk tot besluitvorming te komen met daarbij aandacht voor de uitkomsten voor de verschillende leeftijdscategorieën. De VC is wel van mening dat het lastig is om met deze informatie te komen tot een belangenafweging tussen verschillende leeftijdscategorieën. Immers er zijn niet direct instrumenten voorhanden om bij te sturen. De VC adviseert het bestuur in overweging te nemen in hoeverre zij een haalbaarheidstoets het meeste geschikte instrument vindt om evenwichtigheid in beleid te beoordelen en in hoeverre er instrumenten voorhanden zijn om onevenwichtige uitkomsten bij te sturen. Een haalbaarheidstoets heeft een horizon van 60 jaar. Een ALM studie biedt meer flexibiliteit in termen van de onderzochte periode en de gebruikte parameters en biedt ruimte om met het strategie beleggingsbeleid bij te sturen.

Ten aanzien van het besluit rond het minimum voor de premiedekkingsgraad heeft het bestuur geprobeerd een de belangen zo evenwichtig mogelijk af te wegen. De VC stelt vast dat het afwegen van evenwichtigheid in een situatie van een premiedekkingsgraad van onder de 100% complex is, maar dat het bestuur gestreefd heeft om dat zo goed mogelijk te doen. Het bestuur heeft besloten om de mogelijkheid van compensatie van inactieven te gebruiken bij de invoering van het nieuwe pensioenstelsel, tenzij de wet dit verhindert. Dit voornemen illustreert naar de mening van de VC het streven van het bestuur om de belangen van de verschillende groepen zou goed mogelijk te behartigen. De VC is wel bezorgd dat de opeenstapeling van voornemens tot een steeds complexere afweging zal leiden de komende jaren. Bij invaren in het nieuwe pensioenstelsel zal per leeftijdscohort een berekening gemaakt moeten worden van het effect van invaren. Besluiten nu genomen komen daarmee per definitie naar boven en zullen deel uitmaken van het uiteindelijke besluit.

De VC stelt vast uit de notulen van de bestuursvergaderingen en uit de verslagen van de overleggen tussen het bestuur en het VO dat een breed scala aan onderwerpen naar voren komt en dat het bestuur streeft naar het geven van zo transparant mogelijke antwoorden en inzicht in de afwegingen van het bestuur. De VC stelt vast dat rond de discussie rond de premiedekkingsgraad er sprake is van een goede interactie tussen het VO en het bestuur.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- 1 Vast te stellen of de haalbaarheidstoets het meest geschikte instrument is om een oordeel te komen van een evenwichtige belangenafweging bij het premiebeleid;
- 1 Te komen tot een verdere verdieping over het proces bij invaren in het nieuwe pensioenstelsel. Meer inzicht in het proces van invaren, kan wellicht helpen bij de huidige besluitvorming rond de premiedekkingsgraad.

Communicatie

Oordeel

De VC constateert dat de Commissie Communicatie gestructureerd te werk gaat in de uitvoering van het communicatieplan. Met betrekking tot de voor 2022 gestelde doelen deelt de VC de aandacht voor pensioenakkoord en (maatschappelijk verantwoord) beleggen. De VC stelt voor om hieraan toe te voegen de "going concern" communicatie doelstellingen, zoals een regelmatige update van de (financiële) positie en ontwikkeling van het fonds, alsmede het bestaansrecht van het fonds. 2022 is het laatste jaar van het huidige meerjaren communicatieplan, en derhalve zou ook een update voor een nieuwe driejaarsperiode op de agenda moeten staan komend jaar.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- 1 Duidelijkheid te creëren in de verantwoordelijkheden met betrekking tot communicatie van het fonds, in relatie tot die van DPD;
- 1 Het huidige meerjaren-communicatieplan te evalueren, in de opmaat naar een geüpdatet plan voor de komende periode.

Naleving Code Pensioenfondsen

Oordeel

De VC stelt vast dat de naleving van de Code Pensioenfondsen zeer methodisch en systematisch op basis van een checklist door de Commissie Pensioen Fund Governance (PFG) wordt geëvalueerd, en dat de door de Commissie PFG gemaakte evaluatie door het Bestuur formeel is bekrachtigd.

Aanbeveling:

Geen

Cultuur en gedrag

Oordeel

De VC oordeelt positief over de zelfkritische houding van het bestuur, en de wil om continu te verbeteren. Kwetsbaarheden (bijvoorbeeld in de continuïteit van bestuur) worden geadresseerd. Met het beleggen van meer verantwoordelijkheden bij de verschillende commissies dient het bestuur zich bewust te blijven van zijn eindverantwoordelijkheid voor beleid en uitvoering daarvan.

Aanbeveling:

Geen

Opvolging van eerdere aanbevelingen van het interne toezicht

Oordeel

De VC is van oordeel dat het bestuur de in het vorig visitatierapport opgenomen aanbevelingen gestructureerd opvolging heeft gegeven. Van 11 van de 16 aanbevelingen is de opvolging afgerond.

Met betrekking tot ESG/MVB heeft zeker opvolging plaatsgevonden, ook in het kader van het DNB-onderzoek, en ook in 2022 zal dit punt aandacht blijven vergen.

Het herzien van het strategisch beleidsdocument is gepland voor verdere opvolging nu de Eigen Risico Beoordeling eind 2021 is afgerond.

De aanbeveling rond de rendementsverwachtingen van de beleggingsportefeuille wordt in 2022 verder opgepakt, net als een nieuwe opzet voor het integraal risicomanagement.

Met betrekking tot de risicoanalyse IT wacht het bestuur een eerste oordeel van de sleutelfunctiehouder interne audit af. Gezien de gestructureerde aanpak van het bestuur heeft de VC er vertrouwen in dat de nog in behandeling zijnde aanbevelingen goed worden afgewikkeld.

Aanbeveling:

Geen

De Visitatiecommissie:

Dhr. mr. A. van Coberen

Dhr. drs. J.P.B. Brand

Dhr. drs. H.J.W.M. Peters RBA, voorzitter

12 april 2022

JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

	2021	2020
ACTIVA		
Beleggingen voor risico pensioenfonds (1)	1.939.879	1.868.923
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen (2)	4.420	4.362
Vorderingen en overlopende activa (3)	234	216
Overige activa (4)	2.547	1.745
	<u>1.947.080</u>	<u>1.875.246</u>
PASSIVA		
Algemene reserve (5)	214.524	26.451
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds (6)	1.724.734	1.846.390
Overige schulden en overlopende passiva (7)	7.822	2.405
	<u>1.947.080</u>	<u>1.875.246</u>
	2021	2020
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad in %	112,4	101,4
Beleidsdekkingsgraad	107,8	98,2

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2021	2020
BATEN			
Bijdragen van deelnemers inclusief opslag termijnbetaling	(8)	38.342	26.361
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(9)	65.407	164.049
Overige baten	(10)	3	-
		<u>103.752</u>	<u>190.410</u>
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(11)	35.391	33.609
Pensioenuitvoeringskosten	(12)	2.504	2.494
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(13)		
Pensioenopbouw		50.356	39.266
Rentetoevoeging		-9.971	-5.364
Pensioenuitkeringen		-35.323	-33.549
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		484	-1.174
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-96	115
Wijziging marktrente		-121.568	220.158
Wijziging actuariële uitgangspunten		-	-12.167
Toevoeging in verband met kosten		-	1.331
Overige wijzigingen		-5.538	-1.173
		<u>-121.656</u>	<u>207.443</u>
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	(14)	-58	407
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	(15)	86	-160
Herverzekeringen	(16)	-588	-690
Overige lasten	(17)	-	46
		<u>-84.321</u>	<u>243.149</u>
Saldo van baten en lasten		<u><u>188.073</u></u>	<u><u>-52.739</u></u>

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2021	2020
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	<u>188.073</u>	<u>-52.739</u>

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2021	2020
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico pensioenfonds	38.675	26.932
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	414	204
Betaalde pensioenuitkeringen	-35.353	-33.573
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	932	490
Betaalde waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	-466	-35
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.473	-2.713
Overige baten en lasten	3	-46
	<u>1.732</u>	<u>-8.741</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	4.541.395	3.922.184
Betaald inzake aankopen beleggingen	-4.548.991	-3.923.164
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	8.866	9.420
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-114	2.227
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-2.086	-1.429
	<u>-930</u>	<u>9.238</u>
Mutatie liquide middelen	<u>802</u>	<u>497</u>
Samenstelling geldmiddelen		
	2021	2020
Liquide middelen per 1 januari	1.745	1.248
Mutatie liquide middelen	802	497
Liquide middelen per 31 december	<u>2.547</u>	<u>1.745</u>

4 ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41178388, statutair gevestigd te Utrecht en kantoorhoudende aan de Spoorlaan 298 te Tilburg, is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en dan in het bijzonder RJ 610 pensioenfondsen. De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2021	31-12-2020
US Dollar	1,14	1,22
Britse Pond	0,84	0,90
Japanse Yen	130,95	126,33
Zwitserse Frank	1,04	1,08
Deense Kroon	7,44	7,44
Noorse Kroon	10,03	10,48
Zweedse Kroon	10,30	10,05

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Algemeen

In overeenstemming met de Wet verplichte beroepspensioenregeling worden beleggingen gewaardeerd op reële waarde. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld vindt waardering plaats op basis van rekenmodellen.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het pensioenfonds afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de reële waarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers, verhoogd met de lopende intrest.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het pensioenfonds laatste afgegeven intrinsieke waarde.

Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen reële waarde. Indien de waarde van een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Overige beleggingen

Onder overige beleggingen worden opgenomen die beleggingen die niet als een van de hiervoor opgesomde beleggingen geïnclassificeerd kunnen worden. Tevens worden onder de overige beleggingen opgenomen nog af te wikkelen beleggingstransacties en liquide middelen die beheerd worden door de vermogensbeheerder.

De overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Na eerste verwerking zijn vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Overige activa

De overige activa bestaan uit de liquide middelen. Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn en niet het karakter van beleggingen hebben. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Verwezen wordt verder naar de prijsgrondslagen voor vreemde valuta.

Algemene reserve

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

In de actuariële en bedrijfstechnische nota wordt gesproken van het vereist eigen vermogen en een vrij vermogen. Het vereist eigen vermogen is gelijk aan de voorziening pensioenverplichtingen, tegenwoordig technische voorzieningen genoemd, vermeerderd met de benodigde buffer om te voldoen aan de wettelijke zekerheidsmaat van 97,5%. Deze buffer wordt aangeduid als vereist eigen vermogen.

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke toezeggingen van toeslagverlening. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Bij de berekening van de technische voorziening is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of een toeslag wordt verleend op de opgebouwde pensioenaanspraken. Alle per balansdatum bestaande besluiten van toeslagverlening (ook voor besluiten van toeslagverlening na balansdatum voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn in de berekening begrepen.

Bij de berekening van de voorziening voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt rekening gehouden met premievrije toekomstige pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De technische voorzieningen zijn vastgesteld met de volgende actuariële berekeningsgrondslagen:

Rekenrente

Rentetermijnstructuur op basis van de rentetermijnstructuur die door DNB per deze datum is gepubliceerd. Deze rentetermijnstructuur is vastgesteld met gebruikmaking van de Ultimate Forward Rate (UFR). Het hanteren van de UFR houdt in dat voor looptijden van 21 jaar en langer een aangepaste rentetermijnstructuur wordt gehanteerd. Per 31 december 2021 was de gemiddelde rekenrente voor de vaststelling van de verplichtingen 0,57% (31 december 2020: 0,19%).

Sterftekansen

Conform de Prognosetafel AG2020, startjaar 2022 (2020: Prognosetafel AG2020, startjaar 2021), met een voor hoofdverzekerden en medeverzekerden pensioenfondsspecifieke ervaringssterfte gebaseerd op het Willis Towers Watson 2020 ervaringssterftemodel-individueel.

Gehuwdheidsfrequentie

"CBS uitgebreid", zoals door WTW afgeleid uit de CBS data 2020. De partnerfrequentie voor mannelijke deelnemers is op basis van fondskarakteristieken vermenigvuldigd met 125%.

Na ingang van het pensioen wordt het bepaalde-man/vrouw-systeem toegepast op basis van de werkelijke situatie.

Leeftijden

De leeftijd wordt in maanden nauwkeurig bepaald. De vrouwelijke partner/deelnemer wordt verondersteld drie jaar jonger te zijn dan haar mannelijke deelnemer/partner.

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen

Voor niet ingegaan latent wezenpensioen wordt een voorziening getroffen ad 3% op de netto technische voorzieningen voor opgebouwd nabestaandenpensioen van niet-ingegane.

Excassokosten

Voor het dekken van toekomstige kosten die samenhangen met het uitkeren van pensioen wordt de technische voorziening verhoogd met een opslag van 3,5% van de netto technische voorzieningen.

IBNR-voorziening

Ter dekking van nog niet ingegane arbeidsongeschiktheidsschades wordt een voorziening arbeidsongeschiktheidsrisico's (IBNR) aangehouden om de verwachte schades te dekken voor deelnemers die op balansdatum ziek zijn en aan wie naar verwachting ná balansdatum premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid zal worden verleend. De hoogte van deze voorziening is gelijk aan de over de laatste 2 jaar betaalde risicopremie voor deze vrijwillige arbeidsongeschiktheidsdekking.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Herverzekering

Het aandeel van de herverzekeraar in de voorziening pensioenverplichtingen heeft betrekking op de wegens arbeidsongeschiktheid van deelnemers van de herverzekeraar te ontvangen uitkeringen. Het bedrag wordt berekend op 100% (2020: 80%) van de netto contante waarde van de in de toekomst te ontvangen uitkeringen van de herverzekeraar. De contante waarde wordt berekend tegen dezelfde grondslagen als van toepassing op de voorziening pensioenverplichtingen (echter zonder opslag voor toekomstige excasso kosten). Verder wordt rekening gehouden met een onvoorwaardelijke stijging van de uitkeringen met respectievelijk 3% en 5%.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Bijdragen van deelnemers

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt verstaan alle aan het boekjaar toe te rekenen inkomsten uit beleggingen, zijnde dividend van aandelen en de aan het boekjaar toe te rekenen rentebedragen van vastrentende beleggingen. Onder indirecte beleggingsopbrengsten wordt verstaan de verandering in de waarde van beleggingen. Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies en valutaverschillen.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer vallen alle kosten die het pensioenfonds maakt voor het beheer van de beleggingen, met uitzondering van transactiekosten. Transactiekosten zijn de externe kosten die gemaakt zijn om een (beleggings-)transactie tot stand te brengen en uit te voeren.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen

Pensioenopbouw

Pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken toegekend in het verslagjaar.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo boekjaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorzieningen betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging marktrente (inclusief eerste stap UFR)

Jaarlijks wordt per 31 december de reële waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Mutatie technische voorzieningen uit hoofde van wijziging actuariële uitgangspunten heeft betrekking op de aanpassing van de overlevingstafels.

Toevoeging in verband met kosten

De toevoeging aan de technische voorziening in verband met de benodigde excasso-opslag over de pensioenopbouw.

Overige wijzigingen

De onder deze post opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de kanssystemen.

Saldo overdracht van rechten voor risico pensioenfonds

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

TOELICHTING KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Verwezen wordt verder naar de prijsgrondslagen voor vreemde valuta.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten*	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2021	258.792	498.389	825.496	245.403	40.620	1.868.700
Aankopen	370.323	119	396.210	3.595.589	186.750	4.548.991
Verkopen	-371.918	-91.895	-368.312	-3.506.447	-202.823	-4.541.395
Overige mutaties	116	-	-257	-9	264	114
Waardemutaties	39.115	126.696	187	-107.669	288	58.617
Stand per 31 december 2021	<u>296.428</u>	<u>533.309</u>	<u>853.324</u>	<u>226.867</u>	<u>25.099</u>	<u>1.935.027</u>

Derivaten met een negatieve waarde, verantwoord onder overige schulden

4.852

1.939.879

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten*	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	250.951	424.465	880.786	132.489	24.593	1.713.284
Aankopen	18.401	43.357	359.049	3.296.707	205.650	3.923.164
Verkopen	-2.825	-10.091	-427.078	-3.294.808	-187.382	-3.922.184
Overige mutaties	407	-273	-746	-692	-923	-2.227
Waardemutaties	-8.142	40.931	13.485	111.707	-1.318	156.663
Stand per 31 december 2020	<u>258.792</u>	<u>498.389</u>	<u>825.496</u>	<u>245.403</u>	<u>40.620</u>	<u>1.868.700</u>

Derivaten met een negatieve waarde, verantwoord onder overige schulden

223

1.868.923

*De hoge omvang van de aan- en verkopen van derivaten wordt veroorzaakt door de afdekking van het valutarisico. Hiervoor worden valuta forwards (derivaten) gebruikt die iedere 3 maanden worden doorgerold.

Overige mutaties zijn mutaties die niet het gevolg zijn van aankopen, verkopen en waardemutaties en wel betrekking hebben op mutaties in beleggingsdebiteuren, -crediteuren en liquide middelen beheerd door de vermogensbeheerder.

Reële waarde

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het pensioenfonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor een gedeelte van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen.

Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten, zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, opgave reële modellen, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Het fonds belegt zelf in beleggingsfondsen, maar met het oog op de transparantie inzake de beleggingen is de informatie in deze toelichting gebaseerd op de beleggingen in de portefeuilles van deze beleggingsfondsen. Deze beleggingsfondsen worden gewaardeerd op basis van de intrinsieke waarde (NAV) zoals bepaald door de vermogensbeheerders.

Op basis van de Richtlijn 290 inzake de toelichting op gehanteerde waarderingsystematiek is onderstaande tabel opgenomen.

	Genoteerde marktprijzen	NCW- berekeningen	Intrinsieke waarde	Andere methode	Totaal
Per 31 december 2021					
Vastgoedbeleggingen	-	-	295.897	531	296.428
Aandelen	456.928	-	76.381	-	533.309
Vastrentende waarden	584.354	171.508	96.767	695	853.324
Derivaten	-	226.736	-	131	226.867
Overige beleggingen	-	-	24.794	305	25.099
Totaal	1.041.282	398.244	493.839	1.662	1.935.027

De derivaten met een negatieve waarde ad € 4.852 zijn in deze opstelling gesaldeerd met de derivaten met een positieve waarde. De bedragen opgenomen onder andere methode bestaan uit liquide middelen, beleggingsdebiteuren en -crediteuren.

	Genoteerde marktprijzen	NCW- berekeningen	Intrinsieke waarde	Andere methode	Totaal
Per 31 december 2020					
Vastgoedbeleggingen	-	-	258.377	415	258.792
Aandelen	1	-	498.388	-	498.389
Vastrentende waarden	278.207	261.008	285.545	736	825.496
Derivaten	-	245.263	-	140	245.403
Overige beleggingen	-	-	40.579	41	40.620
Totaal	278.208	506.271	1.082.889	1.332	1.868.700

De derivaten met een negatieve waarde ad € 223 zijn in deze opstelling gesaldeerd met de derivaten met een positieve waarde. De bedragen opgenomen onder andere methode bestaan uit liquide middelen, beleggingsdebiteuren en -crediteuren.

Schatting van reële waarde

Schattingen van de reële waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen derhalve niet met precisie worden vastgesteld.

De belangrijkste gehanteerde methoden en veronderstellingen voor het schatten van de reële waarde van financiële instrumenten is voor de vastrentende waarden en derivaten de rentevoet per 31 december.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Specificatie vastgoed beleggingen naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	295.897	258.377
Beleggingsdebiteuren	531	415
	<u>296.428</u>	<u>258.792</u>

De vastgoedbeleggingen betreffen participaties in vastgoedmaatschappijen.

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Specificatie naar soort:		
Zelfstandig beursgenoteerde aandelen	1	1
Aandelenbeleggingsfondsen	531.354	496.654
Private equity	1.954	1.734
	<u>533.309</u>	<u>498.389</u>

Per balansdatum zijn er geen effecten uitgeleend (bruikleen/security lending).

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Specificatie naar soort:		
Obligaties	178.028	139.337
Credit funds	93.285	108.660
Covered fondsen	28.350	29.950
Obligatiebeleggingsfondsen	285.051	285.545
Hypotheekfondsen	267.915	261.008
Overige	-	259
Beleggingsdebiteuren	695	737
	<u>853.324</u>	<u>825.496</u>

Per balansdatum zijn er geen effecten uitgeleend (bruikleen/security lending).

Derivaten

	31-12-2021	31-12-2020
Specificatie naar soort:		
Derivaten	226.736	245.263
Beleggingscrediteuren	-100	-
Liquide middelen	205	140
Beleggingsdebiteuren	26	-
	<u>226.867</u>	<u>245.403</u>

De derivatenposities per 31 december 2021:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Valutaforward	440.747	1.586	4.852
Renteswaps	683.255	230.002	-
Futures	4.541	-	-
Liquide middelen	-	131	-
		<u>231.719</u>	<u>4.852</u>

De reële waarde is de waarde als het contract ultimo jaar zou worden verkocht of teruggedraaid.

Margin calls op derivaten worden dagelijks dan wel wekelijks door middel van kasgeld en kasgeld-equivalenten afgerekend.

In verband met uitstaande derivatencontracten zijn staatsobligaties als collateral geleverd ad €3,5 miljoen (2020: €8,5 miljoen collateral ontvangen).

De derivatenposities per 31 december 2020:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Valutaforward	394.768	8.572	223
Renteswaps	623.883	236.914	-
Futures	13.500	-	-
Liquide middelen	-	140	-
		<u>245.626</u>	<u>223</u>

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Specificatie naar soort:		
Infrastructuur	5.639	5.509
Geldmarktbeleggingsfondsen	19.155	35.070
Liquide middelen	305	41
	<u>25.099</u>	<u>40.620</u>

2. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Verloopoverzicht herverzekeringsdeel technische voorzieningen:		
Stand per 1 januari	4.362	4.769
Benodigde interest	-21	-14
Wijziging marktrente	909	151
Vrijval uitkeringen	-724	-571
Overige	-106	27
	<u>4.420</u>	<u>4.362</u>

Nagenoeg de gehele vordering heeft een looptijd langer dan één jaar.

3. Vorderingen en overlopende activa

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Belastingdienst inzake teruggevorderde omzetbelasting	62	53
Vooruitbetaalde kosten	172	-
Verzekeringsmaatschappijen	-	163
	<u>234</u>	<u>216</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

4. Overige activa

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Liquide middelen	<u>2.547</u>	<u>1.745</u>

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn en niet het karakter van beleggingen hebben.

5. Algemene reserve

Stand per 1 januari 2021	26.451
Uit bestemming saldo van baten en lasten	188.073
Stand per 31 december 2021	<u>214.524</u>

Stand per 1 januari 2020	79.190
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-52.739
Stand per 31 december 2020	<u>26.451</u>

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	1.939.258	112,4	1.872.841	101,4
Af: technische voorzieningen	1.724.734	100,0	1.846.390	100,0
Eigen vermogen	214.524	12,4	26.451	1,4
Af: vereist eigen vermogen	276.189	16,0	308.234	16,7
Vrij vermogen	-61.665	-3,6	-281.783	-15,3
Minimaal vereist eigen vermogen	72.439	4,2	77.548	4,2
Actuele dekkingsgraad		112,4		101,4
Beleidsdekkingsgraad		107,8		98,2
Reële dekkingsgraad		87,5		80,7

Conform artikel 126 en 127 van de Wvb stelt het pensioenfonds het minimaal vereist eigen vermogen en vereist eigen vermogen vast.

Het pensioenfonds stelt het vereist eigen vermogen zodanig vast dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Sinds het ontstaan van de financiële crisis in 2008 verkeert SPD in een tekort.

Per 31 december 2021 was de beleidsdekkingsgraad van SPD 107,8% en lag daarmee boven de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,2%, maar onder de vereiste dekkingsgraad van 116,0%. SPD heeft daarom in maart 2022 opnieuw een actualisatie van het herstelplan ingediend bij DNB. Op 19 mei 2022 heeft DNB ingestemd met het herstelplan van SPD. Uit het verloop van het herstelplan blijkt dat SPD binnen de gestelde termijnen (10 jaar) uit herstel zal zijn. Het uitgangspunt bij het herstelplan 2022 is de financiële positie per 31 december 2021. Dit betekent dat de wijziging van de Ultimate Forward Rate (UFR) per 1 januari 2022 niet is verwerkt in het herstelplan 2022 omdat deze conform de wettelijke vereisten is gebaseerd op de rentetermijnstructuur per 31 december 2021. Bij de berekening worden de maximale parameters voor verwacht rendement gehanteerd.

Indien de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds op zes achtereenvolgende meetmomenten lager is dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen én voorts de actuele dekkingsgraad op dat moment eveneens lager is dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist vermogen dient het fonds op grond van artikel 135 van de Wvb een korting door te voeren. Aangezien het fonds uit het dekkingstekort is, is deze maatregel voorlopig niet van toepassing.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2021	2020
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	101,4	104,8
Premie	-0,9	-1,1
Uitkeringen	-	0,1
Toeslagverlening	-	-
Verandering van de rentetermijnstructuur	7,1	-12,4
Rendement op beleggingen	4,1	10,4
Overig	0,4	0,9
Kruiseffecten	0,3	-1,3
Dekkingsgraad per 31 december	112,4	101,4

6. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	Pensioen- verplichting
Stand per 1 januari 2021	1.846.390
Mutatie boekjaar	-121.656
Stand per 31 december 2021	1.724.734
	Pensioen- verplichting
Stand per 1 januari 2020	1.638.947
Mutatie boekjaar	207.443
Stand per 31 december 2020	1.846.390

De specificatie van de mutatie van de technische voorzieningen is toegelicht in de staat van baten en lasten (13).

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	31-12-2021		31-12-2020	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers	4.484	899.445	4.357	984.031
Gewezen deelnemers	1.249	153.455	1.254	162.306
Gewezen deelnemers met uitstel ingang pensioen	56	26.116	60	32.530
Pensioengerechtigden	1.871	645.718	1.806	667.523
	7.660	1.724.734	7.477	1.846.390

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

SPD is een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub j van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1975 en is vastgelegd in het pensioenreglement. Het pensioenreglement is voor het laatst gewijzigd per 8 december 2020. De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb.

Deelnemer is iedere dierenarts die als zodanig - hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband -praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk, op 31 december 2006 nog geen 60 jaar was, en de vijftienjarige leeftijd nog niet heeft bereikt. Ook wanneer een dierenarts werkt als invaller, waarnemer of uitzendkracht voldoet hij aan de voorwaarden van deelname.

De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb. Dat betekent dat de hoogte van de pensioenpremie het uitgangspunt is voor de berekening van de pensioenopbouw van de individuele deelnemer. De door de actieve deelnemer betaalde premie wordt in eerste instantie aangewend voor de inkoop van ouderdomspensioen, ingaande bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd, partnerpensioen (70% van het ouderdomspensioen) en wezenpensioen (20% van het partnerpensioen, tot 21 jaar).

Jaarlijks vooraf worden door het bestuur van het pensioenfonds nieuwe pensioeninkoopprijsfactoren vastgesteld op grond van een advies van de actuaris van het pensioenfonds. Deze pensioeninkoopprijsfactoren gelden ongewijzigd vanaf 1 januari van een boekjaar voor dat gehele jaar. De pensioeninkoopprijsfactoren worden door de actuaris berekend. De uitgangspunten en/of berekeningsgrondslagen staan opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van het pensioenfonds.

Toeslagverlening

SPD heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op de ambitie om de pensioenen waardevast te houden. Indien het bestuur een toeslag toekent, wordt deze per 1 januari van het jaar toegekend. De daarbij gehanteerde maatstaf is de prijsinflatie op basis van de consumenten prijsindex (afgeleid) over de direct voorafgaande periode juli - juli. De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Voor de toeslag per 1 januari van het jaar wordt gekeken naar de financiële positie ultimo september van het daaraan voorafgaande jaar. Er bestaat geen recht op toeslagen en er wordt hiervoor geen reserve aangehouden. Er zal alleen toeslagverlening plaats kunnen vinden, voor zover dit toekomstbestendig is. Dat wil zeggen dat de financiële positie van het pensioenfonds zodanig is dat het te verlenen toeslagpercentage ook naar verwachting in de toekomst uitgekeerd zal kunnen worden.

7. Overige schulden en overlopende passiva

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
Uitkeringen	34	12
Derivaten met een negatieve waarde, verantwoord onder overige schulden	4.852	223
Inhoudingen uitkeringen	738	722
Vooruitontvangen premie	1.088	755
Verzekeringsmaatschappijen	182	-
Te betalen kosten	892	691
Nog te verwerken inkomende waarde-overdrachten	36	2
	<u>7.822</u>	<u>2.405</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Uit het navolgende overzicht blijkt dat het pensioenfonds over minder vermogen beschikt dan vereist.

	31-12-2021	31-12-2020
Het tekort op FTK grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	1.724.734	1.846.390
Buffers:		
S1 Renterisico	23.851	8.502
S2 Risico zakelijke waarden	203.154	220.148
S3 Valutarisico	77.347	83.376
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	74.146	105.368
S6 Verzekeringstechnisch risico	51.046	54.830
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	-	-
Diversificatie effect	-153.355	-163.990
Totaal S (vereiste buffers)	276.189	308.234
Vereist vermogen (art. 127 Wvb)	2.000.923	2.154.624
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	1.939.258	1.872.841
Tekort	-61.665	-281.783

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de buffers is uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

De risico's S4 en S10 zijn beoordeeld en dermate gering geacht, dat deze op nihil zijn gesteld. S7, S8 en S9 moeten op basis van wettelijke regels in deze formule op 0 gesteld worden.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico's (S1 - S4)

Marktrisico / Balansrisico

Waardefluctuaties van beleggingen kunnen elkaar versterken of werken juist diversifiërend. Om die reden wordt het risico van marktwaardebewegingen op totaalniveau getoetst.

S1 Renterisico

Een pensioenfonds loopt renterisico doordat de waarde van de verplichtingen van het pensioenfonds anders op renteveranderingen reageert dan de waarde van de beleggingen.

Beheersmaatregelen:

- 1 Op basis van het risicoprofiel wordt het renterisico gedeeltelijk afgedekt;
- 1 De netto impact van renteveranderingen op de dekkingsgraad wordt in kwartaal- en risicorapportages inzichtelijk gemaakt.
- 1 Het renterisico wordt gemonitord als onderdeel van markt-/balansrisico

De duration is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van obligaties en is gevoelig voor vier factoren, met name de looptijd, aflossing en couponbetalingen en het intrest niveau. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	31-12-2021		31-12-2020	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	853.324	5,6	825.496	5,4
Duration van de totale portefeuille (na derivaten)	1.935.027	10,4	1.868.700	11,2
Technische voorzieningen	1.724.734	20,1	1.846.390	20,5

Op balansdatum is de duration van de beleggingen (voor derivaten) korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt en hierdoor de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit gebeurt binnen het pensioenfonds door middel van een combinatie van renteswaps of swaptions, de hierboven toegelichte dynamische afdekkingsstrategie. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het pensioenfonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het pensioenfonds aan de tegenpartij betaalt.

Met een swaption kan het pensioenfonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het pensioenfonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit-, tegenpartij- en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	161.706	19,0	198.673	24,1
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	223.569	26,2	205.433	24,9
Resterende looptijd > 5 jaar	468.049	54,8	421.390	51,0
	<u>853.324</u>	<u>100,0</u>	<u>825.496</u>	<u>100,0</u>

S2 Risico zakelijke waarden

Dit is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die worden veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt door het pensioenfonds gemitigeerd door diversificatie.

Beheersmaatregelen:

- 1 Het zakelijke waarden risico wordt in de ALM vastgesteld door middel van de gewenste allocatie naar zakelijke waarden aan de hand van het risicoprofiel.
- 1 De allocatie naar zakelijke waarden(risico) wordt in de portefeuilleconstructie verder verfijnd.
- 1 Het zakelijke waardenrisico wordt gemonitord als onderdeel van markt-/balansrisico.

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	83.838	28,3	80.083	30,9
Noord-Amerika	212.059	71,5	178.294	68,9
Beleggingsdebiteuren	531	0,2	415	0,2
	<u>296.428</u>	<u>100,0</u>	<u>258.792</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar sector:				
Basismaterialen	23.574	4,4	23.666	4,8
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	75.893	14,2	70.574	14,2
Industrie	45.116	8,6	41.992	8,4
Handel	100.462	18,8	101.350	20,3
Telecommunicatie	47.691	8,9	49.274	9,9
Energie	17.083	3,2	14.624	2,9
Technologie	130.798	24,5	114.390	23,0
Gezondheidszorg	63.427	11,9	59.399	11,9
Nutsbedrijven	9.820	1,8	10.032	2,0
Diversen	19.445	3,7	13.088	2,6
	<u>533.309</u>	<u>100,0</u>	<u>498.389</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	82.719	15,5	77.266	15,5
Noord-Amerika	332.791	62,4	285.398	57,3
Wereldwijd	1.954	0,4	1.734	0,4
Emerging markets	66.169	12,4	81.874	16,4
Asia Pacific	41.196	7,7	43.443	8,7
Australië	8.480	1,6	8.674	1,7
	<u>533.309</u>	<u>100,0</u>	<u>498.389</u>	<u>100,0</u>

S3 Valutarisico

SPD belegt in verschillende beleggingen die in buitenlandse valuta genoteerd zijn. Hierdoor loopt SPD valutarisico. Valutarisico is het risico dat de buitenlandse valuta's dalen en de beleggingen omgerekend in euro in waarde dalen. De belangrijke buitenlandse valuta waarin belegd wordt, zijn de Amerikaanse dollar, Japanse yen en Britse pond. Het valutarisico van deze valuta binnen de portefeuille aandelen wereld wordt voor 75% afgedekt naar de euro. Voor de beleggingscategorieën vastgoed internationaal, global high yield, obligaties in opkomende markten (in harde valuta) en infrastructuur wordt het valutarisico volledig afgedekt. Andere valuta worden niet afgedekt. Er wordt gebruik gemaakt van fx-forward- en spotcontracten met verschillende tegenpartijen om het valutarisico te mitigeren. Looptijden tot maximaal 1 jaar zijn toegestaan. Er vindt spreiding over meerdere looptijden plaats om het liquiditeitsrisico te beheersen. Aansturing vindt plaats op maandbasis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta- derivaten	Nettopositie na afdekking 2021	Nettopositie na afdekking 2020
EUR	1.108.003	444.398	1.552.401	1.491.669
AUD	35.987	-	35.987	31.591
CHF	13.328	-	13.328	12.635
HKD	31.050	-	31.050	31.577
GBP	26.419	-28.080	-1.661	3.345
JPY	37.839	-29.339	8.500	13.424
NOK	891	-	891	843
USD	478.524	-386.979	91.545	84.311
Overige	202.096	-	202.096	199.305
	<u>1.934.137</u>	<u>-</u>	<u>1.934.137</u>	<u>1.868.700</u>

S5 Kredietrisico

Het risico dat een verlies optreedt als een kredietnemer zijn afgesproken betalingen niet nakomt of dat de kredietwaardigheid van een kredietnemer afneemt.

Beheersmaatregelen:

- 1 Kredietrisico wordt in de risicorapportage inzichtelijk gemaakt aan de hand van de ontwikkeling van de creditspread. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de basisportefeuille (staatsobligaties, niet-staatsobligaties en hypotheek) en de overige vastrentende waarden. Het pensioenfonds krijgt een waarschuwingssignaal wanneer de spreads zich buiten de vastgestelde bandbreedte begeven.
- 1 Het kredietrisico wordt gemonitord als onderdeel van markt-/balansrisico.
- 1 Binnen beleggingsportefeuilles zijn (in fonds- of mandaatrichtlijnen) limieten opgenomen op kredietwaardigheidsratings van beleggingen in instrumenten, landen en/of sectoren.

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	42.306	5,0	29.323	3,6
Basismaterialen	7.759	0,9	10.894	1,3
Olie en gas	15.803	1,9	20.393	2,5
Financiële instellingen	250.166	29,3	237.256	28,7
Handel	41.818	4,9	50.612	6,1
Beleggingsinstellingen	107.826	12,6	103.291	12,5
Andere instellingen	19.242	2,3	59.865	7,3
Industrie	21.202	2,5	23.335	2,8
Buitenlandse overheidsinstellingen	310.254	36,3	245.035	29,7
Nutsbedrijven	8.851	1,0	9.526	1,2
Technologie	6.245	0,7	8.379	1,0
Gezondheidszorg	10.380	1,2	15.883	1,9
Telecommunicatie	10.777	1,3	10.967	1,3
Beleggingsdebiteuren	695	0,1	737	0,1
	<u>853.324</u>	<u>100,0</u>	<u>825.496</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature markets	664.995	77,9	638.894	77,4
Emerging markets	187.634	22,0	185.865	22,5
Beleggingsdebiteuren	695	0,1	737	0,1
	<u>853.324</u>	<u>100,0</u>	<u>825.496</u>	<u>100,0</u>

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
AAA	135.663	15,9	108.504	13,1
AA	255.498	29,9	243.367	29,5
A	64.935	7,6	53.132	6,4
BBB	117.088	13,7	111.090	13,5
BB	74.102	8,7	63.526	7,7
B	52.278	6,1	48.135	5,8
CCC	19.721	2,3	18.152	2,2
CC	391	0,1	844	0,1
C	60	-	98	-
D	497	0,1	594	0,1
Not rated	133.091	15,6	178.054	21,6
	<u>853.324</u>	<u>100,0</u>	<u>825.496</u>	<u>100,0</u>

S6 Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van Prognosetafel AG2020 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico betekent dat het pensioenfonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico zijn op stop-lossbasis bij Zwitserleven ondergebracht.

S7 Liquiditeitsrisico

Het risico dat het pensioenfonds niet op korte termijn aan zijn betalingsverplichtingen en onderpand-verplichtingen uit hoofde van derivatencontracten kan voldoen.

Beheersmaatregelen:

- 1 Het liquiditeitsrisico wordt beheerst door voldoende onderpand beschikbaar te hebben voor OTC-derivaten, zodanig dat een extreme negatieve marktschok opgevangen kan worden.
- 1 Het liquiditeitsrisico wordt bewaakt met behulp van twee toetsen. Deze geven inzicht in de mate waarin de portefeuille over voldoende liquiditeit beschikt om bij extreme marktschokken voldoende onderpand te kunnen storten. Indien het pensioenfonds niet slaagt voor één of beide toetsen volgt advies vanuit de fiduciair beheerder.
- 1 Het pensioenfonds belegt op een verantwoord niveau in illiquide beleggingen.

S8 Concentratierisico

Door gebrekkige spreiding kan concentratierisico ontstaan waarbij verliezen optreden doordat een te grote gevoeligheid bestaat naar één regio, sector of marktpartij.

Beheersmaatregelen:

- 1 Het belegde vermogen wordt gespreid over verschillende beleggingscategorieën. Dit wordt binnen de beleggingsportefeuille verder uitgerold naar verschillende valuta, regio's en kredietwaardigheid.
- 1 Jaarlijks wordt de portefeuille gerebalanced naar de afgesproken gewichten zodat opgelopen concentraties van beleggingscategorieën worden teruggebracht.
- 1 Ter beheersing van het concentratierisico worden concentratielimieten (20%) voor landen en sectoren gehanteerd, wat als waarschuwingssignaal dient.

	31-12-2021	31-12-2020
Nederland	111.745	102.013
CCF Developed World (ESG Screened) Index Fund	456.927	408.608
CBRE GLOBAL INV. PARTN GLOBAL ALPHA FD CT3 TP1 ACC	212.059	178.294
Achmea IM 20 Year Overlay Fund	101.023	127.896
Achmea IM Global High Yield Fund EUR hedge	96.767	104.439
AeAM Dutch Mortgage Fund	96.408	95.576
Achmea IM 30 Year Overlay Fund	90.318	93.845
L&G EM Government Bond (USD) Index Fund	76.579	72.552
BlackRock MSCI Emerging Markets Free B	74.427	88.046
L&G EM Government Bond (Local Currency) Index Fund	65.084	61.452
Ninety One Emerging Markets LC Dynamic Debt Fund	46.620	47.102
Dynamic Credit Dutch Mortgage Fund inzake SPD	107.826	103.291
Stichting PVF Particuliere Hypotheken	63.681	62.140

S9 Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het pensioenfonds beheerd door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur door middel van de SLA- en ISAE-3402-rapportages.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het pensioenfonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het pensioenfonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het pensioenfonds gebruikt derivaten voor de volgende doeleinden:

- voor de efficiënte sturing van de vastrentende portefeuilles worden (opties op) futures en Credit Default Swaps gebruikt;
- voor de efficiënte sturing van de aandelenportefeuilles worden futures en Exchange Trades Funds (ETF's) gebruikt;
- voor de afdekking van het valutarisico worden valutatermijncontracten en swaps gebruikt;
- voor de afdekking van het renterisico worden renteswaps en swaptions gebruikt;
- voor Tactische Asset Allocatie worden futures, Exchange Trades Funds (ETF's) en swaps gebruikt.

S10 Actief beheerrisico

Met actief risico wordt bedoeld de mate waarin de daadwerkelijke performance afwijkt van de strategische benchmark. Beheersmaatregelen:

- 1 Het actief beheer risico wordt beheerd door middel van limieten op de tracking error bij actieve mandaten. Hiermee wordt de afwijking ten opzichte van de benchmark gelimiteerd.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Transacties met bestuurders

Er zijn geen leningen verstrekt aan noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Met Achmea Pensioenservices N.V. heeft het pensioenfonds een administratieovereenkomst afgesloten voor de periode 2018 tot en met 2022. De jaarlijks te betalen vergoeding bedraagt circa € 1,4 miljoen. De totale toekomstige verplichting die hieruit voortvloeit bedraagt circa € 1,4 miljoen.

Met Achmea Investment Management heeft het fonds per 1 januari 2015 een vermogensbeheerovereenkomst en een fiduciair pensioenmanagement overeenkomst voor onbepaalde tijd afgesloten. De toekomstige, jaarlijkse verplichting die hieruit voortvloeit wordt geschat op € 1,8 miljoen. Deze kosten zijn afhankelijk van de omvang van het belegd vermogen.

Verder staat eind 2021 nog een bedrag uit van € 1,6 miljoen uit aan toegezegde beleggingen in het Interpolis Pensioenen Private Equity Fund en Achmea Infrastructure Pool (eind 2020 was dit € 1,7 miljoen).

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Nieuwe (gewijzigde) UFR-methodiek geldend vanaf 1 januari 2022

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2021 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft.

Als de dekkingsgraad ultimo 2021 reeds gebaseerd zou zijn op de nieuwe UFR parameters die van toepassing zijn in 2022 dan zou de actuele dekkingsgraad 111,5% bedragen in plaats van 112,4%.

Oorlog in Oekraïne vanaf februari 2022

Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne in. Deze oorlog heeft enorme gevolgen voor Oekraïne en indirect ook voor de hele wereld. SPD belegt voor een zeer klein deel van haar portefeuille in Rusland, Belarus en Oekraïne. Ultimo verslagjaar (per 31 december 2021) was dit 0,72% van het totale belegd vermogen. Op 24 februari 2022 was dit 0,8%. Op 29 april was dit gedaald naar 0,27%.

Als reactie op de inval zijn vergaande economische sancties aangekondigd door bepaalde landen en internationale organisaties tegen Russische entiteiten en personen. SPD heeft geen deelnemers die op de sanctielijsten staan en houdt zich aan de sanctiemaatregelen welke van kracht zijn geworden ten aanzien van de beleggingsportefeuille.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

8. Bijdragen van deelnemers inclusief opslag termijnbetaling

	2021	2020
Feitelijke premie	37.962	25.971
Opslag termijnbetaling	380	390
	<u>38.342</u>	<u>26.361</u>

De kostendeekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 125 van de Wvb zijn als volgt:

	2021	2020
Kostendeekkende premie	62.041	48.816
Gedempte kostendeekkende premie	37.871	24.965
Feitelijke premie	37.962	25.971

Op grond van artikel 123 lid 2 Wet verplichte beroepspensioenregeling mag de kostendeekkende premie worden gedempt. Het pensioenfonds maakt met ingang van 1 januari 2012 gebruik van deze mogelijkheid. De gedempte kostendeekkende premie wordt vanaf 2016 vastgesteld op basis van een disconteringscurve die gebaseerd is op de maximale rendementen zoals vermeld in de regeling pensioenwet.

De samenstelling van de kostendeekkende premie is als volgt:

	2021	2020
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	52.076	40.597
Opslag voor uitvoeringskosten	1.268	1.318
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	8.697	6.901
	<u>62.041</u>	<u>48.816</u>

De samenstelling van de gedempte kostendeekkende premie is als volgt:

	2021	2020
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	20.734	13.916
Opslag voor uitvoeringskosten	1.268	1.318
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	3.463	2.366
Voorwaardelijke onderdelen	12.406	7.365
	<u>37.871</u>	<u>24.965</u>

Bij de gedempte kostendeekkende premie dient rekening te worden gehouden met het maximum van:

- de prijsinflatie door middel van een afslag op het netto beleggingsrendement (A), of
- de solvabiliteitsopslag op basis van het percentage vereist eigen vermogen (B).

In 2021 en 2020 is A hoger dan B.

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2021	2020
Premie volgens beschikbare premiestaffel	37.036	25.325
Premie voor vrijwillige verzekering PVI	926	646
	<u>37.962</u>	<u>25.971</u>

9. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2021	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer*	Totaal
Vastgoedbeleggingen	2.822	39.115	-	41.937
Aandelen	31	126.696	-141	126.586
Vastrentende waarden	5.971	187	-102	6.056
Derivaten	-	-107.669	-7	-107.676
Overige beleggingen	66	288	-89	265
Overige opbrengsten en kosten	-23	-	-1.738	-1.761
	<u>8.867</u>	<u>58.617</u>	<u>-2.077</u>	<u>65.407</u>
2020	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer*	Totaal
Vastgoedbeleggingen	2.941	-8.142	-	-5.201
Aandelen	-242	40.931	-201	40.488
Vastrentende waarden	6.719	13.485	-5	20.199
Derivaten	-	111.707	-6	111.701
Overige beleggingen	21	-1.318	-74	-1.371
Overige opbrengsten en kosten	-19	-	-1.748	-1.767
	<u>9.420</u>	<u>156.663</u>	<u>-2.034</u>	<u>164.049</u>

*In tegenstelling tot de in het bestuursverslag opgenomen paragraaf "kostentransparantie" zijn hier alleen de kosten van vermogensbeheer opgenomen die SPD op factuurbasis heeft betaald. Deze kosten bestaan uit onder andere uit kosten vermogensbeheerder, beheerkosten en kosten beleggingscommissie.

10. Overige baten

	2021	2020
Correcties voorgaande jaren	<u>3</u>	<u>-</u>

11. Pensioenuitkeringen

	2021	2020
Ouderdomspensioen	29.589	28.095
Partnerpensioen	5.736	5.438
Wezenpensioen	64	62
Afkopen	2	14
	<u>35.391</u>	<u>33.609</u>

De post afkopen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 503,24 (2020: € 497,29) per jaar overeenkomstig de Wvb (artikel 77-80).

De toeslag van de uitkeringen per 1 januari 2021 zoals vastgesteld door het bestuur is nihil (1 januari 2020: nihil).

12. Pensioenuitvoeringskosten

	2021	2020
Administratiekosten	1.599	1.589
Accountantskosten	60	67
Advieskosten	199	227
Bestuurskosten en kosten verantwoordingsorgaan	341	341
Porti- en drukwerkkosten	25	18
Bijdrage toezicht	58	59
Overige kosten	222	193
	<u>2.504</u>	<u>2.494</u>

Ingevolge artikel 382a Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek wordt gemeld dat de honoraria betaald aan het BDO-netwerk als volgt zijn samengesteld:

	2021	2020
Controle van de jaarrekening en DNB staten	58	67
Fiscale advisering	-	62
Advisering over risicobeheersing	-	15
	<u>58</u>	<u>144</u>

BDO Audit & Assurance B.V. treedt op als onafhankelijke externe accountant van het pensioenfonds. Het honorarium van de accountantscontrole bedraagt € 58. Naast de accountantscontrole verricht BDO Audit & Assurance B.V. geen andere diensten voor het pensioenfonds.

Overeenkomstig artikel 104 van de Wvb wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

Bezoldiging Personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn evenals vorig jaar geen werknemers in dienst.

Bezoldiging bestuurders

In 2021 is voor een totaalbedrag van € 287.520 (2020: € 303.293) aan presentiegelden en onkostenvergoedingen aan de bestuurders en de leden van het verantwoordingsorgaan uitgekeerd.

Het onder uitvoeringskosten opgenomen bedrag van € 341.000 is hoger omdat hierin ook andere kosten zoals kosten voor zaalhuur en opleidingen zijn opgenomen.

13. Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2021	2020
Pensioenopbouw	50.356	39.266
Rentetoevoeging	-9.971	-5.364
Pensioenuitkeringen	-35.323	-33.549
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	484	-1.174
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-96	115
Wijziging marktrente	-121.568	220.158
Wijziging actuariële uitgangspunten	-	-12.167
Toevoeging in verband met kosten	-	1.331
Overige wijzigingen	-5.538	-1.173
	<u>-121.656</u>	<u>207.443</u>

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorzieningen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele ontwikkeling van het beroepsinkomen.

Toeslagen

De opgebouwde pensioenaanspraken van actieven en ook de pensioenrechten van verzekerden met een ingegaan pensioen of met premievrije aanspraken, zijn in 2021 niet verhoogd. Er is geen sprake van een doelgericht toeslagbeleid om bijvoorbeeld de inflatie te compenseren. Als zodanig sorteert het pensioenfonds derhalve in termen van de zogenaamde toeslagenmatrix in toeslagencategorie B. De premie bevat geen opslag voor de toeslagen en ook is er geen voorziening voor gevormd. Een eventuele toeslagverlening moet komen uit meeropbrengsten over de beleggingen en/of uit een gunstige financiële positie van het pensioenfonds.

Het bestuur beschikt over de bevoegdheid om te beslissen of en hoeveel toeslag er in een jaar wordt toegekend. Onder meer zal het bestuur zich in deze beslissingen baseren op de financiële positie van het pensioenfonds, de behaalde rendementen en de vooruitzichten daaromtrent.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met -0,533% (2020: -0,324%), zijnde de éénjaarsrente van de rentetermijnstructuur per 31 december 2020.

Pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen (inclusief excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van deze herrekening is onder deze post opgenomen.

UFR-systematiek: de UFR wordt vastgesteld op basis van de gerealiseerde maandelijkse '20-jaars forward rentes' in de voorgaande 10 jaren. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening pensioenverplichtingen van -121.568. Het effect op de dekkingsgraad per 31 december 2020 is +7,1%.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Toevoeging in verband met kosten

De toevoeging aan de technische voorziening in verband met de benodigde excasso-opslag over de pensioenbouw.

Overige wijzigingen

Resultaat op sterfte	-2.804	-1.070
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	186	754
Resultaat op mutaties	-348	-874
Resultaat op overige technische grondslagen	-2.572	17
	<u>-5.538</u>	<u>-1.173</u>

Her resultaat op mutaties bestaat o.a. uit het resultaat op flexibilisering en het resultaat op pensionering.

Het resultaat op overige technische grondslagen betreft een reglementswijziging inzake nieuwe inkooptarieven voor premievrije pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers, waardoor de toekomstige opbouw (schadereserve) lager wordt.

14. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Mutatie waarde herverzekeringspolissen	<u>-58</u>	<u>407</u>

15. Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Inkomende waardeoverdrachten	380	261
Uitgaande waardeoverdrachten	-466	-101
	<u>-86</u>	<u>160</u>

De toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van de overgenomen pensioenverplichtingen bedraagt in 2021 € 358 (2020: € 237). Het resultaat op de overgenomen pensioenverplichtingen bedraagt in 2021 € 22 (2020: € 24).

De afname van de technische voorziening uit hoofde van de overgedragen pensioenverplichtingen bedraagt in 2021 € -454 (2020: € -122). Het resultaat op de overgedragen pensioenverplichtingen bedraagt in 2021 € -12 (2020: € 21).

	2021	2020
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	358	237
- onttrekking aan de technische voorzieningen	22	24
	<u>380</u>	<u>261</u>
	2021	2020
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-454	-122
- overgedragen pensioenverplichting	-12	21
	<u>-466</u>	<u>-101</u>

Dit betreft de ontvangst van of betaling aan pensioenfondsen of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

16. Herverzekeringen

	2021	2020
Premies risicokapitaal	-22	-20
Premies arbeidsongeschiktheidsrisico	-13	-10
Totaal premies	<u>-35</u>	<u>-30</u>
Premiedervingsuitkeringen	623	720
	<u>588</u>	<u>690</u>

Het pensioenfonds heeft het risico van overlijden en koopsomvrijstelling op een stop-loss-basis herverzekerd bij Zwitserleven. De looptijd van het contract is van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2023.

Daarnaast ontvangt het pensioenfonds uitkeringen van de Algemene Levensherverzekering Maatschappij N.V. en Aegon N.V. voortvloeiende uit premievrije contracten.

17. Overige lasten

	2021	2020
BTW oude jaren	-	46

Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Voorstel resultaatbestemming

In de statuten van het pensioenfonds zijn geen nadere bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten. Het bestuur heeft besloten het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve.

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen heeft de jaarrekening 2021 vastgesteld in de vergadering van 1 juni 2022.

Houten, 1 juni 2022

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen
Het bestuur

Mevrouw D.C. Sonneveld
Voorzitter

De heer M.H.J.J. Westerhof
Secretaris

Mevrouw A.C.M. van Heuven-van Kats

Mevrouw L.A.M. Stark

De heer J.A.M. van Gils

De heer M. Smit

OVERIGE GEGEVENS

1 STATUTAIRE RESULTAATBESTEMMING

In de statuten van het pensioenfonds zijn geen nadere bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten.

2 ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen te Utrecht is aan Sprenkels & Verschuren B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen, zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Sprenkels & Verschuren B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 9.364.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 468.200 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- 1 toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- 1 het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- 1 de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- 1 het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel bezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikel 127.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch gelijk aan/hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne crisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 1 juni 2022

D.H. Kleinloog AAG
verbonden aan Sprenkels & Verschuren B.V.

3 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen te Utrecht gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. de balans per 31 december 2021; 2. de staat van baten en lasten over 2021; en 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.	Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen op 31 december 2021 en van het saldo van baten en lasten over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Informatie ter onderbouwing van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.769.000. De materialiteit is gebaseerd op 0,5% van het pensioenvermogen, zijnde het totaal van de technische voorzieningen en reserves. Het pensioenvermogen en de dekkingsgraad van het pensioenfonds en de mogelijkheid om aan de verplichtingen naar haar deelnemers te voldoen, zijn belangrijke indicatoren voor de gebruiker van de jaarrekening. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 138.450 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte

Uitbesteding van processen aan dienstverleners

De stichting heeft het beheer van beleggingen uitbesteed aan Achmea Investment Management. De pensioenadministratie is uitbesteed aan Achmea Pensioenservices. De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door Achmea Investment Management en informatie over de technische voorzieningen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door Achmea Pensioenservices.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van Achmea Investment Management en Achmea Pensioenservices. In de specifiek daarvoor opgestelde (ISAE-3402 Type II)-rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen, beoordelen van de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2021 en het beoordelen van de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan Achmea Investment Management en Achmea Pensioenservices.

Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden verricht op onder andere de beleggingsopbrengsten, premiebijdragen en uitkeringen. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen de beleggingen, beleggingsstromen, mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en uitkeringen gecontroleerd aan de hand van brondocumentatie bij de stichting.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede processen en de aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in)deelnemersgegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de technische voorzieningen, premiebijdragen en uitkeringen verkregen.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

SCHATTINGEN IN DE WAARDERING VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN	ONZE CONTROLEAANPAK
<p>De technische voorzieningen zijn een significante post op de balans van de stichting. De waardering van de technische voorziening komt tot stand op basis van een berekening van aanspraakgegevens van deelnemers en belangrijke schattingen.</p> <p>De technische voorzieningen worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen, zoals de door De Nederlandsche Bank ('DNB') gepubliceerde rentetermijnstructuur en de door het Actuarieel Genootschap (AG) gepubliceerde levensverwachtingen (tafels). Deze tafels worden gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de stichting.</p> <p>De waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen zijn beschreven in het hoofdstuk "Grondslagen voor de waardering van activa en passiva" op pagina 78 en 79 van de jaarrekening.</p> <p>In verband met de complexe berekening en de significante schattingselementen is deze post een kernpunt voor onze controle.</p>	<p>Wij hebben de aan de voorziening ten grondslag liggende basisgegevens gecontroleerd, rekening houdend met NBA-handreiking 1120: '<i>Gebruikmaken van de werkzaamheden van de certificerend actuaris bij de controle van de jaarrekening en staten van pensioenfondsen</i>'. Bij deze basisgegevens hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt.</p> <p>Verder hebben wij de toereikendheid van de technische voorzieningen beoordeeld door het toetsen van de door het bestuur gehanteerde uitgangspunten. Dit hebben wij onder andere gedaan door het beoordelen van de gehanteerde overlevingstafels, rekenrente, ervaringssterfte en kostenopslagen. Als onderdeel van onze werkzaamheden hebben wij eveneens de competentie, capaciteiten en objectiviteit van de door het bestuur ingeschakelde certificerend actuaris beoordeeld.</p> <p>Wij hebben bij de controle van de juistheid en toereikendheid van de technische voorzieningen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van de stichting. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruik gemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte</p>

	<p>basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2021. Hierbij hebben wij de redelijkheid van de aannames van het bestuur met betrekking tot de actuariële grondslagen beoordeeld en besproken met de certificerend actuaaris.</p> <p>De gehanteerde grondslagen, zoals vermeld op pagina 78 en 79 van de jaarrekening en de hierbij behorende toelichtingen en veronderstellingen op pagina 88, 102 en 103 hebben wij getoetst aan de hand van de vereisten van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.</p>
<p>WAARDERING EN TOELICHTING VAN NIET-(BEURS) GENTOTEERDE BELEGGINGEN</p>	<p>ONZE CONTROLEAANPAK</p>
<p>De beleggingen zijn een significante post op de balans van de stichting en worden gewaardeerd op marktwaarde. Door de stichting wordt voornamelijk belegd via Achmea Investment Management.</p> <p>Voor een groot gedeelte van de beleggingen wordt de actuele waarde bepaald op basis van de intrinsieke waarde per participatie voor de posities in fondsen. De waarderingonzekerheid neemt toe bij de posities in niet-(beurs) genoteerde beleggingsfondsen doordat de waarde wordt ontleend aan de opgaven van fondsmanagers.</p> <p>Gezien de omvang van de post hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in onze controle. De Stichting heeft de waarderinggrondslagen beschreven in het hoofdstuk "Grondslagen voor waardering van activa en passiva" op pagina 76 en 77 van het jaarrapport.</p>	<p>Wij hebben de gehanteerde waarderinggrondslagen getoetst en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2021.</p> <p>Wij hebben controle-instructies gestuurd naar de accountant van de vermogensbeheerder Achmea Investment Management waar de Stichting via belegt. Wij hebben de ontvangen rapportages getoetst aan onze instructies en hebben de controlebevindingen op basis van onze eigen materialiteitsgrenzen geëvalueerd. De posities in niet-(beurs)genoteerde beleggingen hebben wij getoetst aan de hand van recente, door een andere onafhankelijke accountant, gecontroleerde jaarrekeningen. Wij hebben hierbij onder meer aandacht besteed aan consistentie met de waarderinggrondslagen van de Stichting ten opzichte van die van de fondsen waarin</p>

	<p>wordt belegd alsmede de strekking van de verklaring van de andere onafhankelijke accountant.</p> <p>Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.</p>
--	---

C. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- u het voorwoord;
- u het bestuursverslag;
- u de overige gegevens;
- u de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- u met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- u alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

D. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen vanaf de controle van het boekjaar 2021.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- u het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- u het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- u het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- u het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- u het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- u het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen. Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amstelveen, 1 juni 2022

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

W.J.P. Hoeve RA

BIJLAGEN

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

	2021		2020	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
Stand vorig boekjaar		4.357		4.168
Nieuwe toetredingen	306		315	
Herintreding	107		130	
Ingang pensioen	-3		-1	
Overlijden	-2		-4	
Ontslag met premievrije aanspraak	-267		-240	
Revalidering	-13		-11	
Andere oorzaken	-1		-	
		127		189
Stand einde boekjaar		4.484		4.357
Gewezen deelnemers				
Stand vorig boekjaar		1.314		1.322
Herintreding	-107		-130	
Ingang pensioen	-99		-94	
Overlijden	-1		-2	
Ontslag met premievrije aanspraak	267		240	
Waardeoverdrachten	-83		-29	
Revalidering	13		11	
Afkopen	-1		-5	
Andere oorzaken	2		1	
		-9		-8
Stand einde boekjaar		1.305		1.314
Pensioengerechtigden				
Stand vorig boekjaar		1.806		1.721
Ingang pensioen	102		95	
Overlijden	-58		-53	
Toekenning nabestaandenpensioen	25		48	
Beëindiging wezenpensioen	-		-4	
Afkoop	-		-1	
Andere oorzaken	-4		-	
		65		85
Stand einde boekjaar		1.871		1.806
		7.660		7.477

2 PENSIOENREGELING

De SPD is een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub j van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1975 en is vastgelegd in het pensioenreglement. Het pensioenreglement is voor het laatst gewijzigd per 25 januari 2022.

De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premiereregeling in de zin van de Wvb.

Deelnemerschap

Deelnemer is iedere dierenarts die als zodanig - hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband - praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk, op 31 december 2006 nog geen 60 jaar was en de vijfenzestigjarige leeftijd nog niet heeft bereikt. Ook wanneer een dierenarts werkt als invaller, waarnemer of uitzendkracht voldoet hij aan de voorwaarden van deelname.

Pensioenregeling 2022

De SPD-pensioenregeling is een zogenoemde 'beschikbare premiereregeling'. Dat betekent dat de hoogte van de pensioenpremie het uitgangspunt is voor de berekening van de pensioenopbouw van de individuele deelnemer. De hoogte van de jaarpremie wordt jaarlijks vastgesteld op basis van de pensioengrondslag van de deelnemer. Voor de berekening van de pensioengrondslag geldt een maximum beroepsinkomen en een franchise. Deze bedragen worden in principe jaarlijks op 1 januari verhoogd. De basis voor de verhoging van het maximum beroepsinkomen en de franchise is de stijging van het prijspeil. Hiervoor wordt aangesloten bij de stijging van het consumentenprijsindexcijfer 'Alle huishoudens, afgeleid' tussen oktober van het voorlaatste en oktober van het laatste jaar voorafgaand aan het moment van verhoging van het maximum beroepsinkomen.

De deelnemer draagt een percentage van zijn/haar pensioengrondslag in dat jaar af aan het pensioenfonds. Genoemd percentage hangt af van de leeftijd van de deelnemer per 1 januari van het betreffende jaar. Met de leeftijd loopt dit percentage via 5-jaars cohorten op van minimaal 18,1% tot maximaal 34,7%.

De door de actieve deelnemer betaalde premie wordt aangewend voor de inkoop van ouderdomspensioen, ingaande bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd, partnerpensioen (70% van het ouderdomspensioen) en wezenpensioen (20% van het partnerpensioen, tot 21 jaar). Verder wordt de premie aangewend ter dekking van de kosten en de risico's bij overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Pensioenopbouw

De pensioenregeling kent een ouderdomspensioen, een partnerpensioen en een wezenpensioen. Daarnaast hebben deelnemers de mogelijkheid om op vrijwillige basis premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid te verzekeren en zijn er diverse keuzemogelijkheden voor de deelnemers op de pensioendatum.

Hierna worden deze pensioenen en de keuzemogelijkheden kort toegelicht.

De jaarlijks in te kopen pensioenen en de op risicobasis te verzekeren pensioenen worden op basis van bereikte leeftijd bepaald aan de hand van de bij het pensioenreglement gevoegde tabellen. Deze tabellen zijn opgesteld op basis van actuariële grondslagen.

Ouderdomspensioen

Door jaarlijks pensioenpremie te betalen, bouwt een deelnemer elk jaar verder op aan het ouderdomspensioen. Een deelnemer kan op de pensioendatum het pensioen aanpassen aan de eigen situatie en wensen van dat moment.

Partnerpensioen

De jaarlijkse opbouw van het partnerpensioen is gelijk aan 70% van de jaarlijkse opbouw van het ouderdompensioen. Wanneer een actieve deelnemer onverhoopt komt te overlijden, is er voor de partner een extra partnerpensioen beschikbaar ten bedrage van 1,225% van de laatst voor overlijden vastgestelde pensioengrondslag vermenigvuldigd met het aantal jaren gelegen tussen de datum van overlijden en de pensioendatum. Het "extra" partnerpensioen wordt door SPD op risicobasis in herverzekering gegeven.

Onder partner wordt verstaan de echtgeno(o)t(e), de geregistreerde partner of degene die met de deelnemer ongehuwd samenwoont. Ongehuwd samenwonenden moeten de partner wel zelf aanmelden bij het pensioenfonds en een notariële samenlevingsovereenkomst overleggen en ten minste een half jaar aantoonbaar een gezamenlijke huishouding hebben gevoerd.

Bijzonder partnerpensioen

Wanneer het huwelijk van de deelnemer vóór de pensioendatum is ontbonden of een samenlevingsovereenkomst met partnerpensioen is beëindigd, krijgt de gewezen partner een recht op bijzonder partnerpensioen. De hoogte van dit bijzonder partnerpensioen is gelijk aan het partnerpensioen waarop recht zou bestaan als de deelname zou zijn geëindigd op het tijdstip van scheiding. Als de deelname al is geëindigd, is het bijzonder partnerpensioen gelijk aan het partnerpensioen waarop recht is ontstaan bij het beëindigen van de deelname, inclusief de daarop inmiddels verleende toeslagen.

Wezenpensioen

Bij overlijden van de deelnemer, de gewezen deelnemer of de gepensioneerde deelnemer hebben de kinderen (tot 21 jaar) recht op een wezenpensioen. Het wezenpensioen bedraagt 20% van het partnerpensioen.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

Voor de deelnemer die op objectief medisch vast te stellen gronden ongeschikt is tot het uitoefenen van het beroep van dierenarts als gevolg van een ongeval of ziekte (hierbij geldt een wachttijd van 2 jaar), kan door het pensioenfonds gehele respectievelijk gedeeltelijke vrijstelling van premiebetaling worden verleend terwijl de pensioenopbouw voor de betreffende deelnemer voortgang vindt. De vrijgestelde premie betreft de premie op het niveau per de datum van intrede van arbeidsongeschiktheid, waarbij deze premie jaarlijks met 3% stijgt. De oplopende premiepercentages, met de leeftijd als van toepassing voor actieven, worden voor arbeidsongeschikten niet langer gevolgd. De verzekering voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is vrijwillig en geldt alleen voor deelnemers die hiervoor bij aanvang deelname of bij het afsluiten van een inkomensverzekering voor arbeidsongeschiktheid hebben gekozen.

Keuzemogelijkheden bij pensioeningang

De jaarlijks in te kopen pensioenen en de te verzekeren pensioenen worden bepaald aan de hand van de tabellen in het pensioenreglement. De pensioenleeftijd is 'standaard' 65 jaar. Een deelnemer heeft de mogelijkheid om op zijn pensioendatum zijn pensioen aan te passen aan zijn situatie en zijn wensen van dat moment. Bij pensioeningang informeert het pensioenfonds de deelnemer over de uitkomsten van de diverse mogelijkheden, dit aan de hand van individuele berekeningen.

Vervroegen of uitstellen van de pensioeningang

Het ouderdompensioen gaat standaard in op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de 65-jarige leeftijd bereikt. Het ouderdompensioen eindigt op de laatste dag van de maand van zijn overlijden. De deelnemer kan ervoor kiezen de pensioenleeftijd maximaal vijf jaar te vervroegen. Als de (gewezen) deelnemer zijn ouderdompensioen wil laten ingaan op een datum die is gelegen vóór vijf jaar voor het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd, dient hij aan het pensioenfonds te verklaren dat hij vanaf de datum dat zijn ouderdompensioen ingaat geen inkomsten uit arbeid meer geniet en niet meer de intentie heeft deze in de toekomst te verwerven. Bij vervroeging van de pensioeningang worden de pensioenaanspraken (het ouderdompensioen) lager dan dat deze zouden zijn geweest als de deelnemer zijn pensioen zou laten ingaan op 65-jarige leeftijd.

Uitstel van de ingangsdatum is mogelijk tot de 70-jarige leeftijd. Uitstel van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen kan alleen worden verleend als de deelnemer gedurende de periode van uitstel werkzaam blijft. Het ouderdomspensioen wordt in dat geval hoger.

Ruilen ouderdomspensioen in partnerpensioen

Ook heeft de deelnemer op de pensioendatum de mogelijkheid het opgebouwde partnerpensioen (gedeeltelijk) in te ruilen voor een hoger ouderdomspensioen. Als de deelnemer daarvoor kiest, betekent dit dat zijn partner geen of een lager partnerpensioen krijgt als de deelnemer komt te overlijden. Inruil kan alleen als de partner van de deelnemer daar schriftelijk toestemming voor geeft.

Wanneer op de pensioendatum geen partnergegevens bij de administrateur bekend zijn dan wordt de aanspraak op het partnerpensioen automatisch omgezet in een hoger ouderdomspensioen. Het partnerpensioen dat de deelnemer tijdens zijn huwelijk, geregistreerd partnerschap of notariële samenlevingsverband voor zijn eventuele ex-partner heeft opgebouwd komt niet voor uitruil in aanmerking.

Hoog/laag-constructie

Een deelnemer kan ook kiezen voor een hoog/laag-constructie. Dit betekent dat de deelnemer de eerste 5 of 10 jaar een verhoogd ouderdomspensioen krijgt en vervolgens een verlaagd ouderdomspensioen. De lage uitkering is altijd 75% van de hoge uitkering. Toepassing van deze keuze heeft geen invloed op de hoogte van het partner- en wezenpensioen.

Alle omzettingen van de pensioengelden vinden plaats op basis van seksneutrale factoren.

Deeltijdpensioen

Een deelnemer kan zijn ouderdomspensioen gedeeltelijk vervroegd laten ingaan indien hij minder gaat werken en geen intentie heeft in de toekomst meer te gaan werken. Het gedeelte van het ouderdomspensioen dat vervroegd kan ingaan is evenredig met het percentage dat de deelnemer minder is gaan werken. Van deze mogelijkheid kan op z'n vroegst op 60-jarige leeftijd gebruik worden gemaakt.

Begripsomschrijvingen en afkortingen

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)

Pensioenfondsen moeten op basis van de Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) een nota opstellen

waarin wordt ingegaan op:

- * interne beheersingssysteem;
- * administratieve organisatie en interne controle;
- * procedures en criteria voor aansluiting bij SPD;
- * aanspraken van deelnemers;
- * risico's;
- * financiële opzet;
- * financiële sturingsmiddelen.

Achmea IM

Achmea Investment Management B.V.

AFM

Autoriteit Financiële Markten

AG

Koninklijk Actuarieel Genootschap

ALM (asset en liability management)

Het managen van activa en verplichtingen met het doel de marktrisico's qua niveau en beweeglijkheid te begrenzen en tegelijkertijd een zo hoog mogelijk rendement te behalen binnen deze grenzen.

AOW

De AOW (Algemene Ouderdomswet) is een basispensioen van de overheid. Iedereen die de AOW-leeftijd heeft bereikt en in Nederland woont of heeft gewoond, heeft hier recht op. De AOW wordt uitgekeerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) vanaf de dag dat de AOW-leeftijd is bereikt. De AOW-leeftijd hangt af van de geboortedatum.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdende gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden.

Beschikbare premieregeling

Een beschikbare premieregeling (defined contribution of DC-regeling) is een regeling waarbij een overeengekomen premie beschikbaar wordt gesteld om pensioenrechten voor te verzekeren. Er worden hierbij geen toezeggingen gedaan over de hoogte van de te verzekeren pensioenuitkeringen.

Bestuur

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen.

Code Pensioenfondsen

Overzicht met normen voor Goed Pensioenfondsbestuur, eind 2013 gepubliceerd door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid.

Collectieve actuariële gelijkwaardigheid

Voor de bepaling van de hoogte van het pensioen na uitruil of vervroeging wordt voor mannen en vrouwen uitgegaan van dezelfde factoren. Er wordt dus geen verschil gemaakt tussen de levenskansen van een mannelijke en een vrouwelijke deelnemer.

Deelnemer

Iedere dierenarts die als zodanig - hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband -praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk, op 31 december 2006 nog geen 60 jaar was, en de vijfenzestigjarige leeftijd nog niet heeft bereikt.

Deelnemersvereniging (DPD)

De vereniging met volledige rechtsbevoegdheid genaamd Deelnemersvereniging Pensioenfonds Dierenartsen, gevestigd te Utrecht. De deelnemersvereniging is een beroepspensioenvereniging als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad wordt berekend door het aanwezige vermogen te delen door de verplichtingen. Het vermogen is de waarde van alle bezittingen (beleggingen e.d.) minus de schulden van het pensioenfonds. De verplichtingen zijn de opgetelde waarden van alle pensioenen die nu en in de toekomst worden uitgekeerd.

Derivaten

Een financieel instrument waarvan de waarde is afgeleid van één of meer onderliggende waarde(s).

DNB

De Nederlandsche Bank

Duration

De duration is de gewogen gemiddelde looptijd van kasstromen waarbij het gewicht van elke kasstroom wordt bepaald door het relatieve belang van die kasstroom. Maatstaf voor de rentegevoeligheid van bijvoorbeeld obligaties.

Feitelijke premie

In het financieel toetsingskader gehanteerde term. Dit betreft de ontvangen deelnemersbijdragen.

Franchise

Bij de opbouw van het pensioen wordt al rekening gehouden met de AOW-uitkering door het gebruik van een franchise. De franchise is het deel van het inkomen waarover geen pensioen wordt opgebouwd in verband met de vanaf AOW-leeftijd te ontvangen AOW-uitkering.

FTK

Financieel Toetsingskader. Het FTK is het onderdeel van de Wvb waarin de wettelijke financiële eisen aan pensioenfonds zijn vastgelegd. Het is opgebouwd rond de principes van marktwaardering, risico-gebaseerde financiële eisen en transparantie.

Kostendeekkende premie

Pensioenfondsen zijn verplicht om een kostendeekkende premie te berekenen. De kostendeekkende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie die het pensioenfonds in rekening brengt. Het premiebeleid is een van de belangrijke sturingsmiddelen van een pensioenfonds. Door een adequate prijsstelling wordt voorkomen dat het pensioenfonds op voorhand te maken krijgt met tekorten.

Langlevensrisico

Het risico waarbij een afname van de sterftkans lager is dan de sterftkans volgens het tarief en een verslechtering van het resultaat laat zien.

NCW

Netto contante waarde. De som van de contante waarden van toekomstige kasstromen en de initiële kasstroom die daarmee verband houdt (bijvoorbeeld een uitgaande kasstroom op moment van een investering). Op deze manier kunnen de effecten van inkomsten en uitgaven die op verschillende tijdstippen plaatsvinden met elkaar worden vergeleken.

Ouderdomspensioen

Maandelijks uitkering die de deelnemer vanaf de pensioendatum of pensioeningangsdatum tot zijn overlijden ontvangt.

Partnerpensioen

Periodieke uitkering aan de partner van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde die wordt uitgekeerd na het overlijden van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Partner

De persoon met wie de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde gehuwd is; of

De persoon met wie de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde een bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap is aangegaan; of

De persoon met wie de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde samenwoont, mits:

- 1 de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde en de partner beiden ongehuwd zijn en geen geregistreerd partnerschap zijn aangegaan met een derde; en
- 1 de partner geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn is van de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde; en
- 1 de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde en de partner gedurende ten minste een half jaar aantoonbaar een gezamenlijke huishouding voeren en ten overstaan van een notaris een samenlevingsovereenkomst hebben getekend.

Pensioenfederatie

De overkoepelende belangenbehartiger van de Nederlandse pensioenfondsen.

Pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen.

Pensioengerechtigde

De persoon die op grond van de pensioenregeling een pensioen van het pensioenfonds ontvangt.

Pensioengrondslag

De basis voor de berekening van de hoogte van de pensioenen: het beroepsinkomen minus de franchise.

Pensioenoverzicht

Jaarlijks overzicht van alle pensioenrechten en -bedragen die de deelnemer tot dan toe heeft opgebouwd en nog gaat opbouwen binnen de pensioenregeling.

PFG (Pension Fund Governance)

De manier waarop het pensioenfonds is georganiseerd (structuur) en de verantwoordelijkheden worden uitgevoerd (processen).

Premie

Het bedrag dat een deelnemer jaarlijks moet betalen op basis van de pensioenregeling.

PVI

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

PW

Pensioenwet.

Reële dekkingsgraad

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële graad van 100% wil zeggen dat het fonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig indexatiebeleid. Een toekomstbestendig indexatiebeleid houdt in: er mag geïndexeerd worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.

Indexatie is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze indexatie ook in de toekomst te kunnen verlenen.

RTS

Rentetermijnstructuur. De RTS is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale RTS laat een stijgend verloop zien omdat de korte (spaar-)rente doorgaans lager is dan de langere (kapitaalmarkt-)rente. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

SPD

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

Statuten

De statuten van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

SZW

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

UFR

Ultimate Forward Rate. De UFR is een berekende rekenrente na het laatste liquide punt in de rentemarkt. Het is daarmee een risicovrije rekenrente voor langjarige contracten, waarvoor wegens de lange looptijd onvoldoende handel in bestaat.

VO

Verantwoordingsorgaan

Wezenpensioen

Uitkering die de kinderen van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde ontvangen na het overlijden van deze deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Wvb

Wet verplichte beroepspensioenregeling

WIA

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen

